

Alta kommune

Årsmelding 2021

Innholdsfortegnelse

1.	Rådmannens innledning	3
2.	Organisering	6
3.	Kommunens styringssystem	8
3.1	Kommuneplanens samfunnsdel – Alta vil	8
3.2	Internkontroll	10
3.3	Eksterne tilsyn og forvaltningsrevisjoner	12
3.4	Årlige målinger	13
4.	Alta som samfunn	14
4.1	Befolkningsutvikling	14
4.2	Folkehelse	15
4.3	Bolig	16
4.4	Boligsosiale utfordringer	16
4.5	Tettstedsutvikling	17
4.6	Næringsutvikling	18
4.7	Bosetting av flyktninger	18
4.8	Miljø	20
4.9	Samfunnssikkerhet og beredskap	21
5.	Medarbeidere og organisasjon	22
5.1	Sysselsetting	22
5.2	ARP – Aktivitets og Redegjørelsesplikten	24
5.3	Tariffoppgjør og lokale forhandlinger	25
5.4	Helse, miljø og sikkerhet	26
6.	Økonomi og regnskapsresultat	27
7.	Fellestjenesten	34
8.	Samfunnsutvikling	39
8.1	Kraftfond, næringsfond og egenkapitalfond	42
9.	Oppvekst og kulturtjenesten	43
10.	Helse og sosialtjenesten	52
11.	Tekniske tjenester	57

1. Rådmannens innledning

Kommunens årsmelding beskriver utviklingstrekk og viktige hendelser for Alta kommune gjennom 2021.

Årsmeldingen for 2021 har sitt utgangspunkt i budsjettokumentet. Den samlede rapporteringen består av årsmelding og regnskap med økonomiske analyser og vurderinger. I tillegg rapporteres det på oppnådde resultater i forhold til tjenesteproduksjonen, samt sentrale utfordringer.

Resultatmessig forholder årsmeldingen seg til kommuneplanens samfunnsdel «Alta Vil», årsbudsjett 2021, rådmannens overordnede virksomhetsplan, politiske vedtak samt gjennomgående Kostra-tall.

Alta kommune har gjennom 2021 klart å levere gode tjenester til innbyggerne selv om vi har stått midt opp i en stor pandemi. Dette har vært en krevende situasjonen, men som er løst på en tilfredsstillende måte. Både ansatte og brukere har vist stor grad av fleksibilitet og stå på-vilje, og på den måten har de fleste utfordringene funnet sin løsning. I lange perioder var utfordringen å få den daglige driften til å gå rundt. Mye av den langsiktige planleggingen og utvikling av tjenestene har derfor blitt utsatt, eller har hatt mindre fokus enn i en normal driftssituasjon.

Alta kommunes sentrale oppgave er å være samfunnsbygger og en attraktiv og konkurransedyktig tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver. Dette ansvaret ivaretas gjennom delegering av ansvar og myndighet fra Kommunestyret, via rådmannen til kommunallederne og videre til virksomhetslederne. Alta kommune hadde i 2021 42 virksomheter fordelt på 3 ulike tjenestekområder.

Alta kommune vil i årene som kommer måtte løse mange nye velferdsutfordringer, samtidig som kommunens økonomiske rammebetingelser blir strammere. Fremtidens velferdsutfordringer (flere eldre) og en strammere kommuneøkonomi vil kreve nyteknologier, endringer og innovasjon. Stort fokus på forebyggende arbeid og tidlig innsats er, og vil være, helt avgjørende for å sikre optimal utnyttelse av ressursene, noe som vil komme brukerne til gode gjennom økt kvalitet i tjenestene. I 2021 har det vært jobbet med å implementere og ta i bruk nytt økonomisystem. Visma er nå vårt nye økonomi- og lønnsystem. Budsjett og økonomiplan, månedsrapportering, kvartalsrapportering, årsmelding og virksomhetsplan blir nå publisert digitalt i Framsikt.

På grunn av pandemien har det tatt lengere tid enn planlagt å ta i bruk hele Omsorgssentret. Fra januar 2022 var hele bygningsmassen i drift. I 2021 er derfor bare deler av den planlagte økonomiske effektivisering vært mulig å ta ut, noe som regnskapstallene viser. Samtidig er de fremtidige velferdsteknologiske verktøyene rullet ut både på omsorgssentret og i hjemmetjenesten. Bruk av ny teknologi krever opplæring og nye arbeidsmetoder for å få forventet effekt av investeringene. Det er totalt brukt rundt 20 mill. til innkjøp av velferdsteknologisk utstyr. Smarthuset er flyttet til UiT, og blir brukt til opplæring av helsepersonell og studenter. I tillegg driver Alta kommune i samarbeid med UiT visualiseringssentret, som er brukt av planutvalget og entreprenørvirksomheter, i tillegg til UiT sin bruk i forhold til studenter. Dette er en viktig arena for universitetet, næringslivet og kommunen i forhold til å optimalisere byggeprosjekter, planprosesser og til opplæring.

Økonomi

Hele 2021 var preget av den pågående pandemien, noe som i stor grad hadde stor innvirkning på driften av kommunen inkludert kostnader.

Alta kommunes driftsregnskap ble avlagt med et negativt netto driftsresultat på -0,6% tilsvarende -13,5 mill. Dette er et altfor svakt resultat, og langt under kommunens handlingsregel. Resultatet for Alta kommune som konsern (inkludert Alta Havn KF) ble -0,3%.

Koronapandemien har ført til direkte merutgifter på 44,9 mill., og 0,5 mill. i tapte inntekter (i hovedsak innenfor kultur). Vi har mottatt 32,8 mill. i rammetilskudd for å finansiere koronatilknyttede kostnader. Kommunen har udekkede kostnader på rundt 11 mill. knyttet til koronapandemien.

Før regnskapet ble lagt frem viste resultatet et regnskapsmessig merforbruk på -14,5 mill. Ved regnskapsmessig merforbruk kommer strykningsreglene som ligger i regnskapsforskriftene til anvendelse. For Alta kommune medfører det at budsjettert overføring av driftsmidler til investering (4 mill.) og planlagt avsetning til parkeringsfond (4,6 mill.) måtte strykes. Til slutt måtte bufferfondet belastes med 5,9 mill. ut over budsjettert bruk for å fjerne årets merforbruk.

Dette medfører at kommunestyret skal ta stilling til et regnskap i null, det vil si at merforbruket allerede er dekket inn. Så lenge det finnes disponible midler på disposisjonsfond så skal et merforbruk dekkes inn før det legges frem.

I investeringsregnskapet har vi den motsatte utfordringen. Her er det flere investeringsprosjekter som ikke har hatt budsjettert fremdrift, slik at vi hadde et mindreforbruk på 52 mill. før strykninger. Driftsmidler til investering ble strøket med 4 mill., budsjettert bruk av ubrukte lånemidler ble strøket med 31,4 mill. og 16,6 mill. ble avsatt til ubundet investeringsfond.

Det er de to store tjenesteområdene Oppvekst/kultur og særskilt Helse/sosial som har en underliggende drift som er for høy. De øvrige tjenesteområdene; Fellestjenesten, ASU og Tekniske tjenester hadde et betydelig mindreforbruk.

Innenfor Oppvekst/kultur kommer merforbruket i hovedsak innenfor barnevern og AIK, samt på noen skoler på grunn av ikke mottatte prosjektmidler fra IMDI.

Helse og sosial har merforbruk innenfor mange virksomhetsområder, slik som deler av driften av Alta omsorgssenter (omsorgsboligene ikke budsjettert), Vertshuset (ikke budsjettert), ressurskrevende tjenester og bruk av vikaryrätjenester.

Helse og sosial er det tjenesteområdet som har stått i de største utfordringene i forhold til å håndtere den pågående pandemien. Å rekruttere tilstrekkelig kompetanse og økt bemanning har vært svært krevende, og bidratt til betydelig økte kostnader. Gjennom året har kjøp av vikaryrätjenester vist en markant økning, og her er det en klar årsakssammenheng med bemanningsproblemer som følge av pandemien. Det er i perioder brukt inntil 30 dagsverk ekstra for å håndtere Covid-relaterte ekstraoppgaver. Det har vært nødvendig å benytte seg av vikaryräter på grunn av sykefravær, og manglende tilgang på faste vikarer. Kjøp av vikaryrätjenester er 33,1 mill. høyere enn opprinnelig budsjettert. Overtid og ekstrahjelp utgjør 11,2 mill. mer enn budsjettert.

Helse/sosial har i tillegg ikke fått fullført den forventede vridningen av innsatsen fra institusjonsplasser til hjemmebasert omsorg i 2021. Sammen med en nedgang i forventede dødsfall på rundt 15 tilfeller de siste to årene, har dette umuliggjort de innsparingene vi hadde i foregående budsjettert. Kjøp av institusjonsplasser har blitt 17,4 mill. høyere enn budsjettert, og overføring av driftstilskudd til private sykehjem og kjøp av enetiltak har til sammen blitt 13,5 mill. høyere enn budsjettert. Utsatte innsparingstiltak i løpet av året har dermed gitt en overskridelse på fastlønn på totalt 25,5 mill. i 2021.

I 2021 har det ikke vært mulig å hente ut budsjettert effekt av omsorgssentret. 2022 vil være første året med full drift av hele sentret.

Årsaken til at regnskapsresultatet totalt sett ble bedre enn prognosen etter 3.kvartal er utelukkende økte skatteinntekter og rammetilskudd, samt betydelige innsparinger på driften på noen tjenesteområder.

Regnskapsresultatet for 2021 gir oss følgende økonomiske føringer for kommende økonomiplanperiode:

- Den underliggende driften er for høy på de to største tjenesteområdene
 - Driften av Alta omsorgssenter skal fra 2022 være fullfinansiert
- For svakt netto driftsresultat over tid
- Belaster reservene – bufferfondet svekket
- Usikkerhet rundt koronakostnader også i 2022
- Flyktningkrisen – konsekvenser
- Usikkerhet rundt størrelsen på overføring fra havbruksfondet
- Handlingsrommet i forhold til budsjettarbeidet er innskrenket
- Store investeringsbehov (skoler, rådhus, cruise kai, sykehjemsplasser)
- Hovedfokuset må være på omstilling og effektivisering (skolestruktur, enetiltak m.fl.)
- Endring av demografien – vi blir flere eldre og flere med hjelpebehov

Alta kommune hadde en befolkningsvekst på 297 personer i 2021, og hadde ved utgangen av året totalt 21144 innbyggere. Dette er en vekst på 1,4%, mens landsgjennomsnittet var på 0,6%. Av de største byene i Nord-Norge så hadde Alta den største prosentvise veksten. 58,6 % (174 personer) kom i aldersgruppen 20-66 år.

Det som er like positivt er at fødselstallene viser en fortsatt økning. I 2021 hadde vi 284 fødsler, mot 251 i 2020. Dette gir et fødselsoverskudd på 138 personer, og skiller seg merkbart ut i forhold til utviklingen ellers i regionen der antall fødsler går merkbart ned.

Rådmannens overordnede virksomhetsplan for 2021 har tatt utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, som har 4 hovedtema og 21 mål med underliggende strategier.

Hovedtemaene er som følger:

- Kunnskap og kompetanse
- Næringsutvikling og nyskaping
- Trivsel og livskvalitet
- Attraktivt regionsenter i utvikling

I årsmeldingen rapporteres det på disse overordnede målsettingene, i tillegg til politiske vedtak som er gjort gjennom 2021.

Alta kommune har en målsetting om at sykefraværet skal holde seg under 7%. Det totale sykefraværet i 2021 ble på 9.1% (7,7% i 2020). Dette er et stykke unna målsettingen, og kan forklares med koronapandemien. 2021 har vært et unntaksår i forhold til sykefraværsoppfølging. Terskelen for å holde seg borte fra arbeidet var lav. Ved sykdomssymptomer, influensa m.m. var hovedregelen at ansatte skulle holde seg hjemme. Denne utfordringen har fortsatt inn i 2022. På grunn av disse utfordringene var det forventet at sykefraværet ville øke (enda mer).

Selv om vi har stått oppi en pandemi er det gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse (10-faktor) i hele organisasjonen. Resultatet av denne undersøkelsen var positiv, det vil si at vi skårer bedre på de fleste parameter. Denne undersøkelsen er i tillegg grunnlaget for forbedringsarbeidet som skal skje ute i virksomhetene.

I 2021 ble internkontrollarbeidet satt på dagsorden. I 2022 skal vi rapportere kvartalsvis på status innenfor dette området. Dette for å sikre at vi som organisasjon følger lover og regler, har oversikt over risikofaktorer og unngår feil/mangler som kan ramme innbyggerne og organisasjonen. Vi har mye på plass, men må jobbe videre med opplæring, bevisstgjøring og på systemnivå.

Alta kommune er i henhold til sitt grunnleggende ansvar pålagt krav til beredskapsforberedelser på ulike områder. Den kommunale beredskapsplikten pålegger kommunen en sektorovergripende kommunal beredskapsplikt, som skal bidra til at kommunen vurderer og planlegger samfunnsikkerhet og beredskap i et helhetlig perspektiv. Dette ansvaret ble også i 2021 utfordret gjennom koronapandemien. Gjennom omprioriteringer, kortsiktige løsninger og stor fleksibilitet ute i tjenesteområdene har vi kommet oss gjennom utfordringene på en forsvarlig måte. Hva de langsiktige konsekvensene av pandemien og tjenestetilbudet vil bli, er det vanskelig å si noe konkret om foreløpig. Men dette må følges nøye opp i tiden som kommer.

Mange ansatte innen helsetjenesten, inkludert kommuneoverlegene, har i 2021 hatt et strevsomt år. De har stått overfor oppgaver og prioriteringer som har vært krevende både menneskelig og ressursmessig.

I 2021 ble kommuneplanens arealdel vedtatt av Kommunestyret. Planen legger opp til videre vekst i Alta samfunnet gjennom tilrettelegging av boligarealer, industriområder og annen infrastruktur. Alta kommune har nå en bolig- og planreserve for mange år fremover.

Med en fortsatt positiv befolkningsutvikling og høye fødselstall, samt en vedtatt arealplan, ligger alt til rette for videre vekst og utvikling i Alta samfunnet. Det vil de kommende årene skje store investeringer i næringslivet, både innen handel og nye næringer. I tillegg må Alta kommune investere i infrastruktur og videre tilrettelegging for næringsvekst.

Utfordringen for den kommunale driften blir å skape et økonomisk handlingsrom som muliggjør nødvendige investeringer de kommende årene.

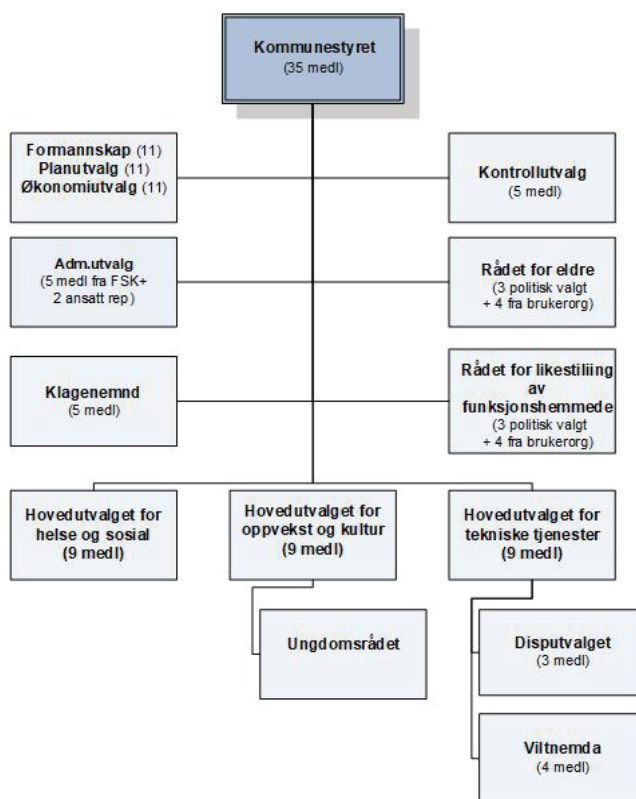
Alta 21. mars 2022

Bjørn-Atle Hansen
rådmann

2. Organisering

Politisk struktur

Alta kommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret.

Monica Nielsen (A) er kommunens ordfører.

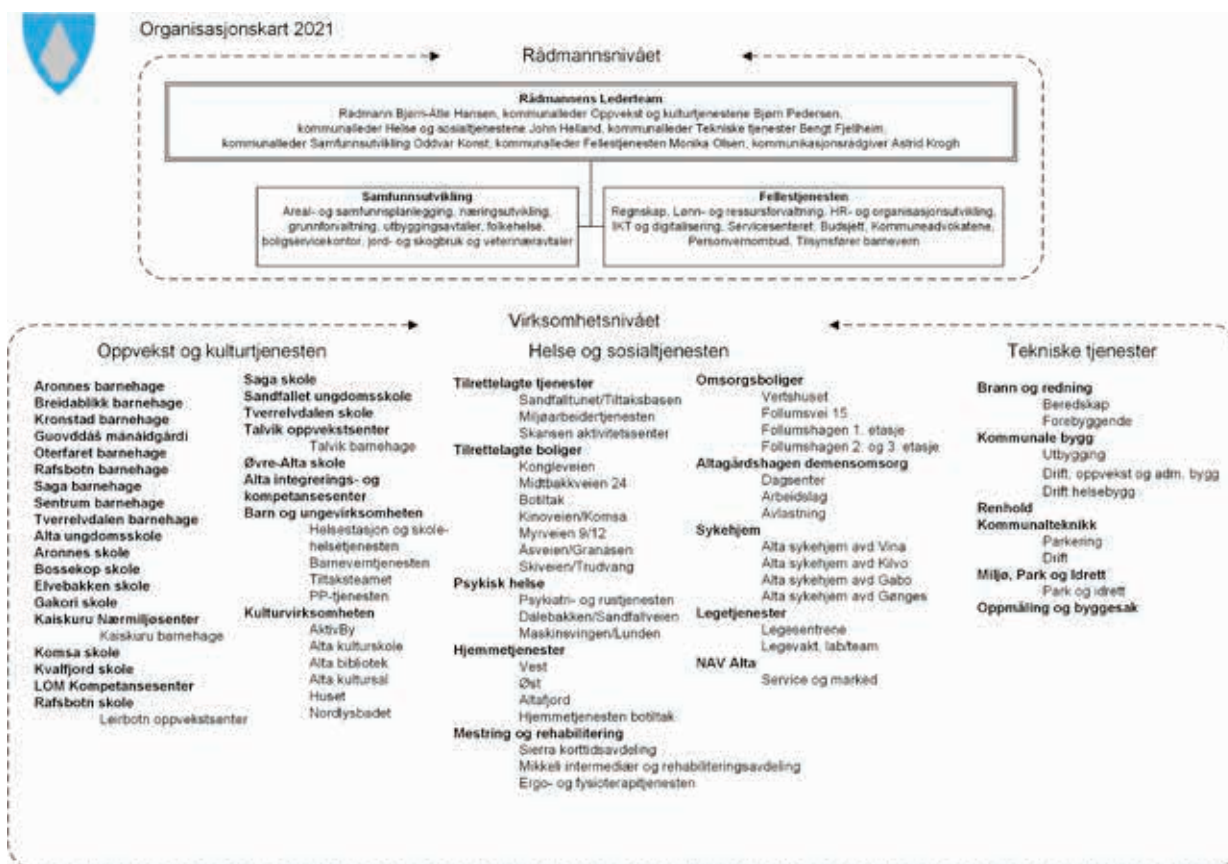
Kommunestyret (35 medlemmer) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Formannskapet (11 medlemmer) avgir innstilling i de saker som skal behandles i kommunestyret, samt fatter vedtak i de saker hvor kommunestyret har delegert avgjørelsesmyndigheten til formannskapet. Formannskapet er også planutvalg og økonomiutvalg. Administrasjonsutvalget er eget utvalg med 2 ansatte representanter.

Alta kommune har tre hovedutvalg: hovedutvalg for helse og sosial, hovedutvalg for oppvekst og kultur og hovedutvalg for tekniske tjenester og miljø. 2 av hovedutvalgene har også underliggende råd, utvalg og nemd.

Administrativ struktur

Alta kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell med to beslutningsnivåer: Rådmannsnivået og virksomhetsnivået.

Bjørn-Atle Hansen er kommunens rådmann og er kommunens øverste administrative leder.

Rådmannen leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak.

Rådmannens ledergruppe består av 5 kommunalledere og kommunikasjonsrådgiver. Kommunallederne har rådmannens fullmakt innenfor sine ansvarsområder.

Virksomhetslederne er ansvarlig for å lede sine respektive virksomheter, innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunalleder. Dette innebærer at virksomhetsledere har den myndighet som er nødvendig for å sikre tjenesteområdets drift; både når det gjelder personell, økonomi og fag. Avdelingene ledes av avdelingsledere, også disse plassert i nivå 2 i modellen.

Eierstyring

Alta kommune har opprettet egne selskaper og er interessert i selskaper sammen med andre instanser, privatpersoner og organisasjoner. Selskapene er opprettet for å utføre tjenester som kommunen har et ansvar for, og som videre tilbys egne innbyggere og næringslivet. Valg av selskapsform er vurdert og vedtatt av kommunestyret.

Eierskapsmeldingen viser forskjellen mellom de ulike selskapsformene, hvilken eierstrategi det enkelte selskap her og størrelsen på Alta kommunes eierskap i selskapet.

Kommunale foretak (KF):

- Alta Havn KF

Interkommunale selskaper (IKS)

- Aurora kino IKS
- Verdensarvsentere for bergkunst - Alta museum IKS
- IKA Finnmark IKS - arkiv
- Vefas IKS - renovasjon
- Kusek IKS - kontrollutvalg
- Vefik IKS - revisjon

3. Kommunens styringssystem

3.1 Kommuneplanens samfunnsdel – Alta vil

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling.

Kommunestyret vedtok i juni 2015 andre generasjon av KP Samfunnsdel, som avløste planen fra 2004. Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel forventes igangsatt i 2022.

1. Kommuneplanens samfunnsdel: "Alta vil"

I samfunnsdelen definerer politikerne hva som er de viktigste målene for utviklingen av lokalsamfunnet Alta. Kommuneplanens samfunnsdel er en langsiktig plan og inngår i kommunens overordnede planstrategi. Denne planstrategien skal tidlig i hver kommunestyreperiode forelegges kommunestyret slik at det nye kommunestyret kan avgjøre hvilke planer og hvilke tema som skal ha fokus i kommunestyreperioden.

I kommuneplanens samfunnsdel er det 4 hovedtema.

Samfunnsdelens hovedmål 2015 - 2027:

Kunnskap og kompetanse

Alta innehar et spekter av kompetanser som bidrar til velferd og verdiskapning. Læring foregår kontinuerlig og starter tidlig. Det mangfold av kompetanser (humankapitalen) altasamfunnet representerer, vil være vår viktigste strategiske ressurs framover. Gjennom å dyrke og videreutvikle kompetansene i kommunen, legger Alta de beste forutsetninger for å høste vekst, velferd og verdiskapning i kunnskapssamfunnet – som vektlegges mer og mer nasjonalt.

Under dette satsingsområdet setter Alta kommune seg følgende mål for planperioden:

1. Alta vil være en ledende kunnskaps by i nord og et knutepunkt for kompetanse i Finnmark.
2. Alta kommune vil være en kompetent og endringsvillig organisasjon, samt en foretrukket arbeidsgiver.
3. Alta vil være en attraktiv universitetsby og skolesenter. Alta vil at UiT NAU i Alta og Alta videregående skole skal være gode kunnskaps- og kompetanseprodusenter.
4. Alta vil at barnehagene skal være gode arenaer for læring, forebygging og allsidig aktivitet.
5. Alta vil ha en grunnskole som gir alle elever best mulig utgangspunkt for videre læring og arbeid. Altaskolen skal kjennetegnes av godt læringsmiljø, kvalifiserte lærere og resultater over landsgjennomsnittet.
6. Alta vil ha gode tilbud i samisk og kvensk/finsk språk, samt være et foretrukket sted for bruk og utvikling av samisk og kvensk/norskfinsk kunnskap og kompetanse.

Næringsutvikling og nyskaping

Næringslivet står tradisjonelt sterkt i Alta. Den sterke entreprenørskapskulturen og en ung befolkning er kommunens beste utgangspunkt for videre vekst og nyskaping. Samtidig vil det framover være viktig å satse også utover kommunegrensene i takt med regionens utvikling. Alta må posisjonere seg i Nordområdeutviklingen og gjøre seg relevant regionalt og nasjonalt. Kommunens høye kompetanse innenfor ulike bransjer vil være gull verdt i en tid med sterk konkurranse og krav til kompetanse og effektivitet.

Under dette satsingsområdet setter Alta kommune seg følgende mål og strategier for planperioden:

7. Alta vil ha økt verdiskaping og sysselsetting for alle, i et mangfold av næringer.
8. Alta vil ha en sterk entreprenørskapskultur og gode betingelser for lærlinger, gründere og nyskaping.
9. Alta vil ha en anerkjent posisjon i Nordområdene og forbindelser internasjonalt.
10. Alta vil ha et aktivt eierskap i kommunens selskaper for å sikre god forvaltning av de samlede verdier.

Trivsel og livskvalitet

Bolyst, grønne omgivelser, godt klima og høy trivselsfaktor er kvaliteter ved Alta som mange framhever, og som utvilsomt bidrar til at flere og flere velger å bosette seg i kommunen. Mangfold i tilbud og aktiviteter bidrar også til den høye bolysten i Alta. For et samfunn i vekst, er det viktig å holde på mangfoldet og arbeide for at alle skal kunne kjenne trivsel og stolthet over å bo i Alta, uavhengig av bakgrunn og funksjonsevne. Tilrettelegging for en god oppvekst i Alta blir fortsatt en av kommunens hovedoppgaver, samt velferdstjenestene som er viktige for trivsel og livskvalitet for alle generasjoner.

Under dette satsingsområdet setter Alta kommune seg følgende mål for planperioden:

11. Alta vil være et åpent og inkluderende samfunn der vi tar vare på hverandre og har de beste oppvekstvilkårene for barn og unge.
12. Alta vil kjennetegnes av god folkehelse og aktiviteter som fremmer helse i hele befolkningen i et forebyggende perspektiv.
13. Alta vil ha gode og effektive helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet.
14. Alta vil ha boliger for alle i gode boområder, og at boforholdene skal fremme velferd og samfunnsdeltakelse.

Attraktivt regionsenter i utvikling

Alta kommune vil bygge attraktivitet for regionen gjennom godt samarbeid med naboer, mangfoldig kulturliv gjennom hele året, idretts- og kulturarrangementer for et bredt publikum og opplevelser for innbyggere og turister – vinter som sommer. Nordlysbyen Alta blir attraktiv som regionsenter blant annet ved å sikre gode kommunikasjonsløsninger og infrastruktur. Videre ønsker vi at våre aktiviteter skal skje innenfor naturens bæreevne i rene og trivelige miljø.

Under dette satsingsområdet setter Alta kommune seg følgende mål for planperioden:

15. Alta vil oppfattes som aktiv, framtidsrettet og inkluderende.
16. Alta vil ha et mangfoldig og aktivt kultur- og idrettsliv, med aktivitet året rundt i hele kommunen.
17. Alta er Nordlysbyen og vil være en attraktiv og opplevelsesfylt reiselivsdestinasjon.
18. Alta vil være en bærekraftig og attraktiv kommune og by som ivaretar utbyggingsbehov, landbruksverdier, folkehelse og infrastruktur.
19. Alta vil ha styrket sentrum med urbane kvaliteter som bidrar til økt aktivitet og bolyst.
20. Alta vil være et knutepunkt for kommunikasjon i Vest-Finnmark.
21. Alta vil at aktivitetene våre skal skje innenfor naturens bæreevne, i et rent og trivelig miljø, og med god beredskap for klimaendringer og uønskete hendelser.

2. Kommuneplanens Arealdel 2011 - 2030

Kommuneplanens arealdel er en overordnet arealdisponeringsplan. Den består av plankart og bestemmelser/retningslinjer, og viser tillatt arealbruk i kommunen. Kommuneplanens arealdel er et juridisk bindende dokument, og i likhet med samfunnsdelen en langsiktig plan. Kommuneplanens arealdel 2021 – 2040 ble vedtatt 15.februar 2021.

2.1 Kommunedelplaner

Planstrategi for perioden 2019 -2023 ble vedtatt i februar 2022. I denne strategien har Kommunestyret fastsatt hvilke overordnede planoppgaver som skal prioriteres i kommunestyreperioden.

For oversikt over gjeldende kommunedelplaner vises det til www.alta.kommune.no

3. Kommuneplanens handlingsdel

Kommuneplanens handlingsdel definerer hva kommunens organisasjon skal fokusere på de nærmeste fire årene.

Handlingsdelen rulleres hvert år og vedtas samtidig med økonomiplanen, slik at det blir sammenheng mellom overordnede, politiske føringer (samfunnsdel/arealdel) og konkret ressursdisponering (budsjett/økonomiplan).

Handlingsdelens fokusområder danner grunnlag for arbeidet med virksomhetsplanen som det skal rapporteres på i kommunens styringsverktøy – Framsikt – og til sist den enkelte avdeling og medarbeiders arbeidsplan.

3.2 Internkontroll

Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, og ivaretas på alle organisatoriske nivå i kommunen.

Rådmannen har i henhold til kommuneloven det overordnede ansvaret for at den interne kontrollen er tilfredsstillende og i samsvar med lovkravene. Den enkelte kommunalleder har fått delegert ansvar for å ivareta internkontrollen innen sitt ansvars- og tjenesteområde, et ansvar som ved intern delegasjon er videredelegert ned til den enkelte virksomhet og avdeling. Internkontroll er et ansvar som påligger samtlige ledere i organisasjonen, innenfor eget tjeneste- og ansvarsområde.

Alta kommune har over år hatt fokus på å utarbeide en rekke reglement, rutiner og retningslinjer innen mange fagområder. Av overordnede styrende dokumenter kan bl.a. nevnes: delegasjonsreglement, arbeidsgiverpolitiske retningslinjer, økonomireglement, finansreglement, innkjøpsreglement, etiske retningslinjer og nettvettsregler, samt varslingsreglement.

Delegasjonsreglementene er revidert og ble i juni 2021 vedtatt av kommunestyret. Reglementet er publisert på siden <https://delegering.kf.no/delegering/publikum/5403> og omhandler kommunestyrets delegasjon til råd og utvalg og til rådmannen.

Økonomi-, finans og gjeldsreglementet til kommunen ble i 2020/2021 omarbeidet og forbedret. Kommunestyret vedtok dette 16.02.2021. Det gjenstår å utarbeide rutiner på området, dette arbeidet skal gjennomføres separat og må ha revisjonens bekreftelse og attestasjon. Arbeidet er planlagt utført i 2022.

Med utgangspunkt i de overordnede retningslinjene er det utarbeid flere detaljerte rutinebeskrivelser innenfor de ulike områder. Bl.a. kan nevnes attestasjons- og anvisningsreglement, rutiner vedrørende fakturabehandling, rutiner vedrørende all pengebehandling både via bank og kontanter og detaljert beskrivelse av varslingsrutiner osv.

Rådmannen framlegger for politiske organ alle overordnede styrende dokumenter. Reglement og rutiner blir kommunisert ut i organisasjonen både via referat fra rådmannens ledermøte, via utvidede ledermøter med alle lederne, via kommunens intranettside, samt møter med fagforeningene.

Kontroller foretas både manuelt ved flere avdelinger, og ved hjelp av ulike applikasjoner. Økonomisystemet er styrt i form av ulike roller, dvs. at tilgang styrer hva den enkelte kan gjøre, delegert og godkjent av den enkelte leder. Systemet er låst slik at det må være to personer involvert ved for eksempel attestasjon og anvisning av faktura. Det samme gjelder innenfor bankområdet.

Bruk av elektroniske verktøy øker kvaliteten og er gode hjelpemidler i kartleggings- og oppfølgingsarbeidet av internkontrollen. Avvikssystemet QM+ er implementert i organisasjonen og brukes ute på virksomhetene. Det er utarbeidet en egen HMS-håndbok som gir god oversikt for ansatte.

Alta kommune er medlem i Transparency International Norge. Dette er en ideell forening som har som formål å motarbeide alle former for korrupsjon, misbruk av stilling og posisjon, å fremme åpenhet, ansvarlighet og integritet så vel i privat og offentlig sektor som i sivilsamfunnet. I Norge rettes oppmerksomheten særskilt mot mangelfull åpenhet og korrupsjon i næringsvirksomhet, kommunal og statlig forvaltning og politikk.

Rådmannen har igangsatt arbeid med å få på plass et helhetlig internkontrollsystem. Det skal i 2022 blant annet utarbeides et overordnet rammeverk for internkontroll og risikostyring, som kommunallederne skal bruke ved kartlegging og systematisering av internkontrollen på eget tjenesteområde. Målet er å gjøre en overordnet vurdering av de vesentlige risikoområder.

Rådmannen skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst en gang i året. Rapporteringen på området innarbeides som en del av årsmeldingen.

Fellestjenesten

Fellestjenesten har ansvar for sektorovergrepene fag som IKT, regnskap, budsjett, arkiv, lønn og personal, HR, personvern, delegasjon, digitalisering med flere.

Internkontrollen utøves i 5 stabsavdelinger, i rådmannens og kommunalleders staber og i stabsledermøter.

Det er i løpet av 2021 påbegynt en større kartlegging av tjenester som Fellestjenesten har ansvaret for. Kartleggingen som så langt er utført viser at det på noen områder mangler skriftliggjorte rutiner. Dette er ikke ensbetydende med at kontroll ikke gjennomføres, men at dokumentasjon mangler.

Følgende er utført i 2021:

- delegasjonsreglementet ble justert og oppdatert etter ny kommunelov.
- nytt økonomi- finans og gjeldsreglementet ble vedtatt av Kommunestyret.
- ny rekrutteringsstrategi og revidert permisjonsreglement ble vedtatt av Administrasjonsutvalget 6.9.2021
- reviderte retningslinjer for forebygging av håndtering av vold og trusler ble vedtatt av administrasjonsutvalget 6.9.2021
- kommunens HMS system ble videreutviklet, ny HMS håndbok ble utarbeidet i 2021. Ligger på kommunens intranettside.
- arbeidet med kommunens anskaffelsesstrategi ble påbegynt i 2021
- 10 faktor undersøkelsen ble gjennomført og arbeidet med å følge opp resultatene ble igangsatt
- nye digitale verktøy ble tatt i bruk. Visma som nytt økonomi, lønns, personal og HR system. Framsikt som nytt budsjett- og rapporteringsverktøy. Målet er å få et mer fremtidsrettet system med et fokus på digitalisering av arbeidsprosesser.

Som følge av pandemien har arbeid relatert til krisehåndtering og beredskap blitt høyt prioritert. Beredskapsplaner har kontinuerlig blitt oppdatert. Det har også blitt gjennomført flere sikkerhetstiltak på IKT-området.

Alta kommune har de siste årene ikke hatt noen i rollen som personvernombud. Nytt personvernombud var på plass 1. september 2021, noe som gir området større oppmerksomhet enn tidligere. Det er utarbeidet en rapport som beskriver kommunens arbeid med personvern. Rapporten kommer til politisk behandling i 2022.

Avdeling for samfunnsutvikling

Avdeling for Samfunnsutvikling er kommunens verktøy for strategisk utvikling og har ansvar for næring, skogbruk, jordbruk, areal- og samfunnsplanlegging, folkehelsearbeidet, grunnforvaltning, utbyggingsavtaler, boligservicekontoret og vaktavtalen med veterinærer.

Virksomheten er organisert med Næringssjef, Avdelingsleder Plan og Leder boligservicekontoret i tillegg til kommunalleder. Internkontrollen utøves i de respektive fag- og avdelingsmøter i tillegg til i rådmannens og kommunalleders staber. Sak/arkivsystem benyttes i all saksbehandling og oppfølging.

I 2021 har avdelingen blant annet gjennomført følgende:

- Statsforvalters Landbruksavdeling gjennomførte forvaltningskontroll av kommunens forvaltning av statlige tilskudd-, stønads og garantiordninger. Tilsynet ble gjennomført i 2020, rapporten kom i 2021.
- alle festeavtaler både for bolig- og næringseiendommer med hensyn til å koordinere forvaltningen bedre.
- saksbehandling tilknyttet delingssaker etter jordloven er gjennomgått og dokumentert i sak til kontrollutvalget.
- rutiner for tildeling av kommunale gjennomgangsboliger. Det er etablert nye retningslinjer for tildeling av kommunale gjennomgangsboliger. Retningslinjene ble administrativt vedtatt av rådmannens ledermøte 23.09.21

Kommunestyret har behandlet en sak vedrørende gebyrpriser og satser for salg og bortleie av kommunens eiendom. Innføres i 2022.

Oppvekst og kultur

Tjenesteområdet har over år utarbeidet og vedlikeholdt en rekke rutiner og sjekklister mv. innenfor områdene skole, barnehage, skole, barne- og unge, AIK og kultur.

Tjenesteområdet har elektronisk meldesystem for uønskede hendelser Quality Manager+ (QM+). Avvik håndteres i systemet. Rapporter i QM + skal være utgangspunkt for forebygging og forbedringsarbeid på alle nivå i kommunen.

HMS håndbok skal være retningsgivende for HMS arbeidet i alle deler av organisasjonen. Årlige medarbeidersamtaler skal gjennomføres for alle i tjenesteområdet.

I 2021 har det blant annet blitt gjennomført

- kompetansekartlegging av ansatte for utarbeidelse av en overordnet kompetanseplan
- 10 faktor undersøkelsen er gjennomført og følges opp i virksomhetene.

Det er to fokusområder som hatt særlig oppmerksomhet i 2021. Personvern har vært sentralt i arbeidet med å kvalitetssikre og dokumentere arbeid med elevmapper og elevopplysninger digitalt. Ny barnevernsreform har også bidratt til et økt fokus på personvern. Reformen setter tydelige krav til forsvarlig dokumentasjon og behandling av sensitive opplysninger.

Som følge av pandemien har arbeidet med krisehåndtering og beredskap, spesielt i skole og barnehage blitt vektlagt. Beredskapsplaner ble kontinuerlig oppdatert gjennom hele 2021.

Internkontroll og god oversikt er et kontinuerlig arbeid som tjenesteområdet vil ha fokus på fremover.

Tekniske tjenester

Arbeidet med internkontrollen innenfor tjenesteområdet har i 2021 blitt innrettet med utgangspunkt i den enkelte virksomhets oppgaveportefølje, karakter og risikoforhold. Det er blant annet:

- foretatt en revisjon av risikoanalyse for arbeidsmiljø ved virksomhet Kommunalteknikk. Det gjennomført revisjon av prosedyrer særskilt innen vann. Flere rapporteringsskjemaer er digitalisert. Arbeidet med å implementere disse er i startfasen.
- ved virksomhet Renhold gjennomført kartlegging og laget planer på bakgrunn av de risikoer pandemien kunne medføre i 2020. De samme rutiner ble fulgt i 2021 og revidert ved behov. Renhold på helsebygg har hatt ekstra fokus grunnet pandemien, og enheten har sikret at alle kan rutiner for smitterehold og gjennomført kurs for de som hadde behov. I kantina har det vært årlig revisjon fra Pelias, der virksomheten ble godkjent
- helhetlig ROS-analyse ble gjennomført i 2017, denne bør revideres i løpet av 2022.
- oppdatering av maler og rutiner for saksbehandling ved Oppmåling og byggesak
- i løpet av 2021 pågått et tverrfaglig utviklingsarbeid der det har blitt sett på hvordan Alta kommune kjører prosjekter. Alle berørte avdelinger har vært involvert i denne prosessen.

Både kommunale bygg, brann og miljø, park og idrett har gjennomført gjennomgang av respektive virksomheters system for internkontroll og HMS.

Helse og sosial

Internt i Helse og Sosial er internkontrollarbeidet overordnet organisert gjennom et eget kvalitetsutvalg, der alle virksomhetslederne bortsett fra NAV deltar. Utvalget har en egen arbeidsgruppe som bidrar med utarbeidelse av rutiner, status på ROS-analyser og lignende.

På slutten av 2021 ble det startet et arbeid med å skaffe oversikt over de ulike internkontroll-, kvalitets- og styringsverktøy som benyttes i tjenesteområdet. Formålet er å lage oversikt over den samlede internkontrollen i tjenesteområdet. Arbeidet er prioritert med en dedikert personalressurs/ rådgiver. Det skal utarbeides en overordnet oppbygging av risikovurderingene på tjenesteområdet, slik at de ulike virksomhetene og avdelingene har nødvendige verktøy for å foreta risikovurderinger i den omfang som er nødvendig, tilpasset i virksomhetens og de ulike avdelingenes størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

3.3 Eksterne tilsyn og forvaltningsrevisjoner

I planperioden 2017-2020 er følgende rapporter levert fra Vefik IKS:

- Vaktmestertjenesten levert 2020
- Mobbing i grunnskolen 2019
- Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak 2018
- Samhandlingsreformen 2017
- Anskaffelse av varer og tjenester 2017

I 2021 ble det ikke ferdigstilt noen forvaltningsrapporter fra Vefik IKS.

Fellestjenesten

Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon innenfor fellestjenestens fagområde i 2021. Forvaltningsrevisjonsundersøkelsen er gjort innenfor området «tilsetninger» og påpeker svakheter i tilsettingsprosessen i de sakene som revisjonen har gjennomgått. Rådmannen har satt ned en arbeidsgruppe som skal se nærmere på kommunens tilsettingsreglement. Arbeidsgruppa tar med seg rapportens innhold, konklusjoner og anbefalinger i det videre arbeidet.

Avdeling for samfunnsutvikling

Statsforvalterens Landbruksavdeling gjennomførte forvaltningskontroll av kommunens forvaltning av statlige tilskudd-, stønads og garantiordninger. Tilsynet ble gjennomført i 2020, rapporten kom i 2021.

Det er et krav om at risikovurderingene som ligger til grunn for kommunens kontroll skal være skriftlig. Dette er et interne dokument, som gir en bedre dokumentasjon av kommunens vurderinger rundt kontrollen. Dokumentet skal ikke være langt, men skal være et nyttig hjelpemiddel for at kommunen skal kunne kvalitetssikre egen kontroll. Det vil også være nyttig for eventuelle nye saksbehandlere. Avdelingen har som ledd i oppfølgingen av tilsynet utarbeidet kontrollplaner som er ihht til statsforvalterens anbefalinger.

Oppvekst og kultur

Tjenesteområdet har i 2021 hatt to tilsyn fra statlige tilsynsmyndigheter, samt tilsyn med miljørettet helsevern på flere skoler.

Statsforvalteren og Bufetat har hatt tilsyn med Storbakken ungdomssenter, mens Statsforvalteren har hatt tilsyn «selvevaluering av undersøkelser» i barnevernet. Ingen av tilsynene avdekket avvik eller pålegg som har krev særskilt oppfølging.

Tilsyn med miljørettet helsevern avdekket store avvik på flere av kommunens skolebygg. Avvikene går på dårlig luftkvalitet, dårlig vedlikehold av bygningsmassen, ikke universell utforming av byggene, ikke solavskjerming, ikke utført radonmåling, samt sikring av uteområdet. De fleste avvik er utenfor rektors handlingsrom og kommunalleder for tekniske tjenester har utformet et tilsvar til tilsynsmyndighetene. For flere av skolene har tilsynet ført til at antallet elever som de kan ha i klassen er redusert og enkelte klasserom er stengt.

Tekniske tjenester

Mattilsynet har gjennomført digitalt tilsyn. Tilsynet medførte ingen pålegg. Resultatene fra tilsynet følges opp.

Revisjon av risikoanalyse arbeidsmiljø ved drift og administrasjon pågår. Revisjon og digitalisering av rutiner og prosedyrer pågår. Ingen eksterne revisjoner.

Helse og sosial

Det er ikke gjennomført tilsyn fra helsetilsynet rettet mot Alta kommune i 2021. Det er heller ikke gjennomført tilsyn i regi av Arbeidstilsynet eller Vefik IKS.

Det er i arbeid et pålegg fra tilsyn ved legetjenesten som ble avsluttet i 2020, her er fristen 1.2.2022.

3.4 Årlige målinger

Alta kommune bruker følgende målesystemer:

- Kvartalsrapportering til kommunestyret
- Månedrapportering internt og med orientering til hovedutvalg
- Virksomhetsplan – halvårlig og årlig resultatoppfølging
- Årsrapportering på HMS og IA planer
- Arbeidsmiljøundersøkelser/medarbeiderundersøkelser

Målinger og resultat skal gjenspeile hva som er oppnådd i forhold til visjon, mål og strategier.

4. Alta som samfunn

4.1 Befolkningsutvikling

Alta kommune har over flere tiår opplevd en betydelig befolkningsvekst. Ung befolkning, stort fødselsoverskudd og tilflytting har resultert i at befolkningen har vokst fra 16 837 innbyggere i år 2000, til 21 144 innbyggere ved utgangen av 2021. En vekst på 4307 innbyggere har, sammen med en betydelig næringsvekst, selvsagt vært en viktig del av den positive samfunnsutviklingen Alta har hatt i samme periode.

	2011	2015	2018	2019	2020	2021
Folketall ved inngangen av kvartalet	19 071	20 110	20 635	20 665	20 789	20 847
Født	279	249	221	229	251	284
Døde	116	108	137	138	133	146
Fødselsoverskudd	163	141	84	91	118	138
Innvandring	263	261	183	178	150	217
Utvandring	79	120	77	102	77	108
Innflytting, innenlands	720	806	649	741	720	835
Utflytting, innenlands	858	890	812	785	854	788
Nettoinnflytting, inkl. inn og utvandring	46	57	-57	32	-61	156
Folkevekst	211	199	30	124	58	297
Folketallet ved utgangen av kvartalet	19 282	20 097	20 665	20 789	20 847	21 144

Per 1. januar 2022 teller altså Altas befolkning 21 144 innbyggere. Netto tilvekst i løpet av året var 297 innbyggere. Veksten er 239 innbyggere flere enn i 2020, 1,42%. Gjennomsnittlig vekst siste 50 år har vært 1,23%, så for første gang siden 2016 ligger vi for 2021 over langsiktig vekst.

De siste toppårene var 2010 (2,09%) 2012 (1,89%) 2016 (1,74%) og nå 2021(1,42%) Både toppårenes vekst, og bunnårenes vekst er fallende siden 2010.

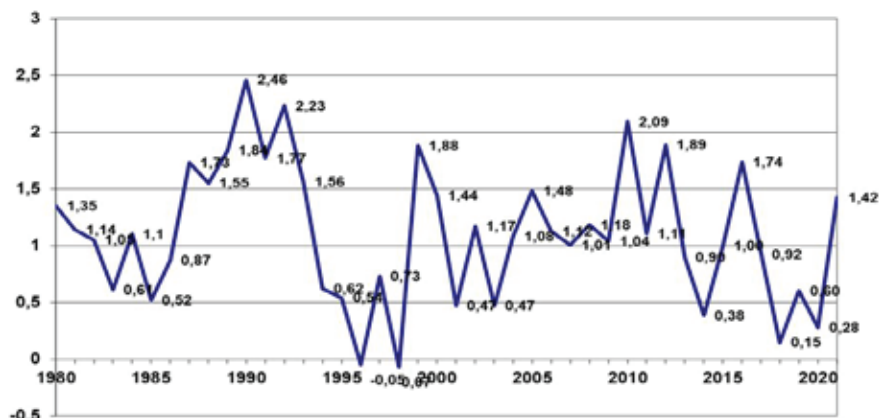
Fødselsoverskuddet har økt de tre siste årene, men målt mot toppåret 1997 faller dette likevel inn i en langsiktig fallende trend. Det er først og fremst netto innflytting som sikrer den gode befolkningsveksten i 2021, men også netto innflyttingen faller inn i en langsiktig fallende trend siden toppåret 2010.

Alta kommune ønsker å tilrettelegge for bolyst og vekst. Inntil for få år siden hadde vi vanligvis en befolkningsvekst som var markert sterkere enn landets befolkningsvekst. Siden 2015 har landets samlede befolkning vokst markert svakere enn tidligere. Redusert innvandring er en viktig årsak til dette. I 2021 har Alta igjen en sterkere befolkningsvekst enn landsveksten og trenden de senere år tyder på at veksten kan fortsette. På tross av noe fallende trender er befolkningsutviklingen i Alta meget gunstig sammenlignet med andre kommuner i Nord Norge. Det er grunn til å merke seg at Altas vekst også er særlig viktig for regionen og landsdelen.

SSB publiserer befolkningsframskrivninger annethvert år, sist høsten 2020. Veksten i 2021 er et klart brudd med den siste prognosen, og vi tar derfor ikke med noen prognose nå før det foreligger en ny til høsten. Det er likevel to konklusjoner som kan trekkes med nokså stor sannsynlighet:

- Fødselsoverskuddet i Alta har vist en fallende trend siden toppåret 1997. Det er nå om lag en generasjon siden. Det synes mer sannsynlig at fødselsoverskuddet skal flate ut eller fortsette en langsiktig fallende trend, enn at det skal ytterligere opp.
- Vi er fortsatt i hovedsak avhengig av netto tilflytting hvis vi skal inn igjen i en trend med høyere vekst enn landsgjennomsnittet.

Årlig befolkningsvekst (%)

4.2 Folkehelse

Formålet med Folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsegruppa i Alta kommune la i 2021 frem forslag på målsettinger og strategier innen folkehelseområdet for kommunestyret i Alta. Dette er i takt med 4 års planen, hvor fokusområder revideres hvert 4 år, med oppfølging av de utvalgte områdene i de 3 påfølgende årene.

Kommunestyret vedtok satsingen i sin helhet og de 5 utvalgte fokusområdene for perioden 2019-2023 følger videre.

Områdene er;

- Psykisk helse
- Oppvekst- og levekår
- Fysisk aktivitet
- Barnefattigdom
- Vold og overgrep

Kommunalområdene har videre blitt utfordret på å igangsette tiltak som underbygger de 5 satsingsområdene. Dette omhandler både forebygging av uønskede helseutfall og økt helsefremming innenfor sine virkefelt. Et eget samarbeid har også blitt startet med lokale medier for å rette fokuset i hverdagen mot de utvalgte problemområdene.

Gjennom pandemirestriksjoner som har blitt pålagt samfunnet de siste to årene sees også økt behov for mer sosialisering og bruk av møteplasser. Det er innledet et godt samarbeid med slike steder for barn og unge, herunder Huset, Kom Inn og Alta videregående skole. Målsettingen er blant annet å redusere forekomsten av ensomhet blant barn og unge og samtidig øke trivselen. Et samtidig tilbud om kursing i livsmestring for ansatte i utdanningsinstitusjoner er målet å oppnå flere verktøy for kognitiv trening for de neste generasjoner som vi håper blir mer robuste og forberedt på de arenaer som møter dem i større grad av digitale plattformer og områder som kan gi rom for gruppepress.

Aktivisering av «Altaressursene» har også blitt iverksatt med besøk ute på sosiale arenaer for å få innspill til hvordan disse ressursene i større grad kan aktiviseres. Her er blant annet flere nærbutikker i distriktet og kafèer i byen besøkt for å få innspill fra pensjonister.

Gjennom 2021 har også nye planer begynt på oppstartsarbeidet, herunder «Plan for psykisk helse» og «Plan mot vold og overgrep». Begge to vil kunne gi gode fundament i arbeidet med å fremme utfordringsområdene de dekker. Mest sannsynlig vil gode tiltak som følge av de nye planene også kunne medvirke positivt inn på samtlige fokusområder innen folkehelse for Alta kommune. Det forutsetter også at alle bidrar, fordi det er «Helse i alt vi gjør».

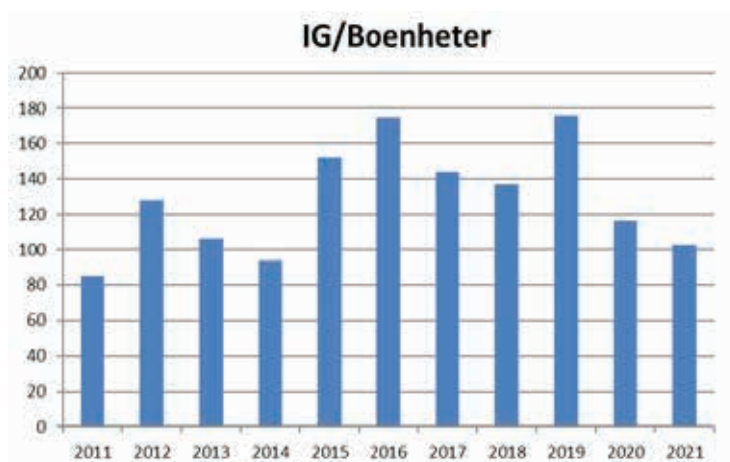
4.3 Bolig

Ny arealdel for Alta kommune ble vedtatt i februar 2021. Her er det estimert et potensial på ca. 5000 nye boenheter i Alta. Planberedskapen forutsetter fortsatt ca. 1 % befolkningsvekst i planperioden og nytt i denne planprosessen er at kommunestyret har vedtatt et boligbyggeprogram. Dette er en prioritering av hvilke prosjekter som skal planlegges og bygges ut, og til hvilket tidspunkt i perioden. Dette for at utbygging i større grad kan styres og koordineres mot annen nødvendig teknisk og sosial infrastruktur. Boligbyggeprogrammet skal revideres en gang pr. år.

Utbygging vil svinge sammen med realiseringen av ulike felt og størrelsen på disse, men tabellen under viser at vi i snitt de siste 10 år ligger under ønsket antall boenheter. En økning i antall vil forbedre både mulighet for både eie og leie, samt være prisregulerende. Behovet for leiligheter for førstegangsetablerere er stort i Alta, det samme er også behovet for stadig flere utleieboliger/leiligheter. Samtidig er ønsket om flere eneboligtomter stort i Alta og flere prosjekter i kommunal regi er under utarbeidelse som Svennbakken og Skoddevarre.

Flere prosjekter vil komme til utbygging de kommende år, både kommunale og private. Samlet vil derfor boligforsyningen være opprettholdt også fremover.

Tabellen over viser igangsatte boliger fra 2011 – 2021. Denne viser at årlig søknad om IG (Igangsettingstillatelse) er relativt jevn, men med noen «toppår» inn i mellom. Dette skyldes i hovedsak realisering av større leilighetsprosjekter disse årene.

Opprettholde boligproduksjonen

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 15.02.2021, med noen uløste innsigelser. Resterende del av KPA ble vedtatt 15.11.21. Kommuneplanens arealdel gir et godt og oppdatert grunnlag for videre utvikling av altasamfunnet.

I 2021 ble det vedtatt fem reguleringsplaner, som inneholdt boliger.

- Skogmo boligfelt Aronnes: 100 boenheter, med avtale om 10 tilvisningsleiligheter
- Tyttebærveien Aronnes, 14 boenheter (med miks i leilighetsstørrelser som krevd i KPA)
- Detaljregulering for A52, Alta sentrum, med leiligheter med tilvisningsavtale
- Detaljregulering for B9, Alta sentrum (kjøpesenter med leiligheter på taket)
- Detaljregulering for A9, Alta sentrum

Videre er flere reguleringsplaner for boliger under utarbeidelse.

- Lille-Komsa felt BKS1 – inntil 5 rekkehus leie-til-eie
- Lille-Komsa felt BBB3 – inntil 10 leiligheter leie-til-eie
- Gakorimyra B7 (Polarlys)
- Kongsvikfjæra (Polarlys)
- Skoddevarre (Alta kommune)

4.4 Boligosiale utfordringer

Kommunedelplan for boligpolitikk ble vedtatt i juni 2019, i oktober 2020 var leder på boligservicekontoret på plass. Boligservicekontoret er nå operativt med leder, fagleder startlån/tilskudd og rådgiver tilsatt i april 2021. I Desember 2021 ble det også utlyst to stillinger som miljøvaktmestere ved kontoret.

Kontoret leverer nå koordinerte tjenester overfor våre innbyggere med boligbehov og koordinerer Alta kommunes tjenester i forhold til bolig, som involverer flere ulike virksomheter.

Boligservicekontorets oppgave er å effektivisere og koordinere tiltak fra kommunedelplan for boligpolitikk. I 2021 har boligservicekontoret arbeidet blant annet med å etablere rutiner for kontoret -og samhandling, samarbeid med private aktører for å få bygget utleieboliger via tilvisningsavtaler, startlån/tilskudd, tildeling av kommunale gjennomgangsboliger, rådgiving av innbyggere med boligbehov, leie til eie i Lille Komsa, ivaretagelse av boligosiale tiltak/krav i utbyggingsprosjekter og ved tildeling av areal, inngåelse av husleiekontrakter på Alta omsorgssenter, Marienlundprosjektet, brukerinvolvering, Foyer og samarbeid med Husbanken.

Boligservicekontoret har også startet gjennomgang av beboere i kommunal gjennomgangsboliger med sikte på mer selvstendigjørende bosituasjon for den enkelte, noe som har resultert i at noen beboere i kommunal bolig har fått innvilget startlån, andre leier nå privat.

Startlån

Alta kommune gjorde i 2021 opptak av totalt kr. 80 mill. i startlånsmidler. Boligservicekontoret mottok 199 søknader om startlån, av disse fikk 123 avslag. Bakgrunnen for avslag er i mange tilfeller at søkerne ikke er i målgruppen. 76 husstander fikk dermed innvilget startlån. Av de som fikk innvilget startlån var 61% barnefamilier, noe som er Husbankens satsingsområde med et nasjonalt mål på 60%

Lille Komsa

Boligservicekontoret har gjennom 2021 hatt forhandlinger og dialog med utbyggerne i Lille Komsa, det tas sikte på at kommunen kjøper 5 enheter i rekkehusbebyggelsen og 10 enheter i blokkbebyggelsen med formålet leie til eie. Det planlegges for utlysning av leie til eie med mulighet for å søke om dette 4-6 måneder før bebyggelsen er ferdig.

Foyer

Boligservicekontoret har fortsatt arbeidet med å avklare mulighet for å etablere Foyer i Alta kommune. Dette ved deltagelse i prosjektgruppen og i nettverket Foyer i nord. Status på prosjektet er at Alta kommune i juni 2021 varslet oppstart av reguleringsarbeid på tiltenkt tomt i Kongleveien 35.

Tilvisning

Alta kommune inngikk i 2021, 2 tilvisningsavtaler med private eksterne aktører. Avtalene gir kommunen tilvisningsrett på 40% av boligene i de enkelte prosjektene. Alta kommune inngikk i 2021 avtaler på 16 konkrete utleieenheter som Alta kommune kan tilvise våre søkere med boligbehov. I løpet av 2021 har boligservicekontoret hatt en rekke dialoger med private aktører angående tilvisning, der det foreligger intensjon om tilvisning i ulike prosjekter, dette arbeidet fortsetter inn i 2022.

Marielund

Boligservicekontoret har gjennom 2021 arbeidet med Marielundprosjektet. Innholdet i prosjektet er omsorgsboliger, kartleggingsleiligheter og avlastningsleiligheter for utviklingshemmede. Alta kommune fikk i desember 2021 bekreftet innvilgelse av investeringstilskudd fra husbanken.

4.5 Tettstedsutvikling

Fra 1997 har Alta holdt fast ved en vedtatt sentrums- og handelsstruktur gjennom kommuneplanens arealdel for Alta by. Dette er et generasjonsprosjekt som det er viktig å stå fast ved for å oppnå en tettere og bedre miljø- og arealmessig utnyttelse. Både for kommunens egne planer og ikke minst eksterne investorer er denne forutsigbarheten avgjørende for Altas videre utvikling.

På Elvebakken har det i 2021 vært betydelige investeringer som planlegges eller er igangsatt. Sulland Bil bygger ut der gamle Jens Jensen AS holdt til og legesenter vis à vis bygger også ut. Flere gårdeiere har bygget om eller fornyet fasader og planene for utbygging av fortetting/bolig i Lyngssvingen er fortsatt aktuell.

I Bossekop må områdeplanen ut på fornyet offentlig ettersyn. Summen av alle innspill som kom etter førstegangs offentlig ettersyn i 2021 er av en slik karakter at større endringer må gjøres og dermed må også ny høring iverksettes. Når denne er vedtatt kan detaljregulering av Bossekop sentrum iverksettes.

På Alta sentrum er det mange og omfattende utbyggingsprosjekter som underbygger dette området som hovedsentrum i Alta. Revidering av sentrumsplanen står i planstrategien, samt revidering av funksjonene for torg, park og gågate.

I kommunens planverk er det et mål om å bygge byen innover, noe som synliggjøres av at det innenfor tettstedsgrensen planlegges over 1500 boliger kommende år.

I Tverrelvdalen og Talvik er boligområder under utvikling. Her har geotekniske utfordringer bidratt til lange og kompliserte planprosesser. I Rafsbotn er det siste boligfeltet i ferd med å fylles opp og behovet for et nytt boligfelt er tatt inn i arealplanen som ble vedtatt i 2021.

4.6 Næringsutvikling

Til tross for store covid-19 begrensninger ble 2021 et år hvor styrken ved å ha et sterkt lokalt næringsliv virkelig kom til syne. Bygge- og anleggsnæringen viste sin styrke og konkurransekraft gjennom å vinne historisk mange og store anbuds konkurranser – og da med hele Nord-Norge som markedsområde. Innenfor denne bransjen har begrenset tilgang på arbeidskraft og andre innsatsfaktorer, som følge av koronarestriksjoner, vært den største utfordringen.

Næringsarealer er definert som en sentral utfordring i 2021. Skillemo næringsområde ble offisielt åpnet 11.10.21 og er den hittil største tilrettelegging av næringsareal i Alta. Næringslivets respons har vært stor, og hittil har det blitt tildelt 48 opsjoner – og det ble i 2021 bygget nybygg med samlet BRA på 30.000 m² og en samlet investeringsramme på 1 milliard kroner. Hovedtyngden av etablererne på Skillemo er lokale bedrifter med vekstambisjoner, men det er også internasjonale aktører innen kraftkrevende og nye næringer som ønsker å etablere seg her. Altahøyden Industriområde er under utbygging og etablering. Dette er et område som bygges ut i privat regi, også her har etterspørselen vært stor. Kommunestyret har avsatt midler for detaljregulering av Del II på Skillemo, og bedt om at administrasjonen starter arbeidet med et nytt sjørettet område for næring/industri.

Varehandelen har også hatt vekst i 2021. Flere store utbygginger innen varehandel- og bilbransjen ble igangsatt i 2021. Samlet sett utgjør dette investeringer på ca. 600 mill. kr og vil gi ca. 100 nye arbeidsplasser i Alta.

Havbruksnæringen vokser videre og skaper vekst i Alta. Selv om det i ny Kommuneplan ikke ble tilrettelagt med nye lokaliteter, ble mange lokaliteter justert for å optimalisere produksjonsforholdene og trygge fiskevelferden. Lakseklyngen gjør en viktig jobb for å styrke kunnskapsgrunnlaget for videre vekst i havbruket.

Havbruk, med supplerende næringer, er svært viktig for næringsutviklingen i Alta. Servicenæringene tilknyttet havbruk er i vekst og skaper ny aktivitet i Alta. Havklyngen er en sammenslutning av lokale leverandører som tilbyr tjenester av et bredt spekter til havbruksnæringen – og grove anslag viser lokale leveranser i størrelsesorden 3 – 400 mill. kr årlig.

Planprosessen for etablering av landbasert oppdrettsanlegg på Langnes går videre samtidig som vi har innledet dialog med aktører som utreder oppdrett av andre arter i sjø. Det er ikke helt usannsynlig at disse planene blir realisert i løpet av 2022.

Reiselivet, og da spesielt opplevelsesleverandørene, har vært hardt rammet av covid-19. Cruisebåtene har uteblitt, stadige endringer i innreiseregler, avstandskrav og begrensninger gjorde 2021 til et utfordrende år for reiselivet. Nedstenging i desember gjorde at julebordsesongen gikk tapt og dette påførte bar og restaurantnæringen store tap. Noe av tapene reiselivet har hatt har delvis blitt kompensert gjennom nasjonale kompensasjonsordninger, mens andre deler har blitt kompensert gjennom kommunal kompensasjonsordning.

Alta kommune har totalt mottatt 20 mill. kr til kommunal kompensasjonsordning. Deler av disse pengene har blitt brukt til prosjektet «Skap en gjest» som tilførte reiselivet 5110 gjester og ca. 6 mill. kr i inntekter.

Teknologiutvikling vil være sentral også i tiden fremover. I 2021 gikk kommunens næringslivsdøgn til lokale bedrifter som hadde dette som tema og som bl.a. inviterte UiT til drøftelser om dette med Altaelva som kulisser.

Rekruttering av nok arbeidskraft med riktig kompetanse er en vesentlig innsatsfaktor for videre vekst. Alta kommune tok initiativ til et oppstartsmøte overfor bedrifter med store behov og fylkeskommunen og Universitetet for å innlede et samarbeid mellom utdanningssektoren og næringsliv i forhold til behov. Dette resulterte i en workshopserie høsten 2021 i regi av fylkeskommunen der intensjonen er å se på hvordan videregående opplæring i større grad kan innrettes direkte mot næringslivets behov. Samtidig vil fortsatt fokus på utdanning, rekruttering og attraktivitet være en sentral utfordring for vekst i regionen.

4.7 Bosetting av flyktninger

I 2021 ble det bosatt 42 flyktninger herav 2 enslige mindreårige. (reel anmodning var 48)

Vi hadde i tillegg 4 personer med familiegjenforening og 10 personer som egentlig skulle ankommet før overgangen til 2021. Det kan se ut som om denne tregheten i ankomster vil vedvare enda et stykke inn i 2022.

Året har vært utfordrende i forhold til å skulle mestre alle våre oppgaver med svært begrenset personell. Effektivisering har kompensert for en del av dette, men et redusert tjenestetilbud har vært nødvendig for å få kabalen til å gå opp.

2021 har vært viktig i forhold det å bli sett og hørt både som avdeling med også totalt som virksomhet. Vi har fått på plass en vedtatt integreringsplan samt fått satt søkelys på bruken av integreringstilskudd og en forståelse for at primære oppgaver må skjermes og ikke være utsatt for kutt år for år.

Avdelingen har jobbet med oppfølging av enslige mindreårige og oppfølgingsbehovet er stort for denne gruppen. Vi har etablert oss i Altaveien 185 og har fått til et fint miljø for ungdommene. Vi skulle ønske at vi hadde mer tid til ungdommene enn det vi klarer å få til.

Kombinasjonen av enslige mindreårige med oppfølgingsbehov og overføringsflyktninger med omfattende behov etter bosetting, gjør at avdelingen må prioritere hardt i hva som skal utføres av oppfølging. I tillegg kommer oppfølging og veiledning av bosatte fra 2018 til 2020, mange av disse trenger enda mye oppfølging, disse utgjør pr. i dag 100 personer.

Introavdelingen har i 2021 fått på plass faste dager med temabasert undervisning og kvalifiseringstiltak, delvis gjennom Vertshuset. Rutiner og anvendelse av nytt lovverk har hatt fokus og kvalitetsheving av saksbehandling. Etablering og bruk av språkpraksisplasser har også økt i 2021. Samarbeidet med Vertshuset som kvalifiseringsarena har dessverre vært svært begrenset grunnet pandemien.

Vi ser at bemanningen på introavdelingen ikke strekker til for å gi flyktningene en godt nok tilbud.

Flyktningenes aktiviteter

De enslige mindreårige har sine faste fritidsaktiviteter, dette er fotball, teater, sang, røde kors, håndball med mer. I tillegg arrangeres felles leksehjelp og aktivitetsturer av forskjellig slag.

Voksne og familier forsøker vi å få inn på diverse idrettslag og i frivillige organisasjoner. I tillegg arrangeres aktivitetsgrupper for damer og menn, hvor man samles og gjør aktiviteter sammen.

En del av de nevnte aktivitetene har vært preget av pandemi, aktiviteten vil ta seg opp fremover.

Hva lykkes vi med?

Vi lykkes med å få aktivisert familier slik at de etter hvert bygger seg nettverk. Vi har fått et enda tettere samarbeid med frivillige organisasjoner. Røde Kors finansierer mange av våre aktiviteter og bidrar stort til de enslige mindreårige sin aktive fritid. Vi har hatt fokus på å formidle hvor viktig det er at bosatte barn er i lag og foreninger. Ofte tar dette tid, men vi ser resultater av vårt arbeid.

Det er blitt tettere samarbeid med skoler og barnehager, og tjenesten bidrar der de kan og har tid.

Det jobbes godt med bosatte fra 2018 - 2020. Ofte er det hjelp til å skaffe egen bolig som står på agendaen. I de tilfeller hvor økonomien er på plass jobber tjenesten med hjelp til lånesøknader til husbanken. Samarbeidet med kommunens boligkontor fungerer fint.

Andre oppgaver rundt denne gruppen er blant annet hjelp til familiejenforening, jobbsøknader og økonomiplanlegging.

Samarbeidet med skoler/barnehager og barneverntjenesten har fått et løft i 2021. Dialogen er god og vi samarbeider om krevende saker og finner løsninger sammen.

Avdelingen må bli flinkere på

Det må tydeliggjøres bedre at bosetting og integrering er et kommunalt ansvar som også forplikter andre virksomheter til å finne løsninger.

Avdelingen skal i 2022 bidra til å sette søkelys på familier som har utfordringer i forhold til å følge opp barna og som ikke klarer å kommunisere. Vi ser stadig oftere at det blir en kløft mellom bosatte barn og deres foreldre. Årsakene til dette er mange, blant annet kommer barna kjappere inn i en ny kultur via skolen sin og de lærer språk fortere. Økonomi er en klar faktor som bidrar til utenforskap av denne gruppen. Alta kommune må i større grad rette søkelyset mot denne gruppen og få de med i større grad på arenaer som bidrar til nettverksbygging og inkludering.

Arbeidet med kvalifisering av bosatte flyktninger blir stadig mer krevende, ny lov og nye elementer forplikter oss som bosettingskommune. Avdelingen må bli flinkere til å samarbeide med lærere og til å formidle ut til øvrige virksomheter hva vi trenger og forventer i forhold til språktrening i kommunale og private virksomheter.

4.8 Miljø

I kommuneplanens samfunnsdel har Alta kommune vedtatt å; «arbeide for reduserte klimagassutslipp lokalt».

Kommunestyret vedtok kommunedelplan for energi, miljø og klima i 2018 med overordnet mål at den kommunale driften skal bli klimanøytral innen 2030. Derfor er det laget en plan for innkjøp av nullutslippskjøretøy, oljekjeler til oppvarming av bygg er faset ut, og kommunen har bidratt til gjenoppstart av fjernvarmeanlegget på Alta Sentrum.

Alta kommune har vært med i et nasjonalt prosjekt som resulterte i en veileder for klimabudsjett. Veilederen ble gjort tilgjengelig for kommuner og fylkeskommuner i landet. I tillegg har vi implementert vårt eget klimabudsjett i 2021.

Hva lykkes vi med?

Covid-19 har ført til redusert reisevirksomhet. Konferanser og møter har tatt i bruk videoløsninger. Klimagassutslippet CO₂ fra flyreiser er betydelig redusert i 2021. Også utslippet fra kommunale kjøretøy har gått ned, da kommunen har investert i elektriske kjøretøy.

Kommunens største enkelt kilde til klimagassutslipp kommer ikke fram i det enkle klimaregnskapet. Ved utbygging av nye kommunale bygg er det behov for å sette opp et eget sluttregnskap i henhold til ressursbruk og klimagassutslipp.

Alta kommune har i 2020 og deler av 2021 ledet et klimanettverk for kommunene i Nord-Norge, som har vært svært nyttig for klimaarbeidet og blant annet bidratt til kompetanseheving rundt klimabudsjett.

Det søkes hvert år om midler til klimatiltak gjennom klimasatsordningen. I 2021 ble det søkt midler til stilling på innkjøp, prosjekt på matsvinn og klimanettverk. Kommunen fikk midlertidig avslag på søknad om ladepunkt for elbil og elektrifisering av parkutstyr og gjenbruk.

Vi må bli flinkere på

Kommunen er med på et interkommunalt energispareprosjekt EPC. I 2020 er det spart 148 tonn CO₂ på redusert strømforbruk. Strømforbruket i kommunale bygg står for om lag 2740 tonn CO₂ i året. Strømforbruket til gatelys og lys i lysløyper har gått kraftig ned, takket være utskifting til LED. Vi har fortsatt et stort forbedringspotensial når det gjelder å redusere strømforbruket.

Globalt står bygg for 40 prosent av energibruken – andelen er den samme i Norge. Energieffektive bygg, som på sikt er selvforsynt med fornybar energi, er derfor en sentral klimaløsning. Norge har blant de strengeste energikravene til nybygg i verden, og de første plusshusene er realisert. Samtidig er flertallet av byggene som står i både år 2030 og 2050 allerede bygget. Energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse er derfor en sentral klimaløsning for å nå de langsiktige klimamålene.

Tiltak som skal iverksettes i kommunens bygg er:

- Implementering av energioppfølgingssystem
- Installering av sentralt driftsanlegg (varme og ventilasjon)
- Forbedret varmegjenvinning av ventilasjonsluften og installering av behovsstyrt ventilasjon
- Nytt belysningsutstyr og automatikk for styring av belysning (behovsstyring)
- Installasjon av varmepumpe
- Bedre innregulering av varmesystemet og utbytte av termostatventiler
- Krav om energiklasse A i alle nye leieavtaler
- Etterutdanning og kompetanse til byggdrifere

4.9 Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen er i henhold til sitt grunnleggende ansvar pålagt krav til beredskapsforberedelser på ulike områder. Den kommunale beredskapsplikten pålegger kommunen en sektorovergripende kommunal beredskapsplikt, som skal bidra til at kommunen vurderer og planlegger samfunnssikkerhet og beredskap i et helhetlig perspektiv.

Administrativ beredskapsplan

Administrativ beredskapsplan er en plan med føringer og rammer for kommunens kriseledelse. Kommunen må være forberedt på å håndtere uønskede hendelser og utfordringer knyttet til samfunnssikkerhet. Planen skal hjelpe kommunen å lede kommunens krisehåndtering dersom det inntreffer større hendelser, eller det er behov ut over situasjoner beredskapstjenestene til daglig håndterer. Administrativ beredskapsplan er behandlet og godkjent av Kommunestyret i september 2018, med varslingslister, ressursoversikt, tiltakskort og maler. Beredskapsplanen er utarbeidet som en handlingsdel til kommunedelplanen Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse for Alta kommune 2017 – 2020 i henhold til plan- og bygningsloven. Den administrative beredskapsplanen med varslingslister ble revidert og oppdatert i 2021.

Arbeid med beredskap i 2021

2021 var i likhet med 2020 preget av koronapandemien. Kommunens beredskapsorganisasjon var gjennom hele året i aktivitet gjennom regelmessige møter og koordinering av tiltak.

Alta kommune har godt samarbeid med frivillige organisasjoner innen beredskapsarbeid. I 2021 formaliserte kommunen samarbeidsavtale med Alta og Langfjordbotn sanitetsforening. Fra før av har kommunen samarbeidsavtale med Røde kors. Samarbeidet med de frivillige viste seg å vær svært nødvendig på slutten av året når kommunen hadde behov for hjelp fra frivillige til å pakke korona Selvtester som skulle utdeles til innbyggerne.

Øvelse

Kommunens kriseledelse hadde samøvelse med de andre beredskapsaktørene i kommunen i oktober 2021. Øvelsen var en storøvelse med ulike aktører i Alta kommune initiert av UiT Norges arktiske universitet og Alta kommune. Øvelsen ble påbegynt planlagt i 2020 og ble utsatt til høsten 2021 da det ikke var mulig å øve fysisk pga covid-19 restriksjoner i 2020. Deltakere i øvelsen var Alta kommune (beredskapsråd, brann og redning, helse og kriseledelse), UiT Norges arktiske universitet (kriseledelse), Barents Nord (Nefelin V), Politi, Ambulanse, Alta Røde Kors, Alta sjøredningskorps og Norske redningshunder.

Det overordnede formålet med øvelsen var samtrening og samhandling ved beredskapshendelser til beste for kommunens innbyggere og de som oppholder seg i kommunen, samt miljø og materielle verdier med tanke på sikkerhet og trygghet. En praktisk samtrening på samband/kommunikasjon under ulykke. Samvirkeøvelsen ble gjennomført i samsvar med deltakervirksomhetenes lovverk og rammer for øvelser.

Øvelsens overordnede mål er å sikre felles situasjonsforståelse og oppnå god kommunikasjon under ulykker gjennom samband og kommunikasjon på stedet

Kommunalt beredskapsråd

Beredskapsrådet består av politisk og administrativ ledelse i kommunen og lokale representanter innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, som kriseledelsen, brannsjef, Avinor, Alta kraftlag, politiet, Sivilforsvaret, HV-17, Redningsselskapet og Røde kors. Beredskapsrådet ledes av ordføreren og møtes minst en gang i året. Det er laget samarbeidsavtale med Røde kors og Alta sanitetsforening, og det er opprettet egen politikontakt for Alta kommune.

Når krisen inntreffer

I en krise er organiseringen av situasjonen lik organiseringen i hverdagen. Dette sikrer prinsippene i det nasjonale beredskapsarbeidet gjennom ansvarsforståelse, nærhetshåndtering, likhetsbehandling og samvirke i situasjonen. Denne forståelsen har preget arbeidet som er gjort på beredskap internt i organisasjonen, og skal følges opp videre. De som har ansvaret i hverdagen har nærhet og oversikt over interne risiko-områder og tilgjengelige ressurser og bistår kriseledelsen med løsninger i en kritisk situasjon for/i kommunen.

5. Medarbeidere og organisasjon

5.1 Sysselsetting

Grunnlagstall er hentet fra Framsikt, kommunens budsjett og analyseverktøy og Visma Enterprise BI. Det er tatt utgangspunkt i kommunens overordnede lønnsbudsjett og KOSTRA indikatorer på Sysselsetting. Hvor mange årsverk vi legger i budsjettet sier hva vi skal ha, mens KOSTRA indikatorer på sysselsetting sier hva vi faktisk har brukt. KOSTRA indikatorer på sysselsetting kommer fra NAV AA-register. Dette er opplysninger som Alta kommune selv har meldt til NAV og knyttes mot næringskoder. Tall fra Visma Enterprise BI viser antall årsverk og antall ansatte fordelt på tjenesteområdene. Disse tallene er hentet fra lønssystemet og har kobling mot stillingsstørrelse og vil i sammenheng med KOSTRA indikatorene kunne gi et bilde av hvor mange årsverk som brukes som tilfeldig tilkallingsvikar.

Budsjettert antall årsverk vs. arbeidet antall årsverk

Budsjettert antall årsverk viser hvor mange årsverk Alta kommune forventet å kunne drifte med i 2021. Alta kommune har budsjettert med følgende antall årsverk og ansatte for 2021:

	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Årsverk	1619,71	1671,95
Totalt ansatte	1822	1712

Budsjett 2021 viser at vi har en økning i antall årsverk fra 2020 på 52,24, samtidig som vi har en reduksjon i antall ansatte på 110.

KOSTRA indikatorene viser antall årsverk kommunen faktisk driftet med:

	Kostra 2018	Kostra 2019	Kostra 2020	Kostra 2021
Avtalte årsverk	1993,5	1921,6	1975,4	2 020,3
Avtalte årsverk eks. lange fravær	1788	1725,4	1748,1	1 766,3

Indikatoren viser at antall årsverk totalt for Alta kommune i 2021 var 2020,3. Om man trekker fra lange fravær (legemeldt fravær og svangerskapspermisjon) så får man frem at antall årsverk var 1766,3.

Analyse

Budsjett 2021 viser at Alta kommune har en økning i budsjetterte antall årsverk, samtidig som vi har en reduksjon i antall ansatte. Dette kan være en indikator på at Alta kommune har måtte øke sin bemanning som følge av økt drift. Dette kan også tyde på at flere ansatte har fått høyere stillingsstørrelse, da vi har flere antall årsverk fordelt på færre personer.

Korrigert for legemeldt fravær og svangerskapspermisjon driftet Alta kommune i 2021 med 94,35 flere årsverk enn budsjettert. Dette er en reduksjon på 34,04 årsverk fra 2020. Årsakene til at vi drifter med flere årsverk enn budsjettert, kan være at virksomheter må ta inn vikarer ved korttidsfravær, overtilsettinger, korona eller at kommunen rett og slett drifter med flere årsverk enn vi har dekning for i budsjettet.

Dekningsgrad - Andel avtalte årsverk i %

	Alta 2020	Alta 2021	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Kostra- gruppe 09
Administrasjon, styring og fellesutgifter, kommune Andel avtalte årsverk	12,5	13,8	14,4	12,7	11,1	13,4	10,8	13,3
Annet Andel avtalte årsverk	2,6	2,3	1,8	1,1	1,3	1,2	1,6	1,4
Barnehage Andel avtalte årsverk	8,4	7,1	6,8	7,1	7,8	9,4	10,4	8,1
Grunnskolesektor Andel avtalte årsverk	25,6	25,1	24,6	22,0	20,9	24,1	23,5	26
Helse- og omsorg Andel avtalte årsverk	39,2	40,9	41,3	48,3	47,0	40,1	44,7	41,2
Helse- og omsorg, barnevern og sosialtjenesten Andel avtalte årsverk	44,0	45,5	45,2	51,3	52,1	44,3	48,5	45,6
Kultursektoren, kommune Andel avtalte årsverk	3,3	3,3	3,1	1,1	2,8	3,8	1,3	2,0
Tekniske tjenester Andel avtalte årsverk	3,2	2,5	3,8	4,4	3,8	3,5	3,6	3,2

Analyse

Analysen må ikke forveksles med de tall som presenteres under KOSTRA-analyse for tjenesteområdene. Disse analysene tar for seg økonomi, mens indikatorene i tabellen ovenfor går på sysselsetting.

Alta kommune har en økning i årsverk innen administrasjon siden 2020. Sammenlignet med andre kommuner bruker vi færre avtalte årsverk på administrasjon enn Bodø, men flere de øvrige vi sammenligner oss med.

Vi har en reduksjon i antall årsverk i barnehage fra 2020. Sammenlignet med andre kommuner, så bruker vi færre avtalte årsverk på barnehage enn Rana, Tromsø, Harstad og KOSTRA gruppe 09, men mer enn Bodø og like mye som Rana. På grunnskole har vi en nedgang i antall avtalte årsverk fra 2012. Sammenlignet med andre kommuner så ligger vi noe over, men vi ligger under KOSTRA gruppe 13.

Innen Helse og omsorg har vi en økning i antall avtalte årsverk fra 2020. Sammenlignet med andre kommuner så bruker Alta kommune færre avtalte årsverk enn Bodø, Narvik, Rana og Harstad og KOSTRA gruppe 09, men flere enn Tromsø.

Innen Helse og omsorg, barnevern og sosialtjenesten, har Alta kommune en økning fra 2020. Vi bruker færre avtalte årsverk enn de fleste vi sammenligner oss med, men Tromsø bruker flere avtalte årsverk.

Innen kultur er det ingen endring i antall årsverk, men ligger høyere enn de fleste vi sammenligner oss med. Unntaket er Tromsø kommune, som har en noe høyere andel enn Alta kommune.

Tekniske tjenester har en reduksjon i antall årsverk, og drifter med færre avtalte årsverk enn våre sammenligningskommuner og KOSTRA gruppe 09.

Ansatte og årsverk

Tall fra Visma Enterprise BI viser antall årsverk og antall ansatte fordelt på tjenesteområdene. Disse tallene er hentet fra lønssystemet og har kobling mot stillingsstørrelse. De er derfor ikke knyttet mot hvor mange årsverk/ansatte kommunen faktisk har brukt, men hvor mange årsverk/ansatte som er registrert i et fast forpliktende arbeidsforhold etter bestemmelsene i KS Hovedtariffavtale.

Tall for Fellestjenesten inkluderer lærlinger i Alta kommune. Per 21.03.22 har Alta kommune registrert i lønssystemet 49 lærlinger fordelt på 47,2 årsverk. Reelt tall for ansatte i Fellestjenesten er derfor 67,76 årsverk fordelt på 71 ansatte.

Analyse

Årsrapport fra Visma BI viser at Alta kommune har brukt 1745,53 årsverk i 2021. KOSTRA indikatorer på sysselsetting viser at Alta kommune har driftet med 2020,3 årsverk. Dette er et avvik på 274,77 årsverk. Korrigert for 47,2 årsverk på lærlinger, så kan avviket indikere at Alta kommune i 2021 har brukt 227,57 årsverk på tilfeldige tilkallingsvikarer.

Tjenesteområde	Antall årsverk	Antall ansatte
Fellestjenesten	114,96	120
Samfunnsutvikling	18,10	19
Oppvekst og kultur	745,59	807
Helse og sosial	702,88	844
Tekniske tjenester	164,00	169
Totalt ansatte	1 745,53	1 959

Gjennomsnittslønn, likestilling

Alta kommune følger KS sin Hovedtariffavtale og ansatte er avlønnnet etter de ulike kapitlene i tariffavtalen. Kapittel 3.4.1 er rådmannens ledergruppe, 3.4.2 er virksomhetsledere, 3.4.3. er avdelingsledere. Kapittel 4 omfatter hovedmengden av alle ansatte og er delt ut fra utdanningsnivå, og kapittel 5 omfatter rådgivere, ingeniører, leger mv.

Oversikten viser gjennomsnittlig årslønn for menn og kvinner fordelt på kapitteltilhørighet:

	Kap. 3.4.1 – Rådmannens ledergruppe	Kap. 3.4.2 – Virksomhets- ledere	Kap. 3.4.3 – Avdelings- ledere	Kapittel 4 - Assistenten/ fagarbeidere	Kapittel 4 - Høyere utdanning	Kapittel 5 - Rådgivere, ingeniører, leger mv.
Kvinner	954 000	723 600	648 200	375 600	522 800	714 200
Menn	1 020 200	735 800	629 300	371 300	548 700	733 100
Total	1 009 100	727 600	643 500	372 700	521 700	722 800

Oversikten er et øyeblikksbilde ut fra alle de som er registrert i lønssystemet. Av disse er det 76,5 % kvinner og 23,5 % menn. Alta kommune har flere kvinner enn menn i de lavest lønnede yrkesgruppene. De mannsdominerte yrkene er i større grad markedsstyrt og har personlig avlønning i henhold til kapittel 3 og 5.

I Alta kommune tjener menn mer enn kvinner i alle grupper utenom avdelingsledere og assistenter/fagarbeidere.

5.2 ARP – Aktivitets og Redegjørelsesplikten

Arbeidsgivere i offentlige virksomheter og private arbeidsgivere med over 50 ansatte har plikt til å redegjøre for kjønnsforskjeller på flere områder, blant annet lønn. Dette skal skje i samarbeid med de tillitsvalgte.

Dette arbeidet er så vidt igangsatt, men ikke slutført ennå, og det som fremkommer under, er en beskrivelse av hva som stilles krav om skal være gjort i en slik redegjørelse. Videre er det også lagt inn et utvalg av stillinger som det kan være naturlig å se på med hensyn til likestilling vedrørende lønn mellom kjønnene.

Kartlegging av faktisk tilstand for kjønnslikestilling

Det er utarbeidet verktøy som kan hjelpe med å undersøke kjønnsforskjeller i vår virksomhet. De ulike arkene i verktøyet inneholder beskrivelse av det vi skal og kan redegjøre for.

Ark 1:

- midlertidige ansettelser
- deltidsstillinger
- ufrivillig deltid
- uttak av foreldrepermisjon
- rekruttering (frivillig)
- lønnsopprykk (frivillig)
- videreutdanning (frivillig)
- arbeidstid (frivillig)
- sykefravær (frivillig)
- sykefravær grunnet sykt barn (frivillig)

Det som er merket med (frivillig) er ikke noe som skal redegjøres for i årsrapporten, men kan bidra til å hjelpe til med å få bedre oversikt med de ulike parameterne.

Ark 2:

- kjønnsfordeling på ulike stillingsnivå/grupper
- lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på ulike stillingsnivå/grupper

Her har vi fra arbeidsgiversiden i Alta kommune foreslått følgende stillinger:

- Kommunalledere
- Virksomhetsledere HS, ASU og OK
- Avdelingsledere TT og HS
- Helsepsykiatere
- Adjunkt
- Ingeniør
- Sykepleiere

Ark 3:

- hjelpeverktøy for å vurdere stillingsnivå/-grupper

Når forskjellene er kartlagt, skal vi undersøke årsaker og sette inn tiltak for å stoppe eventuell diskriminering. Funnene skal publiseres som en del av virksomhetens likestillingsredegjørelse i årsrapporten, og vil komme som en del av denne i årsrapporten for 2022.

5.3 Tariffoppgjør og lokale forhandlinger

2021 var et mellomoppgjør, men et år som fortsatt var preget av Corona pandemi, noe som medførte forskyvninger i tidspunkt for resultater for lokale forhandlinger. Lokale forhandlinger ble gjennomført i september/oktober.

Kapittel 4:

Ansatte i kapittel 4 fikk et sentralt tillegg til alle grupper, samt lokale tillegg. Dette ble gitt i en kombinasjon av sentrale tillegg og avsetning av pott til lokale lønnsforhandlinger.

De sentrale tilleggene ble gitt med virkning fra 1. mai 2021 for alle arbeidstakere i kap. 4, unntatt UNIOs medlemmer som gikk til streik, disse fikk virkningstidspunkt 04.06.2021.

Alta kommune ble også berørt av streiken, hvor både undervisningspersonell, sykepleiere og andre ansatte blant Unios medlemmer ble tatt ut i streik. Det ble gjennomført daglig møter med UNIOs representanter, og tonen mellom partene var ryddig og med et godt samarbeidsklima.

Tilleggene varierer med ansiennitet og stillingsgruppe, fra kr. 10.000 for arbeidstakere i stillinger uten særskilt krav til utdanning med 0 års ansiennitet, og opp til et sentralt lønnstillegg på 22.000 for lektorer med tilleggsutdanning med 16 års ansiennitet eller mer. Minimumsavlønningen for siste gruppe er med dette økt til 675.000.

Nyutdannede lektorer med 0 års ansiennitet fikk et tillegg på 16.400, og en ny garantilønn på minimum kr. 532.800. En adjunkt eller en spesialsykepleier med 16 års ansiennitet fikk et sentralt tillegg på kr. 17.500, og vil med sine 4-årige U/H-utdanning være garantert en grunnlønn på bortimot 550.000.

I tillegg til grunnlønnen kommer tilleggslønn for ubekvem arbeidstid, samt tilleggslønn for læreres tilleggsfunksjoner (kontaktlærer o.l.).

Videre var det avsatt en lokal pott på 1,0 prosent pr. 1. oktober 2021, som ga et raust tillegg på toppen av de sentrale tilleggene.

Alta kommune har hatt rekrutteringsutfordringer for flere av gruppene som har ulike tillegg, og valgte å ikke redusere tilleggene, dette basert på revidert lønnspolitisk plan som ble vedtatt 01.07.2020. Tilleggene ble dermed lagt uendret på toppen av tarifflønn.

Rekrutteringstilleggene ble også utvidet til å gjelde samtlige sykepleiere og vernepleiere i turnus, noe som medførte en økning av lokale pott på nærmere en million kroner.

Kapittel 3.4 og 5:

For arbeidstakere plassert i Hovedtariffavtalens kapittel 3.4 og 5 fastsettes lønnen gjennom lokale lønnsforhandlinger.

Kapittel 3.4 består av ledere mens kapittel 5 består av akademikere.

Alta kommune bruker TBSK og KS sin beregningsmodell og resultat fra sentralt oppgjør i kapittel 4 som utgangspunkt for lokale forhandlinger i kapittel 3.4 og 5. Her ble tillegget på 2,7% for kapitel 5 og 3,7% i kapittel 3.4

Samarbeid og medbestemmelse

Grunnlaget for samarbeid, samhandling og medbestemmelse mellom arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiver, ligger i Hovedavtalens bestemmelser i kapittel 3. Det er forsøkt å legge til rette for godt samarbeid, gjennom involvering, drøfting, forhandling og medbestemmelse med fagforeningene. Det er utarbeidet et årshjul for samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene. I 2021 ble alle planlagte aktiviteter gjennomført i tråd med årshjulet, med unntak av fellesskoleringen.

5.4 Helse, miljø og sikkerhet

Alta kommune arbeider kontinuerlig med HMS hvor målet er at vi til enhver tid skal ha et oversiktlig og helhetlig system tilgjengelig for alle ansatte. Systemet skal sikre at vi jobber systematisk med å sikre at vår drift følger krav fastsatt i arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av 10 medlemmer (5 fra arbeidsgiver og 5 fra arbeidstaker). I 2021 har arbeidstakersiden innehatt lederfunksjonen i utvalget. AMU har hatt 5 møter og behandlet 20 saker i løpet av året.

Det er 69 verneområder i Alta kommune.

I Alta kommune skal HMS-systemet bidra til følgende måloppnåelser:

- At alle arbeidsplasser og lokaler innrettes slik at arbeidssituasjonen er helsefremmende, sikker og meningsfylt.
- At medarbeiderne trives og tar medansvar for helse, miljø og sikkerhet.
- At nærværet når måltall i overordnet IA-plan.
- Å sikre at alle med arbeidsgiveransvar innehar nødvendig kompetanse innen HMS.
- Vern av ytre miljø.
- Å bygge opp Alta kommunes omdømme.

Tiltak og indikatorer på måloppnåelse:

- Rådgiver HR og hovedverneombud har bistått virksomheter i arbeidsmiljøkartlegging med psykososialt fokus.
- Vi har hatt fokus på sykefraværsoppfølging
- Vi har gjennomført HMS opplæring, 40 timers grunnkurs for verneombud
- Vi jobber i tråd med Alta kommunes «Energi, klima og miljøplan».

HEMIS er kommunens leverandør av bedriftshelsetjenester. Alle tjenesteområdene har årlige handlingsplaner for BHT (bedriftshelse)-tjenester. HEMIS er representert i AMU og i AKAN-utvalget.

Inkluderende arbeidsliv

På grunn av Covid -19 ble det meste av nasjonale tiltak i IA-avtalen utsatt. Vi deltar i IA-bransjeprogram med tre barnehager. Bransjeprogrammet vektlegger forebyggende arbeidsmiljø med fokus på «En bra dag på jobben», «HMS og helsefremmende arbeid» og «Tidlig inn». Målet er å redusere sykefraværet og hindre frafall fra yrket. De tre barnehagene som deltar er Aronnes barnehage, Oterfaret barnehage og Saga barnehage.

Sykefravær

Mål: sykefravær skal være på under 7 % innen 2021.

Tjenesteområde	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal	Sum fravær
Fellestjenesten	5,0 %	5,9 %	4,0 %	4,8 %	4,9 %
Samfunnsutvikling	3,0 %	5,3 %	6,5 %	7,5 %	5,5 %
Oppvekst og kultur	8,7 %	9,8 %	7,0 %	10,7 %	9,1 %
Helse- og sosial	9,0 %	10,0 %	9,7 %	10,6 %	9,8 %
Tekniske tjenester	9,9 %	8,1 %	7,6 %	11,7 %	9,4 %
Totalt	8,6 %	9,3 %	7,9 %	10,3 %	9,1 %

Tabellen viser sykefraværsutviklingen i 2021. Vi endte opp med et sykefravær på 9,1 %. Det var en økning i sykefraværet på 1,4 % fra 2020.

Med de utfordringene vi fortsatt har, med tanke på Covid-19, så er dette et resultat vi kan si oss fornøyd med. Det er kun Fellestjenesten og Avdeling for samfunnsutvikling som holder seg innenfor målet om et sykefravær på 7 %. Resultatet gjenspeiler hvor de største utfordringene har vært i denne tiden med pandemien.

6. Økonomi og regnskapsresultat

Alta kommunes driftsregnskap ble avlagt med et negativt netto driftsresultat på -0,6 % tilsvarende -13,5 mill. kr. Dette er det svakeste resultat kommunen har avlagt i de årene vi har oversikt over. Resultatet for Alta kommune som konsern (inkludert Alta Havn KF) ble -0,3%

Også 2021 har vært et år preget av koronapandemi. Kommunekassa hadde 44,9 mill. kr. i bokførte merutgifter, og 0,5 millioner i tapte inntekter (i hovedsak innenfor kultur). Det er beregnet at redusert aktivitet innenfor kurs og reiser har gitt en kostnadsreduksjon på ca 4,8 millioner. I tillegg har Alta Havn KF et beregnet netto tap på 3,6 millioner knyttet til redusert cruisetrafikk. Samlet sett en kostnad på ca 44 millioner. Vi har mottatt 32,9 mill. kr. i rammetilskudd for å finansiere koronatilknyttede kostnader. Kommunen har udekkede kostnader på ca. 11 millioner knyttet til koronapandemien.

Før regnskapet ble lagt frem viste resultatet et regnskapsmessig merforbruk på – 14,5 mill. kr. Ved regnskapsmessig merforbruk kommer strykningsreglene som ligger i regnskapsforskriftene til anvendelse. For Alta kommune medførte det at budsjettert overføring av driftsmidler til investering (4,0 mill. kr.) planlagt avsetning til parkeringsfond (4,6 mill. kr.) måtte strykes. Til slutt måtte bufferfondet belastes med 5,9 mill. kr. ut over budsjettert bruk for å fjerne årets merforbruk.

Dette medfører at kommunestyret skal ta stilling til et regnskap i null, det vil si at merforbruket allerede er dekket inn. Så lenge det fins disponible midler på disposisjonsfond så skal et merforbruk dekkes inn før det legges frem.

I investeringsregnskapet har vi den motsatte utfordringen. Her er det flere investeringsprosjekter som ikke har hatt budsjettert framdrift, slik at vi hadde et mindreforbruk på 52 millioner før strykninger. Driftsmidler til investering ble strøket med 4 millioner, budsjettert bruk av ubrukne lånemidler ble strøket med 31,4 millioner, og 16,6 millioner ble avsatt til ubundet investeringsfond.

Hovedtall 2021

- Driftsinntekter 2,26 mrd. kr.
- Tjenesteområdene har samlet brukt 82,4 mill. kr. mer enn tildelt.
- Helse og sosial har det største merforbruket på 79,1 mill. kr. i forhold til budsjett.
- Investeringer for 413 mill. kr
- Langsiktig gjeld 2,5 mrd. kr.

Regnskapsresultat per tjenesteområde	Regnskap 2021	Revidert budsjett 2021	Avvik i kr.
Politisk virksomhet	9 219	9 529	-310
Fellestjenesten	88 011	92 658	-4 647
Samfunnsutvikling	15 789	19 123	-3 334
Oppvekst og kultur	639 832	617 217	22 615
Helse og sosial	688 386	609 291	79 095
Tekniske tjenester	198 735	208 888	-10 153
Sum avvik fra budsjett			83 266

Dette jobber vi videre med

Alta kommune står ovenfor vesentlige økonomiske utfordringer og har for tredje år på rad et negativt netto driftsresultat. Den største utfordringen er at den underliggende driften i tjenesteområdene er for høy og at det brukes mer midler enn tildelt.

Hovedfokuset fremover må være på omstilling og effektivisering av velferdstilbudet til innbyggerne. Omstilling må derfor forventes å bli en del av den normale hverdagen for kommunens ansatte. Tjenester som kan digitaliseres, skal og må digitaliseres for å frigjøre personalressurser som videre kan nyttiggjøres på andre oppgaver som i dag får for lite fokus.

Kommunens økonomiske handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere fremover.

Har vi nådd våre mål?

Alta kommune har 4 økonomiske handlingsregler som er nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel. Disse skal gi føringer for kommunens økonomi- og virksomhetsplanlegging. Nøkkeltallene fungerer også som måltall som skal etterprøves i årsmeldingen.

Følgende handlingsregler er vedtatt:

- Netto driftsresultat skal over tid være 2 % av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfond skal over tid være minimum 5 % av brutto driftsinntekter.
- Netto lånegjeld skal over tid ikke overstige 80 % av brutto driftsinntekter.
- Egenkapitalfinansieringsgraden på investeringer skal over tid være på 30 % av totale investeringskostnader.

Regnskapsresultatet tilsier at vi ikke er i tråd med handlingsreglene, med unntak av den siste.

Handlingsregel nr. 1: Netto driftsresultat

Netto driftsresultat uttrykker andelen av årets driftsinntekter som ikke er blitt benyttet til dekning av årets driftsutgifter, og som derfor er avsatt til fond, til finansiering av investeringer, eller er ubrukt.

Det er netto driftsresultat som er det viktigste måltallet for kommunene. Sammen med andre indikatorer brukes det til å analysere kommunens økonomi. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på at kommunen har økonomisk handlefrihet.

	2018	2019	2020	2021
Alta	1,4 %	0,0 %	0,0 %	-0,3 %
Bodø	0,6 %	1,0 %	-0,6 %	0,9 %
Narvik			-2,1 %	1,0 %
Rana	5,5 %	5,0 %	6,7 %	5,5 %
Tromsø	-1,1 %	-2,3 %	1,7 %	3,0 %
Harstad	4,1 %	0,2 %	1,3 %	1,6 %
Kostragruppe 09			1,8 %	3,8 %

Tabellen over presenterer konserntall og det betyr at Alta kommune og Alta Havn KF sine regnskap er slått sammen.

- Netto driftsresultat for Alta kommune alene er på -0,6 %.
- Netto driftsresultat for konsernet i 2021 er på -0,3 % av brutto driftsinntekter og er ikke i tråd med handlingsregelen.
- Gjennomsnitt de siste 4 siste årene er 0,3 %

Netto driftsresultat er kritisk lavt i Alta for 3 år på rad. Ser vi til sammenligningskommunene så har alle andre kommuner bedre resultat

Handlingsregel nr. 2: Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er frie fond og står til kommunestyrets frie disposisjon.

Kommunen bør til enhver tid ha en "buffer" til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter. Kommunen vil automatisk sikre denne "bufferen" dersom store deler av et positivt netto driftsresultat årlig avsettes til disposisjonsfond. Når disposisjonsfondet har nådd en viss størrelse, kan fondet bidra til at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene sine.

	2018	2019	2020	2021
Alta	4,1 %	3,9 %	2,7 %	2,1 %
Bodø	7,2 %	7,7 %	6,0 %	4,6 %
Narvik	3,9 %	3,6 %	0,9 %	1,8 %
Rana	16,7 %	18,0 %	22,0 %	28,8 %
Tromsø	3,6 %	1,7 %	1,9 %	4,8 %
Harstad	11,4 %	11,0 %	13,4 %	14,3 %
Kostragruppe 09	9,8 %	9,5 %	10,3 %	13,1 %

Tabellen over presenterer konserntall og det betyr at Alta kommune og Alta Havn KF sine regnskap er slått sammen.

- Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter er på 2,1 % for konsernet i 2021. Resultatet er dermed svakere enn det handlingsreglene tilsier (5 %).
- Gjennomsnitt de siste 4 årene er 3,2 %.
- Nøkkeltallet har falt i verdi hvert år de siste 4 årene
- Saldoen på de samlede disposisjonsfondene pr. 31.12.21 er på 33,1 mill. kr.
- Saldoen på bufferfondet per 31.12.21 er på 34,7 mill. kr.

Sum disposisjonsfond svekkes i Alta kommune med 10,4 mill. kr. fra 2020 til 2021. Det er ikke avsatt midler til disposisjonsfond de tre siste årene. Årsaken er at budsjetterte avsetninger til bufferfondet og parkeringsfondet er strøket som følge av regnskapsmessige merforbruk før regnskapsavleggelsen.

Narvik har en mindre andel disposisjonsfond enn Alta. Alle kommunene med unntak av Alta og Bodø har positiv utvikling fra 2020 til 2021. Både Rana og Harstad har over flere år bygd opp solide disposisjonsfond og har en mer sunn økonomi enn Alta.

Handlingsregel nr. 3: Netto lånegjeld

Kommunes lånegjeld utgjør ved årsskiftet 2,542 mrd. kr., en nedgang på 261 mill. kr. fra året før.

	2018	2019	2020	2021
Alta	93,1 %	104,7 %	109,9 %	91,1 %
Bodø	105,1 %	115,0 %	126,2 %	115,9 %
Narvik			100,5 %	106,2 %
Rana	75,0 %	79,9 %	85,6 %	93,0 %
Tromsø	122,7 %	123,8 %	124,0 %	117,5 %
Harstad	118,5 %	119,4 %	117,8 %	114,3 %
Kostragruppe 09			104,8 %	105,7 %

Tabellen over presenterer konserntall og det betyr at Alta kommune og Alta Havn KF sine regnskap er slått sammen.

- Kommunestyret har i handlingsreglene vedtatt at netto lånegjeld ikke skal overstige 80 % av brutto driftsinntekter. Konserntallene viser at netto lånegjeld er på 91,1 %.
- Gjennomsnitt de siste 4 årene er 99,7 %.

I 2021 snudde vi en trend med stadig økende netto lånegjeld. Dette skyldtes en kombinasjon av at vi mottok investeringstilskudd for omsorgssenteret, høyere inntekter fra salg av grunn enn tidligere samt lave investeringer.

I følge vedtatt økonomiplan vil netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter øke fra 2021 til 2022, for deretter å falle svakt. Sammenlignet med de andre kommunene så har Alta kommune lavest netto lånegjeld.

Handlingsregel nr. 4: Egenkapitalfinansiering av investeringer

Handlingsregelen sier at 30 % av finansieringen av investeringene skal finansieres av egenkapital. Dette betyr at lån ikke skal utgjøre mer enn 70 % av finansieringen av sum investeringsutgifter

	2020	2021
Sum investeringsutgifter	367 135	412 636
Bruk av lån	255 533	-
Andel investering ikke finansiert av lån	111 602	412 636
Egenkapitalfinansiering	30,40 %	100 %

I 2020 overskred vi handlingsregelen marginalt. I 2021 har vi ikke brukt lån til finansiering av ordinære investeringer og har med det 100 % egenkapitalfinansiering.

Utviklingen i driftsinntekter og driftsutgifter

Driftsutgiftene øker mer enn driftsinntektene. Driftsinntektene har en prosentmessig vekst på 5,49 % i forhold til regnskap 2020. Driftsutgiftene utgjør en prosentmessig vekst på 6,89 % i forhold til regnskap 2020. Driftsutgiftene øker med 146,1 mill. kr., driftsinntektene øker med 117,6 mill. kr. Lønnsutgiftene øker med 57,8 mill. kr. fra 2020 til 2021.

Med unntak av 2018 så har alle år en høyere vekst i utgiftene enn i inntektene. På sikt er dette en svært uheldig utvikling.

Pensjon

Alta kommune har balanseført 2,26 mrd. kr. i pensjonsforpliktelser og 2,15 mrd. kr. i pensjonsmidler. Kommunens hovedleverandør for pensjon er KLP, mens pedagogisk personell benytter Statens pensjonskasse.

I løpet av 2021 har premieavvik i Alta kommune blitt redusert fra 70,2 mill. kr. til minus 21,8 mill. kr. Premieavviket er kraftig redusert fordi vi har finansiert store deler av årets premie fra premiefond i KLP. Negativt premieavvik betyr at vi har betalt inn mindre i premie enn vi har utgiftsført.

Vi har kunnet gjøre dette fordi det ved ny beregning av framtidige pensjonsforpliktelser er tilbakeført betydelige midler til kommunens premiefond.

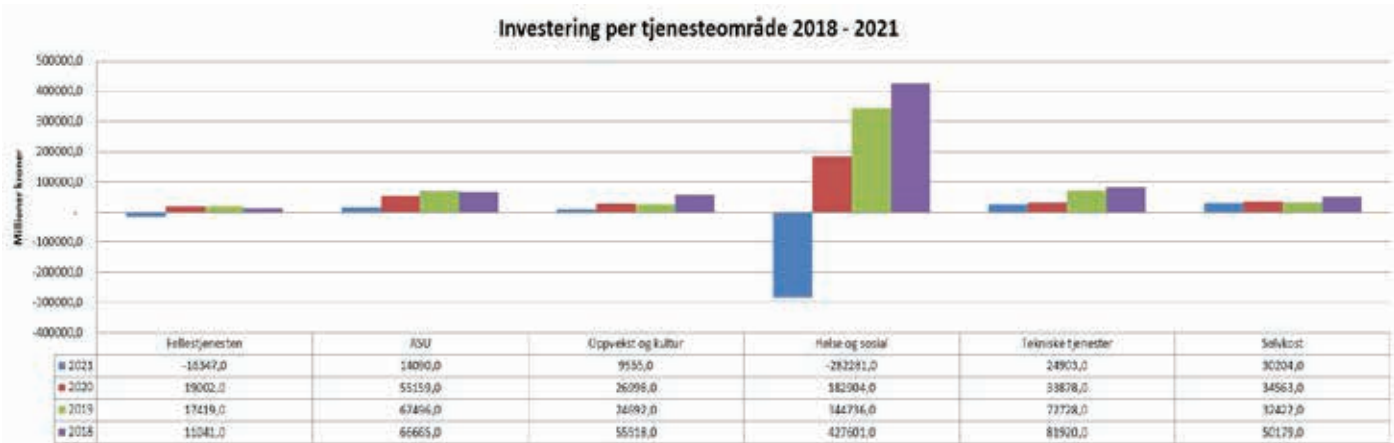
Investering, renter og avdrag

Sum avdrag i drifts- og investeringsregnskapet utgjør 341,1 mill. kr. Utgiftsførte renter er på 53,8 mill. kr.

I tillegg til dette har Alta kommune dekket renter og avdrag på lånene vedr. Nordlyskatedralen med 3,8 mill. Dette er i regnskapet bokført som tilskudd, siden lånene står i balansen til Fellestrådet.

55,1% av lånegjelda er på fastrenteavtale. Andelen fast rente er økt med 1,4 prosentpoeng siden 2020. Dette skyldes den store ekstraordinære nedbetalingen av lån.

	2018	2019	2020	2021
Renter	46 765	60 693	59 895	53764
Avdrag	79 929	100 305	108 397	114338
Ekstra ordinære avdrag	50 000	50 000	0	226728
Sum	176 694	210 998	168 292	394 830

Oversikten viser hvordan investeringskostnadene fordeler seg mellom tjenesteområdene.

Det er ikke tatt opp lån til ordinære investeringer i 2021 siden vi har store inntekter, først og fremst statlig investeringstilskudd til Alta omsorgssenter, men også fra salg av eiendom.

I sum for årene 2018 - 2021 så er det investert mest på helse og sosial.

2018 var året der investeringskostnadene var størst. Vi ser også at kommunen i disse årene har investert mye i samfunnsutvikling, mens det på oppvekst og kultur er investert relativt lite med tanke på størrelse og antall bygg.

Eiendomsskatt

Alta kommune inntektsførte i 2021 72,46 mill. kr. i eiendomsskatt. Av dette var 42,85 mill. kr. fra annen eiendom/næring og det resterende 29,6 mill. kr. fra boliger og fritidseiendommer.

Av de kommunene vi sammenligner oss så tar Alta kommune inn minst eiendomsskatt.

	2018	2019	2020	2021
Alta	55 109	67 726	72 360	72 458
Bodø	218 092	197 974	174 719	176 220
Narvik	130 119	130 099	132 296	123 199
Rana	89 645	90 757	82 286	89 793
Tromsø	208 602	194 955	221 382	237 255
Harstad	82 521	84 942	86 565	87 867

Økonomisk hovedoversikt - Driftsregnskap

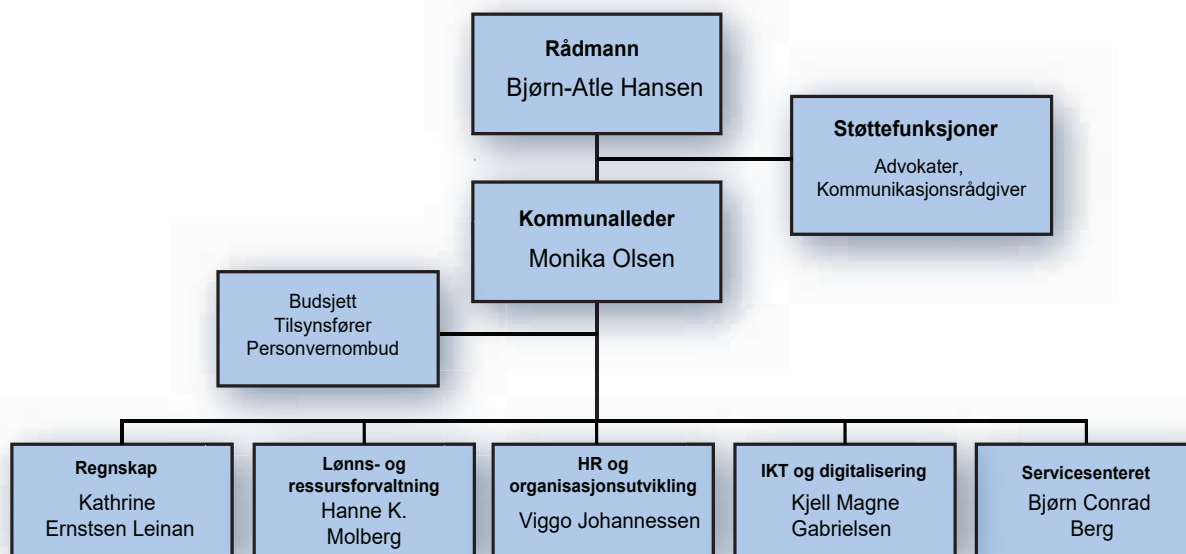
	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	860 563 929	834 295 000	806 716 000
Inntekts- og formuesskatt	634 750 434	602 242 000	581 865 000
Eiendomsskatt	72 457 622	70 000 000	72 000 000
Andre skatteinntekter	7 090 859	7 086 000	14 878 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	53 816 080	61 908 000	56 323 000
Overføringer og tilskudd fra andre	369 389 801	369 620 000	272 868 000
Brukerbetalinger	62 178 989	61 107 000	66 678 000
Salgs- og leieinntekter	202 698 553	203 364 000	196 328 000
Sum Driftsinntekter	2 262 946 267	2 209 622 000	2 067 656 000
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	1 177 404 417	1 138 853 000	1 125 032 000
Sosiale utgifter	108 893 390	129 399 000	133 124 000
Kjøp av varer og tjenester	717 040 654	657 536 000	560 409 000
Overføringer og tilskudd til andre	140 402 114	144 167 000	108 860 000
Avskrivninger	124 200 920	124 287 000	108 379 000
Sum Driftsutgifter	2 267 941 495	2 194 242 000	2 035 804 000
Brutto driftsresultat	-4 995 228	15 380 000	31 852 000
Renteinntekter	16 602 916	12 562 000	11 030 000
Utbytter	672	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-926	0	0
Renteutgifter	59 324 513	59 493 000	58 161 000
Avdrag på lån	89 949 563	89 023 000	89 023 000
Netto finansutgifter	-132 671 415	-135 954 000	-136 154 000
Motpost avskrivninger	124 200 920	124 287 000	108 374 000
Netto driftsresultat	-13 465 723	3 713 000	4 072 000
Overføring til investering	0	-3 958 000	-4 604 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	3 106 911	418 000	1 930 000
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	10 358 811	-173 000	-1 398 000
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	13 465 723	-3 713 000	-4 072 000

Økonomisk hovedoversikt - Investeringsregnskap

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett
Investeringsutgifter			
Investering i varige driftsmidler	179 552 372	217 369 000	230 485 000
Tilskudd til andres investeringer	2 397 278	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 958 286	3 958 000	4 604 000
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	226 728 000	226 728 000	216 137 000
Sum investeringsutgifter	412 635 935	448 055 000	451 226 000
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	24 195 455	21 049 000	23 772 000
Tilskudd fra andre	317 341 385	298 773 000	296 850 000
Salg av varige driftsmidler	86 200 235	92 336 000	126 000 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	0	31 389 000	0
Sum investeringsinntekter	427 737 075	443 547 000	446 622 000
Videreutlån	92 358 414	80 000 000	60 000 000
Bruk av lån til videre utlån	92 358 414	80 000 000	60 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	24 387 517	23 380 000	23 380 000
Mottatte avdrag på videreutlån	35 615 814	23 380 000	23 380 000
Netto utgifter videreutlån	-11 228 297	0	0
Overføring fra drift	0	3 958 000	4 604 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-9 693 065	550 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundne investeringsfond	-16 636 371	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-26 329 436	4 508 000	4 604 000

7. Fellestjenesten

Bemanning

Avdeling	Antall
Servicesenteret	14,7
IKT og digitalisering	12
Regnskap	14
Lønns- og ressursforvaltning	10,4
HR og organisasjonsutvikling	6,8
Budsjett	4
Rådmannskontoret	7
Sum ansatte 31.12.21	68,9

I løpet av 2021 er bemanningen i Fellestjenesten redusert med 2,95 årsverk. Reduksjonen er på Servicesenteret, Lønn- og ressursforvaltning og på HR og organisasjonsutvikling.

Fellestjenesten arbeider primært mot fire målgrupper og har en felles støtte-, veileder- og fagfunksjon for hele organisasjonen. Den sentrale hovedoppgaven er å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt ivareta en rekke fellesfunksjoner på vegne av hele organisasjonen.

Fellestjenestens oppgaver:

- Tilrettelegger for at de folkevalgte kan drive god politisk styring. Dette skjer blant annet gjennom utarbeidelse av politiske beslutningsgrunnlag og sekretariatstjenester.
- Bistår rådmannen med å sikre god administrativ styring. Dette skjer blant annet gjennom å utarbeide helhetlige og koordinerte administrative beslutningsgrunnlag.
- Sentral rolle med å tilrettelegge for at organisasjonen for øvrig kan utøve sine oppgaver på en effektiv måte, herunder et overordnet ansvar for å drive lederstøtte, veiledning og rådgivning for kommunens ansatte og ledere.
- Yter tjenester direkte til innbyggerne, slik som for eksempel kommunikasjon og arkiv- og innsynstjenester.

Utvikling og utfordringer

Økonomi- og virksomhetsstyring

Fellestjenesten har ansvar for å tilrettelegge for god virksomhetsstyring i hele organisasjonen.

Det som har hatt et ekstra fokus i 2021 er rapportering. Rapporteringsområdene ble i 2021 utvidet til å også gjelde HMS, intern kontroll, virksomhetsplan og økonomiplan tiltak, dette i tillegg til økonomi og fravær. Med dette mener vi at vi oppnår bedre kontroll for tjenestekområdene, noe som er helt nødvendig for å holde god oversikt.

Alta kommune ønsker å være en moderne servicekommune, med en åpen og effektiv forvaltning. Kommunen som organisasjon skal være robust til å møte endringer fra interne omstillinger til større kriser i samfunnet. I dette arbeidet er det viktig med kontinuerlig veiledning og kurs innen arbeidsgiverpolitikk, økonomi, lov og avtaleverk. Basis lederopplæring ble gjennomført høsten 2021.

I 2021 ble det utarbeidet en anskaffelsesstrategi med langsiktige mål for anskaffelsesfunksjonen. Målet er å øke verdiskapningen i kommunens anskaffelser gjennom klare mål, planer og aktiviteter. Dette skal igjen bidra til at samfunnet sikres best mulige varer og tjenester til riktig kostnad. Anskaffelsesstrategien ble ferdigstilt mot slutten av året og var til politisk behandling i begynnelsen av 2022.

Personvern fikk økt fokus i 2021 da nytt personvernombud ble tilsatt. Personvernombudet skal foreta noen lovpålagte oppgaver, herunder ha ansvar for at Alta kommune har kontroll på alle gangene man behandler personopplysninger. Selv om personvernombudet har et særskilt ansvar for at regelverket overholdes har alle ledere og ansatte et klart ansvar for å ivareta personvernet i det arbeidet som gjøres daglig. Det er utarbeidet en egen årsrapport for 2021 som beskriver status i arbeidet.

Digitalisering og nye verktøy

Samfunnet står overfor en rekke store og komplekse utfordringer i årene som kommer. Digitalisering og bruk av smart teknologi er sentrale virkemidler for å møte disse. Koronapandemien har vist at Alta kommune har god omstillingsevne til å møte fremtidens utfordringer når situasjonen krever det.

I hele 2020 jobbet vi med prosjektet "digitale verktøy". 2021 var året for å ta i bruk og implementere Visma og Framsikt. Implementeringsfasen har vært krevende og det er brukt mye tid på å få til en overgang fra Agresso og til Visma. Erfaringene så langt er at vi kommer til å få gevinster som automatiserer og digitaliserer manuelle prosesser. Dette vil gi økt kvalitet og frigjort tid til å jobbe med fag.

For å lykkes med god virksomhetsstyring og økt digitalisering er en helt avhengig av tilgjengelige og stabile IKT-tjenester. Den raske takten innen utvikling av teknologi krever både kontinuerlig kompetanseheving samt kapasitet til å ivareta et økende antall teknologiske produkter. Sentral infrastruktur er oppgradert i 2021 og det er foretatt tiltak som skal gjøre kommunens IKT-systemer mindre sårbare for uønskede hendelser. Nettverkskapasiteter er forbedret for å møte den økte IKT-bruken i skolen. I 2021 ble det innført flere iPad'er i barneskolene slik at alle elever nå har sin egen digitale enhet i Altaskolen. I tillegg ble det fortatt utskifting av datamaskiner for elever og lærere i ungdomstrinnene.

Samhandlingsverktøy som Microsoft Teams er nå anskaffet og tilgjengeliggjort. Dette har medført at reiseaktiviteten har gått ned. Mye skyldes korona, men også det at flere møter gjennomføres digitalt. Kurs og konferanser er også mye mer tilrettelagt for gjennomføring på digitale flater. I 2021 ble det brukt betydelig ressurser for å innføre og integrere nasjonale løsninger for å løse utfordringer med pandemien.

Alta kommune sender som hovedregel post elektronisk. Dette gjelder både for næringsliv og private, med unntak av for de som har reservert seg mot elektronisk post. De som reserverer seg vil få brevet som tradisjonell post hjem i postkassen. I 2021 ble det sendt ut 32452 brev gjennom tjenesten og hele 71% av brevene ble lest elektronisk av mottakeren, enten gjennom Altinn, Digipost eller E-boks.

	2019	2020	2021
Brev lest digitalt	7715	17442	23137
Brev sendt til print	6029	9875	9315
Totalt antall brev	13744	27317	32452
Andel i % lest digitalt	56	64	71

Statistikk de siste 3 årene viser en stor økning av brev som går gjennom kommunens fellessystem for utsendelse av post. Ved å benytte felles løsning for utsendelse av post sparer kommunen både ressurser fordi utsendelse er automatisert og porto fordi posten sendes og leses elektronisk.

Arbeidsgiverpolitikk

Arbeidsgiverpolitikken er avgjørende for at Alta kommune kan rekruttere, utvikle og beholde kvalifisert arbeidskraft, stille krav til lederskap, utvikle medarbeidernes kompetanse og bygge en felles organisasjonskultur. Fellestjenesten har det koordinerende ansvaret for å implementere kommunens arbeidsgiverpolitikk, og tilrettelegge for at mål og strategier følges opp på en enhetlig måte i organisasjonen.

I 2020 ble det vedtatt en overordnet kompetanseplan som skal danne grunnlag for tjenesteområdenes kompetanseplaner. I 2021 ble fokus rettet mot rekruttering og HMS. Kommunen har utfordringer på flere områder med å rekruttere og beholde kompetent personale. Ny rekrutteringsstrategi ble i september vedtatt av Administrasjonsutvalget.

Retningslinjene for utdanningsstøtte ble revidert i 2021. Som et ledd i å rekruttere flere der vi i dag har utfordringer er det nå anledning å søke støtte til videreutdanning for egne ansatte. Det kom totalt 47 søknader om utdanningsstøtte, hvorav støtte ble tildelt 26 fast ansatte eller tilkallingsvikarer. Av disse ble det utdelt støtte til 11 sykepleierstudenter, 2 vernepleierstudenter, 2 helsesykepleiere og 4 grunnskolelærere.

På HMS området har fokuset vært på å digitalisere HMS arbeidet ved bruk av HMS håndbok, med dette har vi oppnådd at HMS rutiner og retningslinjer er blitt mer tilgjengelig for ledere og ansatte.

Men ny kommunelov kom der også flere krav til kommunenes internkontrollarbeid. Arbeidet er i 2021 satt i et mer helhetlig system for tjenesteområdene. Dette arbeidet må inn i årshjulet, må risikovurderes og kontinuerlig følges opp i organisasjonen. Arbeidet er ikke ferdigstilt og vil fortsette fremover.

I 2021 ble det gjennomført en ny 10 faktor medarbeiderundersøkelse. Undersøkelsen er ikke et mål i seg selv, men mer et verktøy for utvikling. 10-faktor er derfor vår støtte i organisasjonsutviklingen fremover.

Kommunikasjon

God kommunikasjon bygger tillit og engasjement i befolkningen og vi vil engasjere innbyggerne i utviklingen av kommunen vår. Det er viktig at innbyggerne har relevant og korrekt informasjon og muligheter for å påvirke løsninger. Alta kommunes kommunikasjon skal være basert på kommunens verdier åpenhet, trygghet og respekt. Med den digitale utviklingen er det også endrede forventninger til kommunen. Fremtiden skal bygges sammen med innbyggerne og de stiller krav til hvordan kommunen kommuniserer.

I 2021 hadde vi et helt spesielt fokus på kommunens hjemmeside. Fra 1.1 2021 kom det nye krav til universell utforming av offentlige og kommunale nettsted. Kommunens hjemmeside tilfredsstillt nå disse kravene.

Det er helt sentralt at kommunens hjemmeside er det naturlige stedet innbyggerne velger for å oppsøke informasjon om kommunale tjenester. Dette har det blitt jobbet mye med.

Regnskap

Tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Avvik i kr	Avvik i %
Konto (T)					
Lønn	66 048	62 147	63 994	1 847	2,9 %
Varer/tj. inkl.i komm.egen prod.	25 708	28 829	31 337	2 508	8,0 %
Varer/tj. erst.komm.egen prod.	1 239	1 116	1 147	31	2,7 %
Overføringer	10 475	10 024	9 998	-26	-0,3 %
Finansutgifter	6 714	7 627	7 616	-11	-0,1 %
Sum Driftsutgifter	110 725	109 743	114 092	4 349	3,8 %
Salgsinntekter	-4 377	-2 522	-3 074	-552	17,9 %
Refusjoner	-18 249	-17 465	-16 413	1 052	-6,4 %
Overføringsinntekter	-1 657	-1 693	-1 947	-254	13,1 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-101	-46	0	46	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-24 727	-21 731	-21 434	297	-1,4 %
Netto resultat	85 998	88 011	92 658	4 647	5,0 %

Fellestjenesten har et netto mindreforbruk på 4,6 mill. kr. i 2021. Det ble tidlig i driftsåret innført innkjøpsstopp noe som førte til en streng prioritering knyttet til utlysning av stillinger. Mindreforbruket kom derfor fordi stillinger er holdt vakant og fordi det er spart inn på kjøp av varer og tjenester. Tilsammen er 4,3 mill. kr på utgiftssiden. Årets sykelønnsrefusjon var også høyere enn budsjettet og bidro til mindreforbruket.

Å holde stillinger vakant samtidig som nytt økonomisystem har vært implementert i hele organisasjonen har vært svært krevende. Det å ta ut en økonomisk gevinst før en omstilling er gjennomført er ingen god ide. Det har derfor ikke vært mulig å få til hele bemanningsreduksjonen i 2021, så arbeidet vil fortsette fremover. Tilsammen har Fellestjenesten et innsparingskrav på 7,2 mill. kr og alt er ikke løst ved utgangen av året.

Viktige begivenheter

- Vi tok i bruk Visma som nytt økonomi-, lønns og personalsystem
 - Vi fikk på plass et eget personvernombud
 - Alta kommune bisto i gjennomføringen av 17 velser
 - Svein R. Karlsen fra Øyra ble kåret til årets verneombud
- Fellestjenesten reduserte sitt sykefravær fra 5,6 % i 2020 til 4,9 % i 2021

KOSTRA Nøkkeltall

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 09
Administrasjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	3 162	4 152	6 687	3 504	3 880	3 710	4 530	3 739
Administrasjon brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde andel av totale utgifter (prosent)	2,8 %	4,5 %	5,9 %	3,8 %	4,3 %	3,7 %	4,8 %	4,1 %
Lønnsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)	2 497	2 248	4 732	2 489	2 983	2 727	3 190	2 616
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)	4 118	4 904	6 635	4 182	4 690	4 665	5 307	4 443
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg (B)	4,5 %	5,8 %	7,8 %	5,7 %	6,0 %	5,4 %	6,8 %	5,8 %

Utgifter til administrasjon og styring er å finne i alle tjenesteområdene fordelt etter forbruk.

4,5 % av totale netto driftsutgifter ble i 2021 brukt til administrasjon og styring. Ser vi til de andre kommunene så bruker vi mindre enn andre kommuner til dette formålet, mens KOSTRA gruppe 13 brukte 3,8 %.

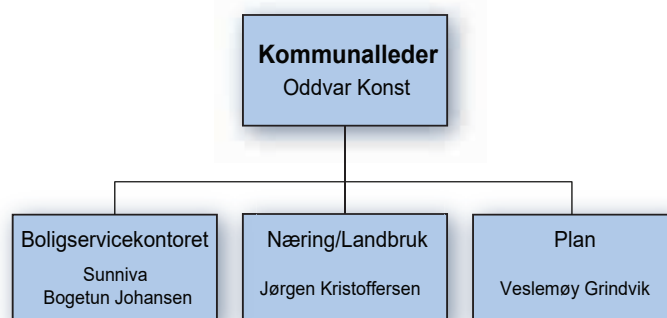
I kroner per innbygger bruker Alta minst, mens Narvik bruker mest.

Lønnsutgiftene viser at Alta har lave utgifter i kr. per innbygger og ligger under KOSTRA gruppe 9. Bodø bruker minst og Narvik bruker mest.

Svein R. Karlsen fra Øyra ble kåret til årets verneombud

8. Samfunnsutvikling

Bemanning

Avdelingen for samfunnsutvikling (ASU) omfatter samfunns- og arealplanlegging, næringsutvikling, skog- og landbruk, grunnforvaltning, utbyggingsavtaler, folkehelse, boligservicekontor og ulike prosjekter. ASU har også arbeidsgiveransvar for veterinær tilknyttet Alta kommune, og vaktavtalen som er inngått med tjenesten.

Avdelingen er kommunens redskap for utvikling og vekst i Altasamfunnet, og for politisk og administrativ ledelse i strategiske og overordnede saker vedrørende samfunnsutvikling. Avdelingen skal også være en innovatør i Altasamfunnet og internt i organisasjonen.

I denne vide definisjonen inngår å ivareta kommunens interesser på flere samfunnsområder, som blant annet næringsutvikling, samferdsel og ikke minst ivareta Altas rolle i utviklingen i regionen. Avdelingen har en særskilt rolle i å følge med på samfunnsutviklingen lokalt, regionalt, nasjonalt for å ivareta kommunens interesser. I dette ligger også å være oppdatert på alt fra internasjonale trender, til samarbeid som påvirker samfunnsutvikling lokalt.

Dette innebærer at avdelingen må inneha god kompetanse på flere fagområder, samt analytisk kompetanse som kan understøtte strategiske vurderinger i ulike saker.

Avdeling for Samfunnsutvikling er en del av rådmannens stab og skal ivareta utviklingsperspektivet i Alta kommune, utover den utvikling som naturlig skjer innen andre tjenesteområder. Avdelingens betydning for utviklingen i Alta må ikke undervurderes, selv om rammene er små sammenlignet med øvrige tjenesteområder. Gjennom dette tjenesteområdet kanaliseres og behandles planer og prosjekter som er av stor betydning for fortsatt vekst og utvikling i kommunen, og som dermed influerer sterkt på øvrige tjenesteområder og samfunnsutvikling.

Ledig Kommuneplanleggerstilling ble ikke besatt i 2021, og særlig plan har hatt høyt sykefravær i perioder. Dette, sammen med en stor saksmengde har gjort at behandlingsskapiteten har vært redusert, og avdelingsleder har også saksbehandlet for å opprettholde framdrift i saker.

Ved utgangen av 2021 hadde avdelingen på rådhuset 18 ansatte fordelt på følgende fagområder:

	Antall	Merknad
Totalt ASU	18	Innenfor flere ansvarsområder er det bare 1-2 ansatte, noe som medfører sårbarhet ved utskiftning.
Folkehelsekoordinator	1	Koordinerer kommunens samlede folkehelsearbeid. Oppdaterte folkehelse dokumenter er sentrale for alt planarbeid i kommunen.
Grunnerverver	1	Ivaretar kommunens eiendomsforvaltning.. Kjøp, salg, justering og festkontrakter. Ivaretar kommunens eiendommer på veggen av fellesskapet.
Seniorrådgiver Utbyggingsavtaler	1	Avtaler med private utbygger vedr. gjennomføring og finansiering. Avtaler knyttet til momskompensasjon.
Skogbrukssjef	1	Samarbeidsavtale med Stasforvalter og Kvæningen kommune. Dekker hele Finnmark.
Landbruk	2	Oppfølgingsarbeid, bistand til bønder og oppfølging av landbruksplan.
Boligservicekontor	3	Nylig etablert. Startlån, tilskudd, boligproduksjon, boligsosialt, avtaler tilknyttet leie for eie og tilvisning.
Næring	2	Næringsutvikling, Støtte og samarbeid med aktører og organisasjoner. Nyetableringer, innovasjonssatsing og oppfølging av næringstomter.
Plan	6	Areal- og samfunnsplanlegging. Ansvar for overordnet kommunal planlegging. Behandling av private planforslag. Bistand til organisasjonen for øvrig i planprosesser.
Kommunalleder	1	Overordnet ansvar og en del av Rådmannens ledergruppe.

Utvikling og utfordringer

Som en avdeling i stab hos rådmannen er det forventninger til at avdelingen skal bidra på mange utviklingsområder, både internt og eksternt. Dette gjelder både tradisjonelle områder som er kjent og hvor kompetansen er opparbeidet over flere år, men også i større grad nye områder tilknyttet raskere digital og teknologisk utvikling - på et bredt felt.

Avdelingen ved kommunalleder er sekretariat og leder av rådmannens digitaliseringsråd. Dette er et tverrsektorielt råd bestående av ressurspersoner fra tjenesteområdene med dette som ansvarsfelt. Nye løsninger for næringsliv, innbyggere og gjester ønskes innført på ulike tjenesteområder for å forenkle hverdagen for innbyggere og ansatte, samtidig som datasikkerhet og personverndirektiv har stort fokus.

Reverseringen av regionreformen tilsier at Finnmark igjen blir et eget fylke. Alta er den desidert største kommunen i fylket og må ta en naturlig plass i den videre utviklingen. Regjeringen har vært tydelig på regionens geopolitiske betydning, og dette et tema som absolutt er relevant med de spenningsforhold som er i Europa i 2021/22.

Avdelingen er derfor også avhengig av å ha kompetanse på slike fagområder for å kunne oppfylle de forventninger som er til avdelingen.

Rekruttering av nok og riktig kompetanse er en av de største utfordringen i regionen, noe som også gjelder for kommunal sektor. Vi har erfart at det er få søkere, de fleste nyutdannet til mange fagstillinger. Lokalt konkurrerer vi med store konsern om f.eks. planleggere, der kommunesektoren ikke kan konkurrere på lønnsbetingelser. Til lederstillinger er det også vanskelig, og utlysning av stilling som jordbrukssjef er ute for andre gang.

For at Alta kommune skal beholde sin vekstkraft er det å beholde eksisterende kompetanse og få rekruttert ny nødvendig kompetanse helt avgjørende. Uten dette vil kommunen ikke oppfylle rollen som katalysator, men heller risikere å bli flaskehalsen i utviklingen. Derfor er arbeidsgiverpolitikk svært viktig for hele organisasjonen.

På fagområdet næring må det gjennomføres et rent generasjonsskifte, da dagens personell nærmer seg pensjonsalder og nye folk må inn. Her er det lagt et løp for å lykkes der også en overlapping er ønskelig.

Viktige begivenheter

- Skillemo Næringsområde ble formelt overtatt og åpnet.
 - o 48 opsjoner behandlet.
- Alta Handelpark startet sin utbygging.
 - o Et nytt kjøpesenter med omlag 25 000 kvm, og boliger i tillegg. Ferdig til jul 2022.
- Sulland Bil etablerer seg i Alta med nytt bygg på Elvebakken.
 - o Dermed får BMW entusiaster egen forhandler i regionen.
- Altas første store private industriområde bygges ut og starter salg av tomter.
 - o Utleie av lagerhaller til private og næringsliv blir en stor suksess og etterspørselen øker.
- I 2021 ble det registrert 400 nye foretak med forretningsadresse i Alta kommune. Hovedtyngden av disse er aksjeselskaper, men 139 ble registrert som enkeltmannsforetak. Tidligere år;
 - o 2020 ble det registrert 351 nye foretak.
 - o 2019 ble det registrert 371 nye foretak.
 - o 2018 ble det registrert 247 nye foretak.
- Til tross for pandemien opplever vi altså en kraftig vekst i registreringen av nye foretak i Alta i 2021.

Man skulle kanskje tro at pandemien har satt en demper på investeringslysten. Det har imidlertid ikke vært tilfelle i Alta som nå opplever "all time high" i investeringer.

Både lokale og eksterne investorer har kastet sitt blikk på utviklingen som skjer i nordlysbyen, og det ser ut til at dette er en utvikling mange har lyst å bidra til å være med på.

Andre fun facts

- Erfaringsmessig går det 10 år fra et næringsareal blir avsatt i Kommuneplanen til området blir realisert. Deretter tar det 2-3 år å fylle opp områdene. Eksempelene er Altahøyden Sør og Skillemo. For Aronnes Industriområde gikk det 4 år.
- Av de som har søkt opsjon på Skillemo var 30% av bedriftene ikke etablert da reguleringsplanen ble vedtatt.
- 100.000 kvm +++ var under planlegging i 2021 – til tross for corona.

Regnskap

Tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Avvik i kr	Avvik i %
Konto (T)					
Lønn	13 244	13 663	14 288	625	4,4 %
Varer/tj. inkl.i komm.egen prod.	3 322	13 753	18 842	5 089	27,0 %
Varer/tj. erst.komm.egen prod.	51	12	0	-12	0,0 %
Overføringer	3 083	25 151	27 497	2 346	8,5 %
Finansutgifter	907	1 985	2 811	826	29,4 %
Sum Driftsutgifter	21 660	55 501	58 523	3 022	5,1 %
Salgsinntekter	-1 900	-1 656	-1 724	-68	3,9 %
Refusjoner	-3 145	-36 936	-41 236	-4 300	10,4 %
Overføringsinntekter	0	-1 000	-1 000	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-261	-63	-255	-192	75,3 %
Sum Driftsinntekter	-5 816	-39 712	-39 400	-312	0,8 %
Netto resultat	15 845	15 789	19 123	3 334	17,4 %

Tjenesteområdet har et netto mindreforbruk på 3,3 mill. kr.

Dette er sammensatt av besparelse på flere enheter, både vakanser på stillinger i mellomfaser, og mindre kjøp av tjenester pga korona. Tjenesteområdene ble henstilt om å spare der det var mulig. Søknader på de generelle tilskuddsordningene vi har til næringsutvikling ble ikke brukt opp i 2021. Vi hadde store overføringer fra staten, som igjen ble delt ut til næringslivet i form av koronamidler. Koronahotell var også noe som ble behandlet i tjenesteområdet gjennom hele 2021, der utgiftene til dette ble dekket av SSB men saksbehandlet hos oss.

KOSTRA Nøkkeltall

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostrapgruppe 09
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	143	95	94	100	57	57	135	118
Netto driftsutgifter til tilrettelegging og bistand for næringslivet i prosent av samlede netto (B)	0,1 %	1,4 %	0,1 %	1,5 %	-0,1 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	146	358	332	149	252	185	296	259
Tilrettelegging og bistand for næringslivet nettodrift pr innb (kr)	93	913	41	940	-51	276	193	187

Vi bruker dobbelt så mye, målt i kroner pr innbygger, som andre sammenlignbare kommuner, på landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Men det har nok sammenheng med at vi er en vidstrakt kommune, og bistår Loppa i dette arbeidet. Vi har også store hundekjørermiljø som inngår i denne kostra indikatoren.

Vi bruker mye ressurser og penger til tilrettelegging og bistand til næringslivet. Selv om vi har gått noe opp fra 2020 til 2021, så ligger vi lavere i 2021 enn andre sammenlignbare kommuner. Men dette kan være pga større bistand til næringslivet i form av koronarelaterte tilskudd som er tildelt og fordelt av de statlige overføringer som kommunene fikk i 2021.

Vi ligger lavere på plansaksbehandling pr innbygger i kommunen sett i forhold til sammenlignbare kommuner. Og vesentlig lavere enn landet og kostragruppe 9. Dette til tross for høy aktivitet i Alta og mange store planprosesser. Her burde vi satt inn flere planleggere sett ut i fra den store aktiviteten vi har i Alta sammenlignet med de andre kommunene. Altas vekst de siste 30-40 år må sees i lys av den innsats og fokus kommunen har hatt på utvikling.

8.1 Kraftfond, næringsfond og egenkapitalfond

Alta kommunes næringspolitiske virkemidler består av kommunale budsjettmidler, kraftfond, næringsfond og egenkapitalfond.

I 2021 ble det totalt gitt 10 tilsagn om lån og tilskudd fra kommunens næringspolitiske virkemidler. Samlede tilsagn utgjorde kr 1.722.000.-

I tillegg ble det fordelt ut koronastøtte til lokale virksomheter på ca 20 mill i 2021 som Alta Kommune fikk overført fra staten.

Det er ikke avsatt midler fra inntekter fra havbruksfondet til næringsutvikling i 2021.

Kraftfond, Næringsfond og Egenkapitalfond

Fondene forvaltes av Formannskapet, i samsvar med vedtekter og retningslinjer for de ulike fond. Kommunestyret er fondenes øverste organ og skal årlig ha en kort redegjørelse for fondsbruken.

Kraftfond

I 2021 ble det gitt 1 tilsagn fra Kraftfondet med samlede tilsagnsbeløp på kr. 100.000.-. Tilsagnet gikk til støtte av etablerte / nyetablerte bedrifter og til støtte av bransjerettede tiltak. Det kom inn 295.000 i konsesjonsavgift og 558.000 i konsesjonskraft, som gikk rett inn i Kraftfondet.

Næringsfond

Alta kommune mottok i 2021 kr.0,- fra Finnmark Fylkeskommuner til styring av næringsfondet.

Egenkapitalfond

I 2021 ble det ikke gitt noen tilsagn fra egenkapitalfondet.

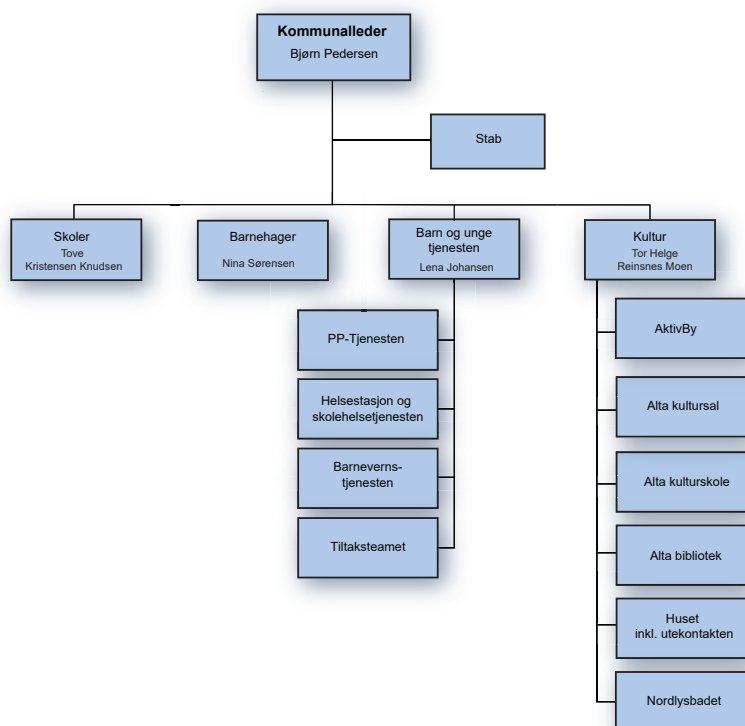
Antall nye arbeidsplasser

Gjennom 2021 har de statlige overføringene bidratt til å beholde en rekke arbeidsplasser gjennom støtte til eksisterende bedrifter i denne koronatiden vi har vært gjennom.

Konklusjon

Bruken av kommunens næringspolitiske virkemidler er i samsvar med gjeldende retningslinjer og vedtekter for virkemiddelbruk og oppfyller på en god måte visjoner og mål i kommuneplanens handlingsdel. I tillegg til de retningslinjer vi har fått til tildeling av de statlige overføringene.

9. Oppvekst og kulturtjenesten

Bemanning

Tjenesteområdet oppvekst og kultur har rundt 740 årsverk og består av i alt 31 virksomheter som alle styres av en virksomhetsleder med delegert ansvar når det gjelder faglig, personalmessig, administrativ og økonomisk drift.

Området ledes av kommunalleder med en nestleder, og en egen oppvekststab som jobber med skole- og barnehagesaker, samt utviklingsarbeid knyttet til forebygging og oppvekstvilkår for kommunens barn og unge.

Det er også en egen skolefaglig og en barnehagefaglig ansvarlig som har delegert fag- og personansvar for sine respektive områder. Virksomhetslederne i Kulturtjenesten og i Barn og ungetjenesten har egne administrative staber.

Tjenesteområdet for oppvekst og kultur omfatter barnehage, grunnskole, skolefritidsordning, Barn og ungetjenesten og Kulturtjenesten.

Barnehage

Alta kommune har totalt 26 barnehager, 12 kommunale og 14 private. Til sammen er det cirka 150 årsverk i de kommunale barnehagene, her iberegnet ressurspedagogene. Det er 2,6 ansatte i oppvekstadministrasjonen som jobber spesifikt med barnehagesaker, i tillegg til økonomirådgiver og andre som utfører oppgaver på barnehageområdet.

Skole

Det er 16 skoler i Alta. I tillegg er det en privat kristen grunnskole og en Montessoriskole. Tilsammen er det rett over 400 årsverk i Altas skoler. Det er også et integrerings- og kompetansesenter som jobber med opplæring, integrering og bosetting.

Det er 4 ansatte i oppvekstadministrasjonen som jobber spesifikt med skolesaker, styrt av en skolefaglig ansvarlig som også er nestleder av tjenesteområdet. I tillegg utfører både økonomirådgiver og andre oppgaver på skoleområdet. Det er 5 ansatte i oppvekstadministrasjonen som jobber spesifikt med skolesaker, styrt av en skolefaglig ansvarlig som også er nestleder av tjenesteområdet. I tillegg utfører både økonomirådgiver og andre oppgaver på skoleområdet.

Kultur

Kulturvirksomheten har ca. 45 årsverk fordelt på biblioteket, kultursalen, kulturskolen, ungdommens hus, Utekontakten, Nordlysbadet og Talvik svømmehall og Aktiv By. Administrativt arbeides det med allmennkultur og idrettsaker, med 3 ansatte i stab inklusiv kulturleder.

Kulturadministrasjonen er også festivalkontor for festivaler og arrangementer. Kultur samarbeider tett med blant annet Alta museum, arbeider tverrsektorielt og har blant annet ansvar for kulturminneplan, veteranplan og arbeid og ansvar for samarbeidsavtalen med Sametinget for hele kommunen.

Barn og unge

Den tverrfaglige Barn og ungetjenesten har som formål å gi koordinerte og tverrfaglige tjenester basert på prinsippet «tidlig inn» både i forhold til alder og vanske. Tjenesten består av tiltaksteam, helsesøstertjeneste, PP-tjeneste og barneverntjeneste. Det er cirka 80 årsverk og en stab bestående av 5 årsverk inklusiv servicetorg og virksomhetsleder. I tillegg deltar vi i et prosjekt på barnevernsområdet, og drifter som en del av dette en egen institusjon med 15 årsverk ansatte inklusiv stedlig ledelse. Styrkingen kommer av at vi i 2020 har flyttet 2 årsverk fra Tiltaksteamet til Storbakken, som da har ansvar for veiledning i hjemmebaserte tiltak og fosterhjem.

Utvikling og utfordringer

Endringer i oppvekststrukturen

Barn og unge i Alta skal gis et likt og kvalitativt godt tilbud, og det må sikres en forsvarlig struktur i barnehage og skole i forhold til barnetall og bosettingsmønster som står seg i fremtiden og som tar inn over seg de muligheter og utfordringer fremtidens barnehager og skoler vil bringe. Vi er ikke kommet i mål med dette arbeidet i 2021. Det er fortsatt store uløste utfordringer knyttet til struktur og ressursbruk spesielt knyttet til skolefeltet.

Det ble i 2021 igangsatt ny forskrift om skolemønster som har vært på høring i to runder. Hovedgrunnen for dette arbeidet er å løse kapasitetsutfordringene ved Saga skole. Det ble også nedsatt et politisk skoleutvalg i 2021 som har som mål å jobbe frem ny og fremtidsrettet skolestruktur i Alta kommune. Rådmannen og kommunalleder OK er valgt inn som sekretariat til utvalget. Det politiske utvalget har som mål å arbeide frem ny og fremtidsrettet skolestruktur i Alta i løpet av oktober 2022.

Den 1. januar 2021 trådte den nye barnehageloven i kraft. De viktigste endringene i loven var et nytt kapittel om psykososialt barnehagemiljø, internkontroll, krav om likebehandling av kommunale og private barnehager og at Utdanningsdirektoratet skulle føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager.

Barnehagene i Alta har siden høsten 2021 jobbet med en ny kvalitetsutviklingsplan som heter «Sammen om det viktigste del 2». De to viktigste områdene i denne planen er ny barnehagelov kap. 8. Det nye kapittelet skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag, der barnehagene skal jobbe strukturert med det å gripe inn og stoppe krenkelser med den gang, varslingsrutiner, undersøkelse og sette i gang tiltak, samt lage oppfølgingsplaner for å sørge for at barn får et trygt og godt barnehagemiljø.

Det andre satsningsområdet vårt i denne perioden er å implementere "Se meg tidlig", målsettingene er at barnehagene skal i samarbeid med andre hjelpetjenester i kommunen ha ansvar for tidlig oppdagelse og tidlig innsats. Vi skal ha kjennskap til avverging- og meldeplikten, jamfør barnehageloven § 7 og § 46. Videre skal vi som arbeider med barn ha kunnskap om beskyttelses- og risikofaktorer og tegn og signaler som kan gi grunnlag for å oppdage utsatte barn. For å nå våre mål må vi da ha rutiner for hvordan ansatte kan handle på bakgrunn av en bekymring for barn, samt ha rutiner for å etablerte avtaler om samarbeid mellom virksomheter involvert i oppfølging av barn det er knyttet bekymring til. Dette kvalitetsutviklingsarbeidet vil vi jobbe med frem til sommeren 2023.

Barnehagene har det siste året vært sterkt preget av pandemien, de ansatte har stått i front for å gi et tilbud til barna gjennom hele perioden. Sykefraværet har vært høyt i samme perioder. Samtidig som arbeidsledigheten har vært svært lav i Alta (1,9 %). Det har igjen ført til at barnehagene har hatt store problemer med å rekruttere vikarer når ansatte er borte. Dette har vært en svært krevende situasjon å stå i over lang tid. Vi har vært nødt til å stenge avdelinger tidligere, da vi har vurdert at sikkerheten til barn og etterhvert ansatte har vært i fare. I slike situasjoner har styrerne foretatt risikoanalyse i forkant av stenginger eller reduserte åpningstider.

Dette har preget barnehagene i stor grad, samtidig viser de en sterk vilje til å finne løsninger og jobbe i den grad de har tid og rom, med vårt utviklingsarbeid.

Skoleresultater

Både dette og forrige skoleår har vært preget av Koronapandemien. Vi har stort sett klart å få til en tilnærmet normal drift, men rammene rundt opplæringen har vært preget av de nasjonale smitteverntiltakene. Dette har medført lite fokus på utviklingsarbeid da muligheten til å samle elever og kollegiet har vært begrenset. Det påvirker også elevresultatene da opplæringen i perioder har vært gitt som digital undervisning.

Utfordringen i Altaskolen er de varierende resultatene over år. Resultatene fra nasjonale prøver som ble gjennomført i høst viser at vi ligger under det nasjonale snittet både i lesing, regning og engelsk, både på mellom- og ungdomstrinnet. Det som er positivt er at guttene på mellomtrinnet har hatt en positiv utvikling på alle tre områder, mens jentene ikke skårer så godt som tidligere.

Elevundersøkelsen sier noe om elevenes skole- og læringsmiljø. Resultatene på elevundersøkelsen viser at vi fremdeles må arbeide med å forbedre læringskultur, samt fokusere på elevens trivsel, mestring og motivasjon både på 7. og 10. trinn. Det har vært lite variasjon på disse tallene de siste årene. Vi har mindre mobbing i Altaskolen enn landsnittet, både på mellom- og ungdomstrinnet. Tallene viser andel elever som opplever mobbing. Resultatet på 7. trinn i Alta er 5,5% mens landsnittet er 7,9%. På 10. trinn ligger vi på 3,0% mens landsnittet er 5,7%.

Utviklingsfokus for dette året har stort sett handlet om å implementere systemet Se meg tidlig og ny læreplan. Dette arbeidet er blitt noe forsinket på grunn av pandemien. I tillegg har skolene brukt mye tid på å ta i bruk de digitale enhetene på en god, pedagogisk måte.

Se meg tidlig - en samhandlingsmodell

Forebygging kan gi store gevinster i arbeidet med alle barn og unge som vokser opp i Alta. I 2021 har vi startet arbeidet med å implementere en samhandlingsmodell som beskriver kommunens ansvar for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge. Utviklingen av samhandlingsmodellen er en del av arbeidet som er utført etter at Alta kommune deltok i BTI (Bedre tverrfaglig innsats) i 2018-2020. Modellen beskriver hvordan forebygging og tidlig innsats for kommunens barn og unge sikres gjennom statlige føringer, kommunale planverk, samhandlingsarenaer, brukermedvirkning, dokumentasjon, evaluering, tjenesteutvikling og kompetanseheving. Samhandlingsmodellen beskriver hvordan kommunen imøtekommer og kvalitetssikrer arbeidet med forebygging og tidlig innsats på alle organisasjonsnivå; kommune-, tjeneste- og individnivå. Implementeringsarbeidet vil pågå i flere år framover og skal sikre at kommunen har gode planer og systemer, tjenester som følger opp og samhandler, samt at ansatte innehar nødvendig kompetanse for å ikke svikte barn og unge som trenger det.

Vi har mange som sliter med sin psykiske helse

Vi ønsker det skal være et godt leke- og læringsmiljø i Altas barnehager og skoler. Både i barnehage og skole er det et økende antall elever som trenger ekstra støtte og tilbud, og mange sliter med sin psykiske helse. I skole er det også et økende antall elever med et bekymringsfullt fravær. Det arbeides tverrfaglig med denne tematikken. Oppvekstprofilen for 2021 viser at ungdom opplever mer skolestress og mindre trivsel. Andelen som trives på skolen har generelt i Norge endret seg signifikant de siste 30 årene. I Alta viser oppvekstprofilen der elever på 7. trinn har rapportert at det i 2021 var 83 % som trivdes i skolen, mens landsgjennomsnittet lå på 88 %.

2021 er siste året med opptrapping av antall helsesykepleiere i Altaskolen. En satsing som merkes godt i hele tjenesteområdet. Videre er et resultat av vår deltakelse i prosjektet «Et lag rundt eleven» at helsesykepleierne i større grad tilbyr oppfølgende samtaler individuelt eller i grupper. De samarbeider med skolen i større grad om tilrettelegging av skolehverdagene for elever som har psykiske vansker og andre utfordringer. I tillegg er det laget felles rammer for samarbeid mellom skolene og helsesykepleierne, slik at det er felles forståelse og for deres roller i arbeidet med og rundt barnet.

Alta kommune har ambulant pedagogisk støtteam (APST) for skole og barnehage. Disse teamene bistår barnehage og skole i arbeid med utfordrende læringsmiljø i klassene. Det er et lavterskeltilbud hvor virksomhetene kan få tidlig hjelp til å avdekke utfordringer og finne riktige tiltak. Faglig veiledning av begge APST-teamene gjøres av PP-tjenesten.

Alta ungdomsskole deltok i prosjektet LOS fram til juni 2021. De har fått videreføring av tilbudet for to nye år. LOS-prosjektet skal bidra til at ungdom mellom 13-16 år gjennomfører og trives bedre på skolen. Utfordringer i fritid dras med inn i skolen. Gjennom deltakelse i de unges fritid både i friminutt og etter skolen, har losene avdekket utfordringer før det har fått utvikle seg til store saker. Losene samhandler med både ungdomsmiljøene, foresatte og lærere, og et resultat av dette er at det bekymringsfulle fraværet er gått ned. Vi ser at det er behov for denne type kompetanse også i barneskolene. Vi har også fått innvilget tilskudd ut 2023 til å etablere en ordning med en barneverns-LOS, som skal jobbe spesifikt med elever med tilknytning til barnevernet. De gode erfaringene vi har med det i 2021 gjøre at tilskuddet økes og vi tilbudet utvides til 2 LOS stillinger i barneverntjenesten vinter 2022.

Ungdomsskolene har gjennom etableringen av LOM kompetansesenter fått et alternativt skoletilbud for elever som har behov for å arbeide mer praktisk og tilrettelagt enn det man får til i den ordinære skolen. Elever med samspillsvansker som strever med å finne sin plass i det ordinære skoletilbudet, kan få et inkluderende tilbud ved LOM kompetansesenter. LOM skal fortsatt jobbe med å gjøre tilbudet kjent og rekruttere flere.

Barn og ungetjenesten og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Alta (BUP) har faste møter der det jobbes med rutiner for samarbeid mellom oppvekstområdet og helse, drøfting av problematikk/tematikk, utfordringsbildet knyttet til overgang mellom 1. linje og 2.linje, utfordringsbildet blant barn og unge i lokalmiljøet, handlingsrommet i samarbeidet og kompetansebehov. Det er også etablert samarbeid med politi og konfliktråd, og med institusjonene vi har i kommunen.

Oppvekstprofil for Alta

Oppvekstprofilen for Alta kommune viser at vi har flere som kjenner på ensomhet og utenforskap og flere som ikke er fornøyd med lokalmiljøet enn i Norge for øvrig. I tillegg kommer det fram at vi har en høy andel barn og unge med skjermtid over 4 timer daglig og at det er færre som deltar i organiserte fritidsaktiviteter. I aldersgruppen 0-17 år ligger vi over landsgjennomsnittet som ikke trener jevnlig og som sliter med overvekt og fedme. Vi ligger også over landsgjennomsnittet når det gjelder unge som har forsøkt cannabis og alkohol. Når det gjelder psykisk helse har vi flere som rapporterer om depressive symptomer og vi har flere enn landet for øvrig i aldersgruppen 15-24 år som har psykiske symptomer og lidelser.

I Alta kommune har vi en høy andel barn og unge av enslige forsørgere. Det som likevel er positivt for Alta når det gjelder lavinntektsfamilier er at vi i 2021 lå på 6%, mens landsgjennomsnittet ligger på 12%.

Ensomhet er en stor utfordring, også blant barn og unge. Covid 19 har forsterket denne tendensen, og det har vært viktigere enn noensinne å ha tilbud på mange ulike lavterskelarenaer for å nå flest mulig. Deltakelse i kulturaktiviteter er like viktig for folkehelsen som at storrøykere slutter å røyke. Mesteparten av 2021 har vært preget av begrensninger for muligheten for å omgås sosialt. Sånn sett har 2021 vært et katastrofalt år med tanke på å styrke sosiale nettverk. Desto mer viktig har det vært viktig å holde åpent og legge til rett for et minimum av sosiale møtearenaer gjennom Kulturvirksomheten. Ved siden av denne generell jobbingen har vår viktigste fellessatsing fra Kulturvirksomheten i 2021 vært en massiv satsing på sommeraktiviteter for barn og unge. Mer enn 4 mill kroner ble satt av (stort sett med eksterne midler) til prosjektet.

Sommeraktiviteter for barn og unge var sommeren 2021 en stor satsing og en stor suksess. Med to måneders planlegging klarte kulturvirksomheten å planlegg flere titalls "sommerskoler" for barn og unge mellom 7-18 år. Flere enn 1200 barn og unge deltok, vi ansatte 67 studenter for å jobbe med de ulike prosjektene og alle avdelingene våre var i aktivitet hele sommeren inkludert administrasjonen. Mange barn gav tilbakemeldinger på at dette var den beste sommeren noen gang!

Huset har variert mellom å være helt nedstengt, til å ha tilnærmet normal drift i noen perioder i løpet av året. Vi så en stort økning i besøk i 2021 (som i 2020). Behovet ungdom har for Huset som en sosial møteplass har altså vært større enn noen gang i 2021.

Biblioteket har klart å holde åpent for utlån av bøker, men det meste av arrangementer har blitt kansellert. I et normalår har biblioteket nesten 400 arrangementer, disse er også lavterskel sosiale møtearenaer. 2021 har biblioteket hatt adskillig lavere aktivitet og lavere besøk generelt, med et formidabelt unntak når det gjelder sommermånedene med sommerskoler.

Kultursalen har vært nesten eneste plass i Alta der det i perioder har vært lov å samle inntil 200 mennesker i perioder. Likevel 2021 skal det ikke skrivet så mange historier fra - besøkstallet har rast ned og antall kulturarrangement har vært få. Positivt har det vært - spesielt for kor og korps - at kultursalen har vært eneste lokalet som har vært stort nok for øving. Vi vet jo at de som er med på slike arenaer skårer veldig høyt på levealder fordi de har disse arenaene med tanke på gode sosiale liv.

Driften i Nordlysbadet har over halve året kunne vært bortimot normal og det har vært veldig godt besøk. Badet har vært nesten eneste sosiale treffpunkt for mange Altafolk – så sånn sett har Nordlysbadet også i 2021 (som i 2020) fått en viktig funksjon som sosialt samlingssted for folk i alle aldre. Mange har faktisk hatt Nordlysbadet som viktigste sosiale arena gjennom koronapandemien.

Kulturskolen hatt rekordpågang i 2021. Kulturskolen har vært en av få aktiviteter utenom vanlig skoletid som har hatt sånn noenlunde stabilt åpent. Og pågangen har også i 2021 vært større enn kulturskolen har klart å ta imot.

AktivBy er en avdeling for arbeidstrening. Vi har erfart at den siden av aktivitetene her som går på å gi unge arbeidstakere som lenge har stått utenfor arbeidslivet en sosial arena som en jobb er - kanskje er den viktigste delen av arbeidet her.

Vi jobber for å komme tidlig nok inn og å jobbe godt på tvers av avdeling, virksomheter og sektorer.

Målsetning i Alta er at barn unge og familier som har behov for bistand skal møte et helhetlig og sømløst tjenesteapparat som gir tidlig og riktig hjelp, til rett tid. For bedre kunne virke sammen og arbeide med samtidig innsats har vi i året som har gått hatt fokus på implementering av «se meg tidlig». Et samhandlingsverktøy som skal brukes av alle ansatte som arbeider med barn og unge. Det siste året med covid og all innvirkningen den pågående pandemien har hatt på drift gjort at vi fortsatt har en del å arbeide med før systemene er godt implementert og i bruk slik de skal. Vi har fått på plass faste møter med eks Helse og omsorg, samt 2 linja BUP både på overordnet og saksbehandler nivå

App for barn og unge er implementert og har i dag ca 2000 brukere. Den oppdateres daglig med informasjon og har et stort potensial for informasjon om alle våre tiltak og tilbud innbyggere i Alta og spesielt til barn unge og familier.

I tillegg til de etablerte tverrfaglige tiltakene fra 2020, ble det høsten 2021 rullet ut tverrfaglige systemmøter med skoler og barnehager. I dette møtet blir systemsamarbeid for skole-/barnehageåret planlagt, kompetansebehov vurdert og individ- og systemtematikk drøftet. Som en konsekvens av erfaringer med at tverrfaglig og tidlig innsats gir størst endringseffekt, er det iverksatt flere tiltak på universelt nivå.

- Foreldrestøttende team (FST) som er et lavterskeltilbud som har som formål å øke foreldreferdigheter.
- Tverrfaglig tilstedeværelse på foreldremøter med fokus på informasjon om hjelpetjenestene og mulige tiltak.
- Kompetansehevingsprogram (Tidlig inn) som samhandling mellom helsestasjonen, barnevernstjenesten og jordmortjenesten nesten slutført og flere verktøy tatt i bruk høsten 2021.
- Mestrende barn – gruppetilbud pilot på en skole testet ut med mål om implementering på flere skoler innen 2023

Det er tidlig i alder og tidlig i vanskeutvikling at muligheten for forebygging er størst. Foreldrestøtte ansees å være det beste tiltaket for å forebygge omsorgssvikt, vold og overgrep. Det er stadig behov for å opprettholde og videreutvikle kompetanse for å gi en best mulig tilpasset støtte til familier. Samarbeid om å yte denne støtten blir viktig for 2022. Ingen klarer dette alene.

Med fokus på tidlig innsats og økt informasjon ut, så øker antall tilmeldinger til alle avdelinger i Barn og ungetjenesten. Det er en veldig ønsket utvikling og i tråd med intensjonen om å gi rett hjelp til rett tid, da all forskning viser at dette har best effekt.

Utfordringsbildet er fortsatt preget av saker med alvorlig vold og store konflikter mellom foreldre. I 2021 var det 470 bekymringmeldinger til barnevernstjenesten mange av de svært alvorlige og komplekse. Dette fører til økt behov for samarbeid mellom tjenestene innad i kommunen og mellom kommunen og eksterne tjenestetilbydere, for eksempel Familievernkontoret, Alternativ til Vold og Konfliktrådet. På grunn av Koronapandemien, så er dette arbeidet forsinket.

Alta kommune har siden 2016 vært en av tre kommuner som har deltatt i et forsøk med ny ansvarsdeling mellom stat og kommune på barnevernområdet. Forsøket er videreført fram til januar 2022, når ny barnevernsreform/oppvekstreform trer i kraft står vi sterkere rustet som kommune til å møte de nye kravene der kommunen får et større kommunalt ansvar for barnevernet både faglig, økonomisk, styring og ledelse. Krever en større oppmerksomhet på forebygging gjennom å arbeide med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren.

Barnevernstjenesten i Alta er vertskommune for Kvæningen siden 2020 og har inngått en likelydende samarbeidsavtale med Loppa kommune, med oppstart 01.01.2022. Barnevernstjenesten har også akuttberedskap for egen kommune, for Loppa, Hasvik og Kvæningen. PP-tjenesten i Alta leverer helhetlig PP-tjeneste til Kvæningen og Loppa, samt enkelttjenester til Hasvik. Alta blir sett på som en viktig kompetanse «HUB» for de omliggende kommunene rundt oss.

Helhetlig plan for digitalisering i tjenesteområdet

Digitaliseringen og strategien for Altas skoler og barnehager kan deles inn i to hovedpunkter. Det ene handler om det pedagogiske og er nært knyttet til fagfornyelsen som kom i 2020 og barnehagens rammeplan. Det andre handler om det administrative og hvordan sikre god internkontroll og ikke minst oppfølging av barn og unge både i skolen og i barnehagen.

En del av strategien har vært at alle elever i Altas skoler skulle ha sin egen digitale enhet. I 2021 klarte vi å imøtekomme dette. Det ble gjennomført strategisk planlegging og grunnleggende opplæring til lærere og elever i bruk av nettbrett i grunnskolen for de som ikke hadde gjennomført dette tidligere.

Det har tidligere vært utarbeidet en plan for hvordan innkjøp av digitale enheter gradvis skulle ruller ut over år. Med koronapandemien måtte mange skoler «brådigitaliseres» da de nærmest over natten i 2020 skulle sørge for hjemmeundervisning digitalt. Dette medførte at vi måtte gjøre omprioriteringer i 2021, søkte på tilskuddsmidler og fikk derfor kjøpt inn i et raskere tempo enn først planlagt. I 2021 har derfor alle elever i Altaskolen hver sin digitale enhet.

Den pedagogiske læringsplattformen i Altaskolen er ulikt. På de rene ungdomsskolene benyttes Teams Haldor som plattform. På de andre skolene i kommunen benyttes Showbie som læringsplattform. Samtlige har tilgang til nye Office 365 og videoverktøyet Teams. Det har i 2021 ikke blitt gjennomført noen evalueringer av valgte løsninger.

Det har i 2021 vært jobbet med valg og innkjøp av nye digitale læreverker og digitale ressurser til bruk i undervisning. I den forbindelse har vi sentralisert noe av innkjøpene for å kunne gi tilnærmet likt tilbud på alle skoler og samtidig kunne forhandle oss fram til lavere kostnader. Vi søkte også på tilskuddsmidler gjennom den teknologiske skolesekken og fikk 200 000,- i 2021 som ble fordelt på våre skoler. Intensjonen med midlene er å stimulere til bruk av teknologi i skolen.

I forbindelse med drift av skolene og oppfølgingen av elevene har vi i 2021 sett nærmere på hvordan vi kunne dra nytte av digitalisering for å sikre enklere og mer effektive arbeidsprosesser, samt sikre bedre oppfølging og dokumentasjon rundt elevenes skolegang.

I barnehagene har vi i 2021 startet med å lage en strategisk plan for bruk av digitale verktøy og teknologi til bruk i det pedagogiske tilbudet. Noe av utfordringen i planleggingen er hvordan vi skal sikre en økonomisk bærekraftig plan for dette arbeidet når det ikke er avsatt midler i budsjettet til dette. Når det gjelder administrative verktøy for å kunne dra nytte av digitalisering i den daglige driften har vi i 2021 kjøpt inn nye PC'er til styrere og pedagogiske ledere.

Arbeidet med samhandlingsmodellen og «Se meg tidlig» har ført til at vi har kjøpt inn et elektronisk samhandlingsverktøy. Det ble i 2021 startet med implementering og opplæring til samtlige virksomheter i oppvekst og kultur. Verktøyet skal hjelpe virksomhetene i å sikre samhandling, dokumentasjon og oppfølging av barn og unge i kommunen gjennom en stafettlogg. Arbeidet foregår på individnivå og gjøre det enklere for tjenestene i samarbeidet mellom ulike tjenester og den det gjelder. Det aller viktigste er at systemet sikrer brukermedvirkning og forutsigbarhet ved igangsettes av tiltak og aktiviteter som skal forebygges at problemer får utvikle seg i negativ retning.

Vi har utfordringer med å rekruttere nok fagfolk

Rekruttering av kompetent arbeidskraft er beskrevet som en av de største utfordringene i Norge fremover, både i offentlig og privat sektor. Barnekullene i Norge blir mindre, samtidig som vi lever lengre og lengre. Demografiutvalget som er ledet av Victor Norman hevder at det er mulig å stabilisere folketallet i distriktene årene som kommer, men at det vil kreve en aktiv distriktspolitisk innsats. Rekruttering er derfor noe som må løftes opp på overordnet nivå i kommunen.

Gjennom RSK Vest-Finnmark er det jobbet spesifikt med rekruttering til barnehage og skole i regionen. Det er utarbeidet diverse materiell til bruk dette arbeidet, og det planlegges ytterligere rekrutteringskampanjer i 2022. Videre vil arbeidet med å kartlegge organisasjonens eksisterende kompetanse gjennom Dossier, og deretter utarbeidelse av kompetanseplan være positivt også for det videre rekrutteringsarbeidet.

Viktige begivenheter

- Alta kommune hadde ved hovedopptaket i barnehagene for få samiske barnehageplasser. Kommunestyret vedtok på høsten 2021 at det fra høsten 2022 skulle opprettes flere samiske barnehageplasser både i private og kommunale barnehager. Dette er gledelig og gjør at Alta kommune kan imøtekomme flere av våre brukere med et etterspurt tilbud.
- Mobbetallene i Alta kommune for 2021 viser at vi fortsatt ligger under snittet nasjonalt og det er gledelig.
- I 2021 har vi utviklet en egen innbyggerapp for barn og unge. Høsten 2021 ble den lansert. Ved hjelp av appen har vi gjort tilbud og tjenester for barn, unge og familier mer tilgjengelig og synlig. Formålet med appen er å forebygge utenforskap og gi våre unge innbyggere muligheten til å se hva som rører seg i lokalsamfunnet. Skape engasjement, og på en enkel måte finne aktiviteter og ting å gjøre. I appen har vi bygd opp en egen samfunnsplattform der alle aktuelle tjenester, lag og foreninger selv kan synliggjøre sine tilbud. Vi har også en egen kalender i appen. Denne plattformen vil bli et viktig verktøy i arbeidet med å imøtekomme utfordringsbildet blant barn og unge i Alta.

Regnskap

Tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Avvik i kr	Avvik i %
Konto (T)					
Lønn	521 952	520 954	521 579	625	0,1 %
Varer/tj. inkl.i komm.egen prod.	83 266	95 261	99 363	4 102	4,1 %
Varer/tj. erst.komm.egen prod.	156 538	161 487	147 351	-14 136	-9,6 %
Overføringer	29 748	23 987	25 798	1 811	7,0 %
Finansutgifter	8 096	9 125	9 015	-110	-1,2 %
Sum Driftsutgifter	799 601	814 851	804 852	-9 999	-1,2 %
Salgsinntekter	-36 899	-42 739	-45 389	-2 650	5,8 %
Refusjoner	-110 639	-115 786	-121 550	-5 764	4,7 %
Overføringsinntekter	-14 837	-8 344	-13 344	-5 000	37,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 429	-6 280	-5 860	420	-7,2 %
Sum Driftsinntekter	-168 804	-175 019	-187 635	-12 616	6,7 %
Netto resultat	630 797	639 832	617 217	-22 615	-3,6 %

Tjenesteområdet har et netto merforbruk på 22,6 mill. Merforbruket kommer i hovedsak fra:

Barnevern (7,6 mill.), Bosetting og integrering (3,9 mill.), Voksenopplæring (3,7 mill.), Private barnehager (2,4 mill.), Komsa skole (1,2 mill.), Sandfallet ungdomsskole (1,1 mill.) Styrket tilbud førskolebarn (1,1 mill.)

Merforbruket i barnevern skyldes i hovedsak utgifter til institusjonsplassering. Merforbruket på bosetting og integrering skyldes urealistisk høyt budsjetterte tilskudd.

Merforbruket på voksenopplæring skyldes i hovedsak inntektssvikt fra statstilskudd.

Samlede tilskudd til private barnehager ble høyere enn budsjett både på grunn av ordinært tilskudd, men også fordi refusjon søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling pga. lav inntekt ble høyere enn budsjettert.

Merforbruket på Komsa og Sandfallet skoler er i stor grad knyttet til tiltak som ikke fikk forventet tilskudd fra IMDI.

Merforbruket på styrket tilbud førskolebarn skyldes at det ikke er avsatt midler i budsjettet til tilskudd til tiltak i regi av private barnehager.

Kulturprisen 2021 gikk til Alta Husflidslag, Ildsjelprisen 2021 gikk til Evald Simensen og Kulturstipendet 2021 gikk til Johanna Tau Strand.

KOSTRA Nøkkeltall

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostrapgruppe 09
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	51,2 %	49,1 %	45,7 %	42,2 %	52,1 %	53,8 %	52,5 %	51,8 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	21,6 %	11,8 %	19,7 %	15,0 %	8,0 %	13,3 %	12,7 %	14,1 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	27,2 %	39,1 %	34,5 %	42,9 %	39,9 %	32,9 %	34,8 %	34,1 %
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B)	12 071	17 705	11 759	10 812	11 882	11 291	13 401	13 750
Netto driftsutgifter til folkebibliotek (F370) AV Kultursektoren	7,3	10,5	14,6	7,7	10,4	9,6	11,5	11,6
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	12,2 %	13,7 %	11,9 %	12,0 %	15,2 %	13,4 %	14,4 %	15,3 %
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) i prosent av samlede netto driftsutgif (B)	21,6 %	20,9 %	20,1 %	20,8 %	20,9 %	21,4 %	23,1 %	24,7 %
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger	16 611	14 140	15 034	13 408	13 339	14 875	15 156	15 483
Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	3,8 %	5,1 %	3,4 %	4,9 %	4,1 %	4,0 %	4,1 %	3,8 %
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B)	157 388	185 326	186 617	171 625	190 477	196 568	181 538	181 329
Netto driftsutgifter til idrett (F380) AV Kultursektoren (B) (B)	7,8	11,1	3,1	25,8	10,8	3,2	9,4	12,1
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B)	8 941	5 283	5 805	3 398	9 748	8 332	6 838	5 423
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år (B)	4 135	696	2 150	4 477	2 117	1 698	2 424	2 418

Dekningsgrad	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostrapgruppe 13
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	97,0 %	96,9 %	75,4 %	103,9 %	94,6 %	75,1 %	94,2 %	92,2 %
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	67,9	103,8	59,8	69,4	69,6	120,0	93,6	97,1
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	3 524	1 443	2 328	3 303	2 994	2 667	3 045	3 495

Produktivit	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 13
Brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. og priv. bruker	41 733,5	32 477,7	37 498,6	33 210,9	39 029,1	35 653,4	35 325,2	33 740,9
Driftsutgifter til inventar og utstyr (202), per elev i grunnskolen	3 131,5	1 333,2	848,5	1 777,9	829,6	2 675,8	1 119,0	1 125,9
Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen	2 324	1 589	1 056	2 131	1 709	2 125	1 827	1 629
Elever per kommunal grunnskole	160	273	221	290	217	250	231	245
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn (B)	10,3	12,7	11,8	13,4	13,4	12,4	12,7	13,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4. årstrinn (B)	9,4	12,1	10,7	12,3	12,2	12,2	11,6	12,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7. årstrinn (B)	11,1	12,5	10,7	12,9	13,8	12,6	12,7	13,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn (B)	10,8	13,8	14,4	15,4	14,4	12,5	13,9	14,5
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev	110 510,2	100 402,9	114 248,6	91 952,2	95 893,1	101 040,5	105 575,5	102 556,4
Skolelokaler Areal per bruker (m2)	26,0	21,1	21,8	19,0	19,0	21,1	20,8	20,8

Forebygging av barn 0-5 år. Vi har hatt en økning fra 2020, og ligger nå på linje med de øvrige i samme kostraggruppe om en ser bort fra Bodø som ligger betydelig over oss.

Årsverk av helsesøstre har gått ned og vi ligger fortsatt under sammenliknbare kommuner. Alta kommune har hatt en gledelig økning i antall helseundersøkelser ved 2-3 års alder.

Vi har en nedgang i netto driftsutgifter til bibliotek og ligger under alle andre kommuner i samme kostraggruppe. Vi ser også at ansatte i biblioteket skal betjene betydelig flere mennesker pr. årsverk enn sammenliknbare kommuner i samme kostraggruppe.

Netto driftsutgifter i kroner til barnehager så bruker vi minst per innbygger 1-5 år av alle kommunene. Netto driftsutgifter til barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter så ligger vi også lavt.

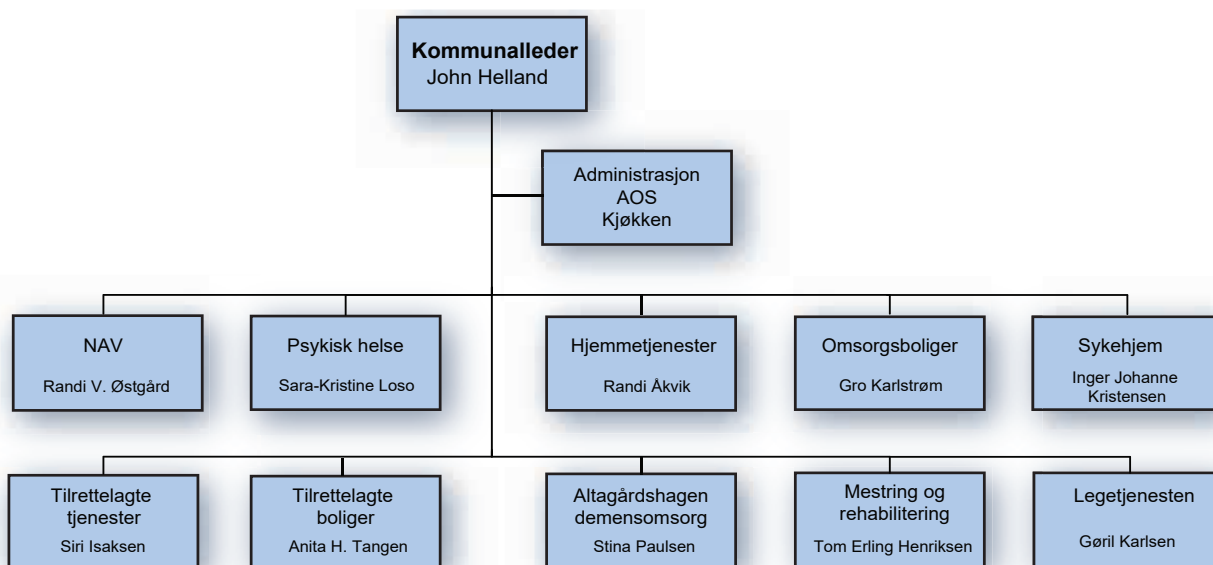
På netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223) per innbygger så ligger vi høyt sammenlignet med de andre. Ser man på netto driftsutgifter grunnskolesektor i prosent av samlede netto driftsutgifter så ligger vi på nivå med de andre, kostraggruppe 09 ligger høyere. Denne indikatoren handler om prosent av den totale kaken. Hvor stor kaken er i de ulike kommunene vil variere.

Netto driftsutgifter per innbygger til SFO ligger høyt, kun Tromsø kommune bruker mer enn Alta.

På skoleskyss ser vi at kommunen bruker betydelig mer enn de andre med unntak av Rana som bruker mere.

10. Helse og sosialtjenesten

Bemanning

Tjenesteområdet Helse og Sosial (HS) hadde i 2021 ca. 800 årsverk fordelt på 870 ansatte. De ansatte er delt på 10 virksomheter og kommunalleders stab.

Området ledes av kommunalleder og nestleder.

Kommuneoverlegene, kommunepsykolog og helsekonsulent er organisert under tjenesteområdet. Helsekonsulent utfører blant annet tilsyn av miljørettet helsevern med hjemmel i Folkehelsesloven. Ansvar for smittevern og annet medisinskfaglig ansvar tilligger Kommuneoverlegene. I kommunalleders stab inngår i tillegg rådgivere og prosjektansvarlige, Koordinerende Enhet, servicekontoret og kjøkken/kantinedrifta på Helsesenteret, samt senterledelsen på AOS.

Behandling av serverings- og skjenkesaker, beregning av vederlag for institusjonsopphold og refusjon for ressurskrevende tjenester ligger også til HS.

Virksomhetene

Kommunene har et lovpålagt ansvar for å sørge for helse- og omsorgstjenester til befolkningen, på områder som ikke skal dekkes av spesialisthelsetjenesten. Rammene for kommunenes tjenestetilbud er blant annet nedfelt i lov om helse- og omsorgstjenester og pasient- og brukerrettighetsloven, og i ulike bindende avtaler med andre aktører. Tjenesteområdet for helse og sosial (HS) hadde fra 2020 en ny organisering, med 10 virksomheter. Virksomhetene styres av en virksomhetsleder med delegert ansvar når det gjelder faglig, personalmessig, administrativ og økonomisk drift.

Målet var å få mer oversiktlige virksomheter, med mindre avstand mellom brukere/ansatte og virksomhetslederne. Den nye organiseringen er også i stor grad tilpasset det nye Omsorgssenteret som ble tatt i bruk fra årsskiftet 20-21.

Kortfattet oversikt over virksomhetene:

- Virksomhet Hjemmetjenester: Ansvar for hjemmesykepleie og tjenester i hjemmet.
- Virksomhet Sykehjem: Omfatter langtidsplasser i institusjon.
- Virksomhet Omsorgsboliger: Omfatter også Vertshuset og diverse enetiltak.
- Virksomhet Altagårdshagen: Dagsenter og omsorgsboliger for demente.
- Virksomhet Mestring og rehabilitering: Korttidsplasser/avlastning og ergo/fysioterapitjeneste
- Virksomhet Legetjenesten: Kommunalt ansatte leger, sykehjemsleger og drift av legekontor.
- Virksomhet Psykisk helse: Forebyggende tjenester, ettervern og boliger for målgruppa.
- Virksomhet Tilrettelagte boliger: Boliger for utviklingshemmede.
- Virksomhet Tilrettelagte tjenester: Miljøarbeidertjenesten, Skansen og Sandfalltunet/tiltaksbasen.
- NAV Alta: Kommunale tjenester i NAV, herunder gjeldsrådgiving, sosialhjelp og boliger til vanskeligstilte.

Utvikling og utfordringer

Utgangspunktet for Helse og sosial i 2021 var i budsjettokumentet relatert direkte til strategiene for å nå målet om å gi gode og effektive helse- og omsorgstjenester av god kvalitet. Dette var konkretisert gjennom de fire avsnittene som her blir behandlet. Planleggingen av 2021 tok i for liten grad høyde for at Covid-arbeidet skulle bli så omfattende og langvarig som det ble. Helse og sosial har i snitt brukt 30 ekstra dagsverk på Covid-håndtering, der noen er omplassert mens andre er hentet inn via vikarer og fra vikarbyrå.

Covid vil få betydning for oppsummeringen av alle de fire hovedstrategiene, og er grunnen til at mange av de forsinkelser som er beskrevet for årsmeldingen i 2020, har fulgt oss inn i 2021.

Vi legger om strukturen

Utgifter per sengeplass: Pleiefaktor per plass sykehjem skulle gi reduksjon på 12 årsverk for de 54 langtidsplassene. Bemanningsplanen ble gjennomført, men med virkning fra mars. Økt bemanning som følge av Covid-håndtering og utstrakt bruk av vikarer gjorde at den økonomiske uttellingen uteble, men nedbemanning som følge av mer effektive bygg og samdrift mellom avdelinger er gjennomført som planlagt.

Antall institusjonsplasser: Målet var å drifte med 125 institusjonsplasser i 2021, altså en nedgang på 10 fra året før. Mindre bruk av dagplasser og avlastning som følge av Covid, og en reduksjon av antall døde umuliggjorde dette. Konklusjonen ble at mesteparten av året ble drevet med 137 institusjonsplasser. De tre langtidsavdelingene på AOS ble tatt i bruk i løpet av februar, da Ekornsvingen sykehjem, Elvebakken sykehjem, Helsesenterets sykehjem og Bossekop sykehjem ble lagt ned. I desember ble Furuly sykehjem nedlagt, og til sammen 35 plasser ble tatt i bruk på Gønges (AOS) og Sandia (gamle Ekornsvingen).

Antall plasser Omsorgsboliger: Det er tatt i bruk 54 omsorgsboliger ved Follumshagen på AOS som planlagt. Nå er 18 av boligene tatt i bruk for fysisk funksjonshemmede og utviklingshemmede, mens de andre 36 er for eldre beboere. Boligene på Vertshuset er driftet med en minimumsbemanning, der det til enhver tid er en person på vakt. De 6 boligene i Follum vei 17 (tidligere benevnt Ungbo) er tatt i bruk. Samordning av ressursene til hver enkelt bruker har gitt en innsparing på ti årsverk sammenlignet med bemanningen i de tidligere enetiltakene.

Marielund: Helse og sosial har foretatt beregning av driftskostnader for nye Marielund, og har sammen med brukerrepresentanter og Husbanken fått godkjent planene for byggingen. Det ble i 2021 også avklart at Kongleveien må rives på grunn av byggets forfatning, og det må bygges et nytt bygg på tomta, i tillegg til at noen av brukerne får plass i Marielund-prosjektet.

Ressurskrevende tjenester: Den planlagte samlokaliseringen av enetiltak i rus/psykiatri ble utsatt, dels på grunn av at tidligere Ekornsvingen sykehjem måtte tas i bruk som sykehjem igjen. Arbeidet med å enten ta tilbake private kjøp eller utlyse en konkurranse for kjøp av enetiltak er altså forsinket.

Vi fremdyrker attraktive arbeidsplasser og nødvendig kompetanse

Mange kurs og opplæringsløp ble utsatt i 2021 på grunn av Covid-situasjonen. Av annen opplæring, så må Seprep nevnes som et utviklingsløp for ansatte som jobber med tverrfaglig oppfølging av alvorlige psykiske lidelser og rusproblematikk, der fire ansatte fra Psykisk Helse deltar.

Det holdes kontinuerlige KID-kurs (Kurs i Depresjonsmestring), der vi også har fått utdannet nye kursledere. For Altagårdshagen Kompetansesenter for demente, er det laget en egen kompetanseplan.

Det er gitt kompetansemidler til prosjekter innen BPA og pårørendestøtte, sterk og stødig og musikkbasert terapi.

Helse og sosial har hatt møte med helsefakultet og bidrar aktivt for å legge til rette for sykepleierutdanning når det gjelder praksisplasser, stipendordninger og andre fasiliteter for studentene.

Flere avdelinger har nå også startet egne sykepleieteam der en gruppe med sykepleiere arbeider som et team innenfor virksomheten for å få større faglighet og bedre spissing av ressursene mot pasientene.

Forebygging i tjenesteproduksjonen

Pårørendestøtte i Alta kommune – fra usynlig til verdsatt og inkludert gjennomførte tidlig i 2021 en kartlegging med tema «Pårørendestøtte» av kommunens ansatte. Prosjektet har videre lagt til rette for å spre informasjon og opplæringsmateriale gjennom nettside og fagfilmer både til befolkningen og egne ansatte, samt planlagt videre kompetansehevingstiltak inn mot disse.

Miljørettet Helsevern har gjennomført 15 tilsyn i 2021, både av egne og andre virksomheter.

Altogårdshagen kompetansesenter har hatt inntil 75 brukere i uka på dagsentertilbud for demente, og tilbyr 33 brukere tjenester gjennom et eget arbeidslag for demente. Dette har vært til stor hjelp i arbeidet med kunne hjelpe brukere til å bo lengre hjemme.

Stærk og Stødig-prosjektet har gradvis gjenopptatt aktivitetene etter hvert som Covid-restriksjonene ble lettet på, og har hatt god oppslutning på sine arrangement.

Økt trygghet ved bruk av Velferdsteknologi

Alle som ønsker det får nå trygghetsalarmer, og det var 199 alarmer i bruk ved utgangen av 2021.

Altogårdshagen har vært pilot for velferdsteknologi, ved å ta i bruk mobilt vaktrom, sengesensorer, fuktmatter og annet utstyr. Mye av utstyret ble testet ut på Altogårdshagen og er nå tatt i bruk ved AOS. Investeringen på AOS er for det meste fullført og installert på alle rom i henhold til planen. Det er opprettet egne superbrukere og metode for implementering av teknologien på de ulike avdelingene på AOS.

Høsten 2021 ble Smarthuset flyttet opp til Campus Alta, og planen er at studenter og elever skal få enda bedre tilgang på teknologi i sine utdanningsløp.

Viktige begivenheter

- Det ble i fjor kjørt 42 932 kilometer av 42 frivillige i forbindelse med matkjøring til hjemmeboende i Alta.
 - Storkjøkkenet på AOS produserte daglig 350 middager til pasienter og beboere.
- Alta Frivilligsentral arrangerte kino, teaterforestilling og konserter for eldre gjennom den kulturelle Spaserstokken.
 - Kommunepsykolog ble ansatt høsten 2021.
- Sammen med AKSIS er det etablert en egen omsorg- og ressursgruppe med 5 arbeidere som leverer tøy, pakker, mat og annet til avdelingene på AOS.
 - Offisiell åpning av AOS ble utsatt to ganger på grunn av pandemien i 2021.

Regnskap

Tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Avvik i kr	Avvik i %
Konto (T)					
Lønn	544 100	583 202	554 122	-29 080	-5,2 %
Varer/tj. inkl.i komm.egen prod.	87 567	118 421	95 931	-22 490	-23,4 %
Varer/tj. erst.komm.egen prod.	179 721	168 354	132 195	-36 159	-27,4 %
Overføringer	44 780	42 862	43 765	903	2,1 %
Finansutgifter	7 817	10 897	10 894	-3	0,0 %
Sum Driftsutgifter	863 986	923 736	836 907	-86 829	-10,4 %
Salgsinntekter	-54 467	-60 928	-57 846	3 082	-5,3 %
Refusjoner	-168 087	-165 576	-160 927	4 649	-2,9 %
Overføringsinntekter	0	-1 000	-1 000	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 756	-7 847	-7 843	4	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-226 310	-235 350	-227 616	7 734	-3,4 %
Netto resultat	637 676	688 386	609 291	-79 095	-13,0 %

Tjenesteområdet har et netto samlet merforbruk på ca. kr. 79,0 mill. kr.

Gjennom 2021 har tjenesteområdet utarbeidet månedlige regnskapsrapporter for å varsle eventuelle avvik mellom budsjett og regnskap, og avviksprognosene har varslet et betydelig merforbruk i forhold til den samlede budsjettrammen.

Samlet sett har tjenesteområdet ikke klart å effektivisere innsparingstiltak som var forutsatt i tjenesteområdets budsjett. Helse og Sosial har ikke hatt noen budsjettreserver for å dekke inn uforutsette utgifter, og tjenesteområdets endelige resultat ved årets slutt er 16 mill. kr. lavere enn siste avlagte kvartalsrapport.

Gjennom året har kjøp av vikarbyråtenester vist en markert økning, og her er det klar årsakssammenheng med bemanningsproblemer som følge av pandemien. Vi har i perioder brukt inntil 30 dagsverk ekstra for å håndtere Covid-relaterte ekstraoppgaver. Det har vært nødvendig å benytte seg av vikarbyråer p.g.a. høyt sykefravær, og manglende tilgang på faste vikarer. Kjøp av vikarbyråtenester er 33,1 mill. kr. høyere enn opprinnelig budsjettert, og 9,8 mill. kr. av dette er ikke kompensert med statlige Covid-midler. Overtid og ekstrahjelp utgjør 11,2 mill. kr. mer enn budsjettert.

Utskrivningsklare pasienter som har blitt liggende på sykehus har påført tjenesteområdet betydelige kostnader. Vi har ikke fått fullført den forventede vridningen av innsatsen fra institusjonsplasser til hjemmebasert omsorg i 2021. Sammen med en nedgang i forventede dødstall de siste to årene, har dette umuliggjort de innsparinger vi hadde i foregående budsjett. Kjøp av institusjonsplasser har blitt 17,4 mill. kr. høyere enn budsjettert, og overføring av driftstilskudd til private sykehjem og kjøp av enetiltak har til sammen blitt 13,5 mill. kr. høyere enn budsjettert.

Utsatte innsparingstiltak i løpet av året har dermed gitt en overskridelse på fastlønn på totalt 25,5 mill. kr. i 2021.

Tjenesteområdet har brukt veldig mye mer penger enn det var forutsatt da året startet, og klarte ikke å komme opp med tiltak for å motvirke merforbruket i løpet av året.

KOSTRA Nøkkeltall

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 09
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (B)	46,9 %	29,3 %	28,7 %	33,2 %	26,5 %	22,0 %	33,3 %	36,0 %
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	35,6 %	31,1 %	42,5 %	37,3 %	33,6 %	36,0 %	33,9 %	32,8 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B)	27 378	21 006	31 865	24 004	21 448	25 008	22 127	20 627
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B)	206 746	139 874	160 442	129 834	167 693	134 290	132 082	123 309
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over (B)	810 768	512 095	547 528	439 522	687 263	488 415	478 283	458 958
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 142 060	1 599 927	1 434 523	1 287 116	1 722 775	1 360 047	1 426 618	1 438 443

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 09
Brukerbetaling for kommunale tjenester (253) Helse- og omsorgstjenester i institusjon	25 378	59 856	39 628	40 188	85 722	37 424	5 965 226	744 115
Brukerbetaling for kommunale tjenester (254) Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	2 755	5 164	4 496	5 020	9 005	5 534	654 535	95 812
Korrigerte brutto driftsutgifter (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon	144 160	518 530	299 144	290 238	679 805	245 015	44 115 241	5 760 462
Korrigerte brutto driftsutgifter (254) helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	367 921	602 040	385 106	366 690	822 319	337 616	60 792 381	8 999 300
Korrigerte brutto driftsutgifter (261) institusjonslokaler	27 149	47 844	37 969	31 541	93 721	41 955	5 880 023	689 518

Netto driftsutgifter til pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er på 35,6 % i 2021. Dette er ikke spesielt høyt, både Narvik, Rana og Harstad bruker mer enn Alta.

Målt mot antall innbyggere over 67 år og over 80 år bruker vi fortsatt langt mer enn de kommunene vi sammenligner oss med. Ser en på netto driftsutgifter pr. innbygger så bruker kommunen mer enn de andre med unntak av Narvik

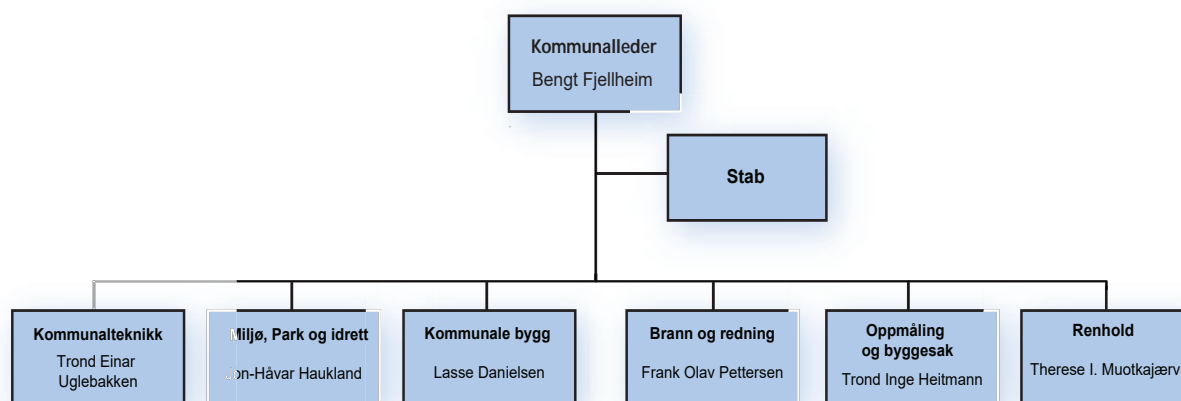
Brutto driftsutgifter til institusjon pr. kommunal plass går litt opp fra 2020 til 2021. Sammenlignet med de andre kommunene så ligger Alta lavt.

Brukerbetalingen for kommunale tjenester er veldig lav i forhold til de andre sammenlignbare kommuner. Dette bør sees nærmere på.

Andelen av kommunens utgifter til økonomisk sosialhjelp går ned fra sammenlignet med 2020.

11. Tekniske tjenester

Bemanning

Tekniske tjenester hadde i utgangen av 2021 samlet 167,7 stillingshjemler fordelt på følgende virksomheter:

Administrasjonen:	2
Kommunalteknikk:	42
Miljø, Park og Idrett:	7 + sommerhjelp
Kommunale Bygg:	28,4
Brann og redning	26
Oppmåling og Byggesak:	12
Renhold:	48.3

Tekniske Tjenester er en viktig bidragsyter til at samfunnsdelens hovedmål om miljø og bærekraftig utvikling, samt livskvalitet og velferd oppnås på en fullverdig måte i Alta kommune og leverer tjenester som befolkningen er helt avhengig av.

Virksomhet Kommunalteknikk

har ansvaret for samfunnskritisk infrastruktur som vei, vann- og avløpsanlegg. Vann og avløpstjenesten er gebyrbelagt og er innenfor selvkostområde der inntekter skal være lik utgifter. Virksomheten administrerer gebyrene for vann- avløp- og renovasjonstjenestene. Virksomheten forvalter også renovasjons- og slamtømmeordningen der Vefas er kommunens utførende entreprenør.

Kommunalteknikk har ansvaret for trafiksikkerhet og kommunens parkeringsordning.

Drift, vedlikehold og rehabilitering av infrastrukturen er prioriterte oppgaver i virksomheten. Det jobbes også med planlegging og utbygging av ny infrastruktur for vann og avløp samt utbygging av kommunale boligfelt og industriområder.

Virksomheten Miljø, Park og Idrett

har en rekke forvaltningsoppgaver innenfor forurensing, omstilling til lavutslipp, motorferdsel i utmark, vilt, vassdrag, lakse- og innlandsfiske, og lekeplasskontroll. Vi skal profilere miljøspørsmål både i den kommunale forvaltning og i Altasamfunnet for øvrig.

Virksomheten utfører planlegging, utbygging og drift av kommunens friluftsområder, lekeplasser, parker, grøntområder og idrettsanlegg. Virksomheten utfører også drift og vedlikehold av lekeplasser ved skoler og barnehager i tillegg til drift av grøntområder ved alle kommunale bygg. Det er stadig økende interesse for preparerte skispor, turstier og friluftsområder.

Virksomhet Kommunale Bygg

sine oppgaver består av forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygningsmasse. Her under skal virksomheten ivareta Alta kommunes interesser og funksjoner som byggherre i kommunale byggeprosjekter, og er kommunens faginstans innen forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU).

Virksomheten består av administrasjon, avd. Drift Helsebygg og avd. Drift Oppvekst og adm. Bygg. Administrasjonen har overordnet ansvar for kommunens tjenestebbygg. Dette innebærer planlegging, rapportering og oppfølging av budsjett. Driftsavdelingene har ansvaret for å drifte og vedlikeholde byggene innenfor økonomiske rammer avsatt i budsjett.

Utviklingsavdelingen ivaretar større prosjekter som kommunen ønsker å gjennomføre.

Virksomhet Brann og redning

bidrar til å trygge Alta kommunes innbyggere gjennom å være kommunens brannberedskap. Beredskap er vår egen innsatsstyrke ved brann, og ved andre akutte ulykker der det er bestemt at vi skal delta, med grunnlag i vår risiko- og sårbarhetsanalyse.

Det forebyggende arbeid har som oppgave å gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen, samt gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter. Målet med tilsyn er at eier/bruker skal få større forståelse for brannvern generelt og større innsikt i risiko for tap av liv, helse og verdier i eget bygg. Uten forebyggende arbeidet vil beredskapen kunne bli feil dimensjonert. Feiertjenesten har som arbeidsoppgaver å gjennomføre feiing og tilsyn i private boliger og i fritidsboliger. Interkommunalt utvalg for akutt forurensing (IUA) er også en kommunal oppgave som Alta brann og redning ivaretar. IUA er et samarbeid med 5 kommuner som skal håndtere akutt forurensing. Restverdiredning (RVR) er en tjeneste Alta brann og redning drifter for finansnæringen. RVR har oppdrag i hele Vest-Finnmark og Nord-Troms.

Alta brann og redning har overtatt vertskommuneansvar for Loppa brann og redning. Avtalen ble underskrevet 1 juni 2021. Her ligger det mye arbeid med kartlegging og planlegging for å få Loppa brann og redning opp på lovlig nivå.

Virksomhet Oppmåling og Byggesak

har i løpet av 2021 hatt en liten økning i antall byggesaker, særlig gjelder dette større byggesaker slik som forretning- og næringsbygg. Som følge av redusert bemanning og flere saker gikk saksbehandlingstiden opp i 2021 og på sitt verste var vi opp i 3 måneders saksbehandlingstid for byggesaker. Ved årsskiftet 2021/2022 var vi nede i ca. 1,5 måned saksbehandlingstid. I alt mottok vi 704 bygge og delingssaker.

Arbeidet med ulovligheter som ble igangsatt i 2019 har pågått for fullt også gjennom hele 2021. Det er stort antall saker som er fullført og avsluttet men også relativt stort antall saker som fortsatt pågår, og som krever videre oppfølging av bygningsmyndigheten i 2022. Mange av disse sakene er krevende og som vi fortsatt må bruke ressurser på.

Oppmåling har i løpet 2021 har vi gått til innkjøp av nytt GPS utstyr til oppmålinga. Det nye utstyret gir nye muligheter for målearbeid i marka. Vi har også oppdatert vår totalstasjon med GEOMAX sin programvare, slik at vi kan nyttiggjøre den med GEOMAX-utstyr fremover. I løpet av 2021 har vi mottatt og behandlet 205 oppmålingssaker (inkl. oppmålingssaker fra H.fest). På adressesiden gis det jevnlig nye adresser samt fortas rettinger og omadresseringer som følge planendringer og nye byggetiltak. Vi har også i 2021 bistått kommunalteknikk, grunnforvalter og planavdelingen med div. målinger og merking i felt.

Hammerfest kommune har meddelt at de ønsker en videreføring av avtalen på oppmålingstjenester. Om dette skal skje må dette gjøres som en vertskommuneavtale mellom Alta og Hammerfest kommune. Videreføring av en slik avtale vil bety merinntekter til vår kommune.

Geodata gjennomførte i 2021 en anskaffelsesprosess som førte til at forvaltnings- og tjenestedelen blir byttet ut, og det tas i bruk løsninger fra NOIS. Overgangen skjer 01.02.2022. Dette innebærer bl. annet at også forvaltningen av systemene flyttes til leverandør, og kommunen har dermed ingen driftsoppgaver knyttet til sine oppgaver for Alta kommune. Plansamarbeidet med Vest-Finnmark fortsetter og vi har fortsatt et ansvar for å drifte deres løsninger lokalt. På grunn av nytt regelverk og krav til godkjenninger ble det lite aktivitet med dronen. Ingen kartlegginger, kun et par oppdrag av annen karakter. I løpet av året har vi byttet ut tjenestene for 3D-visualisering på nett, lokalt og for visualiseringsenteret. Ellers har året bestått av normale oppgaver som vedlikehold av programvarer, oppdatering av diverse kartbaser, produksjon av analyser, hjemmesider, m.m. Fra oktober og fram til jul ble det gjennomført nødvendige kurs i NOIS sine systemer for forvaltning og tjenester.

Virksomhet Renhold

har ansvaret for renhold av alle areal som tilhører Alta kommune utenom Alta Omsorgssenter, samt at vi har en avtale med Finnmarkssykehuset om renhold av Klinikk Alta som åpnet i 2019. I februar 2021 startet Proff Rent AS opp med renholdet av Alta Omsorgssenter, dette fungerer godt og samarbeidet er bra.

Renhold av kommunale bygg foregår etter NS-INSTA 800, en nordisk standard som angir et system for å fastsette og bedømme renholdskvalitet.

Utvikling og utfordringer

Tjenesteområdet Tekniske tjenester har hatt fokus på følgende fokusområder med bakgrunn Alta Vil – kommuneplanens samfunnsdel 2015 – 2027.

Sentrale utfordringer i kommuneplanens arealdel:

2. Alta vil være en kompetent og endringsvillig organisasjon, samt en foretrukken arbeidsgiver

21. Alta vil at aktivitetene våre skal skje innenfor naturens bæreevne, i et rent og trivelig miljø, og med god beredskap for klimaendringer og uønskede hendelser.

Omstilling og nedbemanning Tekniske tjenester:

Nedbemanning på Tekniske tjenester (TT) i 2021 er gjennomført med bakgrunn i Kommunestyrevedtak i desember 2020. TT har tatt ned 9 stillinger i 2021. Samtlige stillinger ved naturlig avgang. Ambisjonsnivået for omstilling på TT var nok større enn det som var påtenkt. Uansett, fikk vi opprettet en ny virksomhet på tjenesteområdet i slutten av 2021 - Bygg- og eiendomsutvikling. Bakgrunn for det var et ønske om å sette fokus på prosjektledelse og prosjektutvikling i kommunen, i første omgang innenfor prosjekter relatert til kommunale bygg. Denne blir iverksatt fra 01.01.2022

Aktivt ROS arbeid og beredskapsplanlegging ift klimaendringer og uønskede hendelser

Beredskap og krisehåndtering: Det har også i 2021 vært jobbet med ROS og beredskapsplanlegging innen vannforsyningstjenesten. Talvik og de mindre vannverkene hadde hovedfokus i 2021. Vi har nå komplette ROS-analyser og beredskapsplaner for alle vannverkene. Vi startet opp arbeidet med plan for nødvannforsyning. En øvelse ble gjennomført. Mattilsynet gjennomførte digitalt tilsyn med fokus på drikkevannsbasseng. Ingen systemavvik ble registrert.

ROS- brann og redning: Ny ROS ble vedtatt desember 2020. Implementering av denne har foregått i 2021 og ROS vil bli vurdert opp mot ny lov om organisering av brannvesen i 2022.

Energi, miljø og klima: Miljø, park og idrett har utarbeidet «Kommunedelplan for energi, miljø og klima». Planen ble vedtatt av kommunestyret i mai 2018. Implementering og engasjement i organisasjonen og Alta-samfunnet er avgjørende for å oppnå resultater av planarbeidet.

Miljø, park og idrett har søkt og fått støtte til prosjekter som reduserer utslipp av klimagasser, og bidrar til omstilling til lavutslipp samfunnet, gjennom klimasatsordningen.

Flere bedrifter er sertifisert eller resertifisert som miljøfyrtårn i 2021.

Miljø, forurensing og forsøpling: Vi har kontinuerlig fokus på saksområdet, spesielt i barmarksesongen. Hensatte bilvrak og campingvogner er blitt et betydelig problem i Alta etter at vi mistet tilbudet om vrakmottak.

Avløpsrensing er viktig for en opplevelse av rene og trivelige omgivelser i resipientområdene. Vi har kontinuerlig fokus på dette. Oppgradering av avløpsrensing i Talvik står nå for tur.

I de senere år er det gjort mye på opprydding, sammenkobling og bygginga av avløpsrenseanlegg i Alta by. Vi har nå kun 3 utslipp til sjøen fra Alta by. Alle overholder forurensingsforskriftens rensekrav. I 2021 ble byggingen av nytt renseanlegg med dyputslipp i Rafsbotn fullført.

Ha fokus på rene og trivelige omgivelser der alle tar ansvar – både i utearealene og inne i byggene våre

Universell utforming: I byggesaksbehandling med tiltak og bygg for publikum og bygninger med arbeidsplasser, er kravet til universell utforming fulgt opp. Flere av våre utearealer er etablert i en tid med lite fokus på universell utforming. Det er derfor fokus på universell utforming i offentlige uterom på Alta Sentrum i alle nye tiltak. Ved utbygging av Alta Omsorgssenter har universell utforming selvfølgelig hatt et særskilt fokus, også i uteområde. Plan- og bygningsloven stiller krav om at offentlige bygg og anlegg skal være universelt utformet, noe vi følger opp i byggesaken for disse prosjektene. Det dispenseres ikke fra disse kravene.

Nye friluftsområder og tilrettelegging i offentlige uterom utføres med god tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Iht. gjeldende lovkrav om universell utforming, har virksomheten Kommunale bygg et eget prosjekt for å fange opp mangler i eksisterende bygg og utbedrer disse. I nybygg ivaretas universell utforming som en del av kravspesifikasjonen.

Tilrettelegging for frivillig arbeid: Alta kommunes bygg har stor grad av arealutnyttelse. Byggene benyttes av lag, foreninger og privatpersoner etter at primærbrukerne har avsluttet normalarbeidsdagen/uken.

Virksomhetene er positiv til at de offentlige byggene utnyttes maksimalt til befolkningens beste. Bruk av byggene utenom ordinær driftstid utfordrer dimensjoneringen i grunnbemanningen i forhold til renhold og bygningsdrift.

Ved tilrettelegging for friluftsliv, lek og idrett søkes det alltid forpliktende samarbeid med lag, foreninger, skoler eller barnehager for å oppnå god planlegging, finansiering, gjennomføring og drift.

Friluftsliv, lavterskeltilbud: Miljø, park og idrett tilrettelegger for friluftsliv, trim og trening i opparbeidede områder, løyper og merkede stier der folk bor. Virksomheten arbeider for økt deltakelse og bruk av tilbudene. De viktigste tiltakene utført i 2021 er nærmiljøanlegg ved Komsa skole og renovering av ballbinge i Rafsbotn. I tillegg nevnes oppgradering av stien til Lille Raipas og merking av stier i Komsa.

Klimamøte med ungdom og politikere

Er ikke gjennomført på grunn av koronasrestriksjonen.

Opprydding av ulovlige søppelfyllinger i Loppa, i regi av fylkeskommunal vannforvaltningsplan (forutsatt tilsagn)

Opprydding av herreløst avfall er en kommunal oppgave. Tiltaket ble derfor ikke finansiert av tiltaksmidler til vannområdet. Med manglede finansiering ble ikke tiltaket gjennomført.

Utbygging av avløpseanlegg i Talvik

Prosjektering har pågått i 2021. Bygging vil igangsettes 2022/23

Viktige begivenheter

- Gjenåpnet Ekornsvingen sykehjem som en underavdeling av Alta omsorgssenter, Sandia
- Alta kommune har vært med i et nasjonalt prosjekt som resulterte i en veileder for klimabudsjett. Veilederen ble gjort tilgjengelig for kommuner og fylkeskommuner i landet. I tillegg har vi implementert vårt eget klimabudsjett i 2021
- Skillemo industriområde slutført og nærmere 50% av de regulerte tomtene er tildelt og søkt byggetillatelse på. (ca. 20 tomter)
 - Utført oppmålingstjeneste for Hammerfest kommune
- Skiftet leverandør fra Norkart til NOIS. Brukt mye tid og ressurser på tilrettelegging og opplæring

Regnskap

Tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Avvik i kr	Avvik i %
Konto (T)					
Lønn	104 829	98 454	97 017	-1 437	-1,5 %
Varer/tj. inkl.i komm.egen prod.	80 517	81 425	85 660	4 235	4,9 %
Varer/tj. erst.komm.egen prod.	4 917	4 446	6 282	1 836	29,2 %
Overføringer	20 974	21 733	22 029	296	1,3 %
Finansutgifter	82 449	88 039	88 088	49	0,1 %
Sum Driftsutgifter	293 686	294 181	303 786	9 605	3,1 %
Salgsinntekter	-46 535	-59 130	-57 630	1 500	-2,6 %
Refusjoner	-43 943	-29 633	-30 488	-855	2,8 %
Overføringsinntekter	-5	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 020	-6 613	-6 714	-101	1,5 %
Sum Driftsinntekter	-92 502	-95 446	-94 898	548	-0,6 %
Netto resultat	201 184	198 735	208 888	10 153	4,8 %

Tjenesteområdet hadde et netto mindreforbruk på 10,1 mill. kr. 4,6 mill.kr av mindreforbruket skyldes at det på grunn av strykingsreglene ikke er avsatt midler til parkeringsfondet som budsjettet i 2021. Det betyr at det reelle mindreforbruket er på 5,5 mill. kr.

Av dette har Kommunale bygg et mindreforbruk på 3,2 millioner. Det henger sammen med etterbetaling av leieinntekter fra Finnmarksykehuset ved Alta Helsesenter. Noen virksomheter har overforbruk, men det skyldes flere sammensatte hendelser.

Det er i tillegg en del kutt av budsjett for 2021 som ikke har vært mulig å gjennomføre pga korona.

Viktige begivenheter

- Bygging av Lille Komsa boligfelt startet opp
 - Rafsbotn avløpsrenseanlegg fullført
- Nye hovedvannledninger anlagt under Altaelva.
- Omfattende rehabilitering av vann og avløp i Talviksvingen startet opp.
 - Nedre del av Mardalsveien fikk gatelys
- Veien i Bognelvdalen fikk en betydelig oppgradering
 - Forprosjekt nytt brannøvingsfelt igangsatt
- Ansatt prosjektstilling planverk for Loppa og Alta brann og redning
 - Etablert vertskommune samarbeid Loppa brann og redning

KOSTRA Nøkkeltall

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 09
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger (B)	54	89	108	96	-6	135	81	66
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger (B)	1 156	1 112	1 428	986	695	1 180	903	902
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B)	68	148	59	67	146	138	98	92

	Alta	Bodø	Narvik	Rana	Tromsø	Harstad	Landet uten Oslo	Kostragruppe 09
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3 497	3 022	3 298	2 793	3 018	3 405	4 435	4 400
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	4 050	2 300	3 608	3 926	4 215	3 455	3 140	3 025
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2 683	2 919	2 474	2 564	2 752	3 355	4 033	3 048
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	442	359	850	475	590	511	533	483

Funksjon 338 gjelder forebygging av branner og andre ulykker, og her ligger vi på et lavere forbruk pr innbygger enn andre byer i kostragruppe 9. Funksjon 339 gjelder beredskap mot branner og andre ulykker. Alta ligger høyere pr innbygger på netto kostnadene på beredskap i forhold til andre kommuner i kostragruppe 9, men lavere enn det vi hadde i 2020. Bakgrunnen for det er at kommunen ikke kan påregne noe hjelp fra nabokommuner i en storulykke/krise. Det har både med geografisk avstand og størrelse/kompetanse på nabobrannvesen.

Når Alta kommunes gebyrnivå vurderes er det viktig å se bak tallene, bla. standard på tjenestene, kommunens geografi og demografi, med svært mange spredte og små, men med teknisk avanserte anlegg. Dette gjelder spesielt innen vannforsyningen. Alta kommune har ansvar for hele 21 kommunale vannverk. Dette er svært mange anlegg for en kommune på vår størrelse.

Kommuneplanens samfunnsdel strategi om å arbeide for god tilstand på teknisk infrastruktur er utfordrende. Innen vann og avløp har vi bygget mye nytt i de senere år. Spesielt gjelder dette innen vann- og avløpsrensing. Dette har gitt oss gode anlegg og vi leverer i dag jevnt over vannkvalitet av høy kvalitet. Samtidig har dette gått på bekostning av utskifting og rehabilitering, noe som medfører et økende vedlikeholdsetterslep på området.

